

Flugfiske i Norden

Ångermanlandsserien Våtflugefiske
Den "oviktiga" flugrullen Röding

Hjälp oss att göra FiN till alla flugfiskares tidskrift.

FiN är en liten tidning, men den är Din tidning. Vi gör en ära i att som medarbetare ha Nordens etablerade flugfiske-skribenter, men som Du sett, så gör vi även allt för att bredda vår medarbetarstab att också omfatta nya och duktiga amatörförfattare, fotografer och tecknare ur de stora leden av skickliga och kunniga flugfiskare. Det upplever vi som viktigt. "Många kockar gör en sämre soppa", sägs det. Men det tror vi inte för ett ögonblick. Istället gör en stor och bred medarbetarskara FiN till en spännande och dynamisk tidskrift.

Tillsammans ska vi göra FiN till en nordisk tidskrift av hög internationell klass!

Men även Du som inte skriver i FiN, kan göra en stor insats för Din tidning. Det gör Du genom att bära FiN:s emblem, och genom att berätta om FiN för alla dem Du möter i klubben eller ute vid fiskevattnen. Genom att hjälpa oss sprida kunskap om FiN – vilka vi är, och vad vi står för som flugfiskare – tillför Du Din tidning fler läsare. Vi drömmer kanske inte om att bli så där förfärligt stor, men vi drömmer hela tiden om att bli bättre. Och ett sätt att bli bättre är just att bli större. För då ökar våra resurser. Därför är Din hjälp lika värdefull som vårt arbete på redaktionen.

Tillsammans gör vi FiN!

Bär **FiN:s tygmärke** – mörkt olivgrönt med en gyllene slända – på fiskevästen, jackan eller mössan. Pris SEK 15:–.

mellan vaken - läs
Flugfiske i Norden

i pausen - läs
Flugfiske i Norden

Som en service för Dig har vi tagit fram en **samlingspärm** med klädda pärmar i vinrött och med FiN-tryck på ryggen. Fästansordningen består av två ändbleck med 6 trådar. Pärmerna kostar SEK 30:–. Med den kan Du få ordning på Dina numera värdefulla FiN-årgångar. Rätt årtal får Du själv klistra på ryggen.

Ja, gamla årgångar är idag eftertraktade. Av hela årgångar finns nu bara **årgång 1982** kvar. Den kostar SEK 110:–. Övriga årgångar är helt slut!

Beställ genom att sätta in pengarna på Flugfiske i Nordens postgiro 1 07 94-6. Ange noga på talongen vad Din beställning avser. Texta!

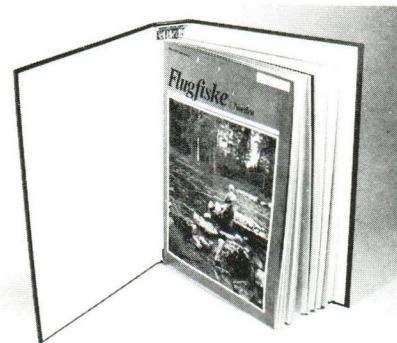
Eventuella förfrågningar kan göras hos: Bertil Ekholm-Erb, Box 82, 294 01 Sölvesborg; tel. 0456/107 09 eller 124 10.

Du bär väl **FiN:s T-shirt "Värd att vårda"** med den hopande bäcköringen? Den visar att Du är flugfiskare med känsla och ansvar för vår sport. Svensktillverkad i 100% vit superkammad merceriserad bomull för största formfasthet och minimal krympning.

Storlekar: 120, 130, 140, 150, 160, 170, 4, 5, 6 och 7. Pris SEK 45:–.

Våra **plastdekal**er – varmt gula i färgen och med FiN-sländan – för bilen eller spötuben, eller varför inte för bägge två? Kostar SEK 10:–. Finns med både dansk och svensk text.

Flugfiske i Norden

Vi eller "dom"?

I somras satt jag en kväll vid ett av mina klubbvatten och småpratade med några andra klubbmedlemmar. Hela tiden förvånades jag över att de under kvällen aldrig sa "vi" – utan hela tiden "dom" – när de talade om klubbens vatten och skötsel. Detsamma har jag upplevt vid besök hos andra klubbar, och det så ofta, att jag inte längre borde vara förvånad, utan istället konstaterar att "vi-känslan" inte är särskilt stark. Åtminstone inte i Sverige. I bjärt kontrast står samtal med danska, norska och amerikanska flugfiskevänner, som alltid talat om "vi i vår klubb".

I det centralstyrda Sverige lever vi med handikappet, att vi vant oss vid att någon – "dom" – ordnar det mesta under denna jordevandring, och resultatet blir kanske lätt att inställningen följer med också i det egna klubbarbetet. I andra länder är det i betydligt högre grad de enskilda medlemmarna, som gemensamt påverkar och formar klubbens arbete och policy.

Finns det då några fiskeklubbar i Sverige, kan man fråga sig, och svaret för min egen del blir: ja, det finns några få, men det stora flertalet är endast "ekonomiska föreningar för gemensamt inköp och utsättande av fisk". Man betalar snällt sin årsavgift – men sedan är det förbanne mig "dom" som ska ordna en säsong av spännande och stimulerande fiske. Och "dom" – det är den i demokratisk ordning valda styrelsen. Människor, som sitter kvar år efter år, inte så mycket för att de är eldsjälvar, utan oftast därför att ingen annan vill åtaga sig uppdraget. Men ingen skugga ska falla över dem – utan det är till dig som enskild medlem mina rader vänder sig.

Kanske är det för enkelt att bli medlem i en klubb. Kanske har den svenska allemansrätten vant oss vid att det mesta i naturen ska komma "gratis" till oss. I

vissa regioner konkurrerar också många om klubbplatserna, och åtskilliga hänvisas till de öppna kortvattnen – misskötta av Domänverket, Kommunen, eller vem det nu må vara – och "dom-känslan" föds och tas med när man sedan vinner inträde i den egna klubben.

Vi är flugfiskare, och en aktiv flugfiskeklubb måste vara en klubb som består av aktiva flugfiskare. Som en minoritet i en klubb med spinn- och tävlingsfiskare försvinner våra argument och önskemål ohjälpligt. Därför borde vi-känslan och arbetsglädjen öka om det bildades fler små flugfiskeklubbar. Det kan ske som sektioner inom de redan befintliga klubbarna – eller genom utbrytning från moderklubbarna.

I dessa småklubbar – eller låt oss kalla dem flugfiskesällskap – kan man arrendera egna vatten och arbeta med aktiv fiskevård. Man kan utfärda extra fredningstider. Man kan införa ökade minimått – eller införa no-kill. För att ta några exempel. Allt sådant som tycks vara en utopi i den stora "mixade" klubben.

De starka klubbarna idag är tävlingsklubbarna, för där har man ett gemensamt uttalat mål – och därmed gemensamma aktiviteter. Låt oss följa deras exempel. Låt oss träffas nu i vinter och kika på sommarens dia-bilder. Låt oss binda flugor tillsammans. Låt oss ordna gemensamma resor – med aktiviteter också för försummade fiskaränkor. Låt oss träffas för gemensamma "onsdagsluncher" med inbjudna gästföreläsare från andra klubbar...

Så arbetar flugfiskeklubbar i många andra länder. Och så ska en flugfiskeklubb fungera. För då får den aktiva medlemmar med massor av vi-känsla – och först då är den en flugfiskeklubb!

Gunnar Johnson

Flugfiske i Norden NR 4 okt 1983

INNEHÅLL:

Kamlungeforsen	sid 4	Brev från Preben	sid 23
Den "oviktiga" flugrullen	sid 8	Tjeckoslovakien	sid 24
Gå ut på materialjakt	sid 10	Salvelinus alpinus	sid 28
Vätflugan är min favorit	sid 12	Marknadsnytt	sid 32
Angermanlandsserien	sid 16	Nädig Grevinnans lilla röda	sid 34
Flugskit	sid 18	Köp, sälj och byt	sid 39
Tänkt och tyckt	sid 19	Alfred	sid 40
Abborrhöljan	sid 20	Läsarnas flugor	sid 44
Min första torrflugelax	sid 22	Tankar på strandkanten	sid 47

Höstfiske i regnbågstjärnen.
(Foto: Bengt Bönström)

Kamlungeforsen i Kalixälven

Kalix älv är ännu en orörd älv med tidvis mycket bra fiske efter harr, öring och lax. Kom gärna hit upp och fiska vår älv – och du stöder oss i kampen att bevara ett naturligt levande vatten.

*Av Conny Viklund
Foto: Gösta Larsson*

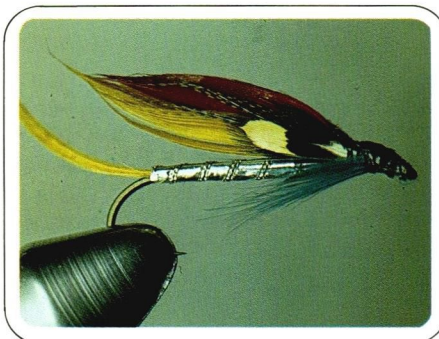
Blåviolettera mönster gnistrar i Kamlungeharrrens höstdräkt.

Ett av mina när-vatten-favoriter, speciellt på hösten, är Kamlungeforsen i Kalixälven. Med Luleå som utgångspunkt är det bara 70 kilometers bilkörning dit. Under sommar och semestertid är det ett mycket välbesökt område av såväl kringboende som långväga turister. Det är ingen överdrift att säga, att armbågs lucka vid älven är mer regel än undantag vid den tidpunkten. Men fram på höstkanten, när besökarna blir färre, är det mer svängrum för oss som vill vifta lite extra med spöet.

Kalixälven är stor och mäktig, varför det kan vara ganska svårt för en tillfällig besökare att riktigt uppskatta älvens kvalitet som fiskevatten. Men för den som önskar information går det alldeles utmärkt att fråga någon av de ordsbor ur byalaget, som nästan dagligen håvar sik vid de pataställen som finns nerströms bron. Men kom ihåg att just vid pata-ställena är allt fiske förbjudet, och det ses inte med blida ögon av byamännen när någon ens av misstag fiskar där.

Fram till och med hösten 1981 var det tillåtet att fiska från båt. Det är nu förbjudet, vilket var en riktig åtgärd från byalagets sida. Många oerfarna

Sölvdockan, helt oslagbar våtfluga i Kamlungeforsen. Öringen har mycket svårt att motstå en sådan skapelse.

En av Gösta Larssons skapelser, "Gröna Faran", snarlik den mycket effektiva "Kamlungeflugan" men med bakåtliggande vingar, bundna av hackelspetsar.

båtfiskare har med tur klarat en vild och ofrivillig färd, sedan de inte respekterat forsens bångstyriga krafter. Men det går alldeles utmärkt att fiska från land, och vid nr. 1 på kartan – strax nerströms bron på forsacken där forsen på allvar tar vid – är en av de bättre platserna. Här kan stå mycket grov öring, men även lax. Här står också den större harren.

Det som är mest utmärkande för fisket här på nacken är de enorma kläckningar, som inträffar med jämna mellanrum. Här äter fisken kontinuerligt av vakbilderna att döma. Visserligen kan födointagen vara mer eller mindre intensiva, men här finns fisk för jämnan. En viss rangordning verkar råda. Ena stunden står här bara 2–3 hektosharrar, någon timme senare 4–5 hektos, sedan avlöses av 5–6 hektosbitar. Det kan man konstatera, eftersom man periodvis får fisk stöpta i "samma form". Harrar över 7–8 hekto är inte vanliga, men förekommer. Att få harr över kilot är kanske inte en sensation, men mycket ovanligt. Så här på höstkanten är harren rund och vid god kondition. I den täta vegetationen

forts. på nästa sida

”...att drömmande titta ut över en levande älv”

forts. från föreg. sida

sitter massor av insekter som faller ned från busk-överhäng och följer med strömmen. Tidvis äger enorma nattsländekläckningar rum, men harren verkar inte speciellt präglad på färdiga sländor.

En septemberhelg för några år sedan fiskade jag här uppe vid fors-nacken samtidigt som de större harrarna intog sitt middagsmål på vad jag trodde var nattsländor, som just då kläcktes i stora mängder tillsammans med mindre svarta sländor. Jag började med *Europea* i storlek 14. Visst, harren gick upp mot flugan, men ”puttade” bara till den lite förstrött. Jag gick ner i storlek, men samma sak hände. Bytte då till *Black Gnat* i storlek 16, och provade också myror i skiftande färger och storlekar, liksom baggar och fjädermyggpupp, men resultatet blev bara en harr, som mera krokades av misstag än på regelrätt sätt. I flugasken hade jag sedan tidigare ett prov på *Corixan*, som jag fått av Gunnar Isaksson i Luleå. Den var jag mycket rädd om, men var samtidigt så nyfiken på vad harrarna hade för sig, att jag nu var öppen för alla förslag. Jag vet inte vad som orsakade ”hjärnblödningen”. Då tänkte jag inte på att harren kalasade på nattsländepupp.

Efter moget övervägande knöt jag på *Corixan*. Redan i första svepet krokades en harr. Nu var jag inne på rätt spår, trodde jag. Vid ett besök hos Gunnar Isaksson berättade jag episoden för honom. Gunnar tittade lite konfunderat på mig och blev märkbart tyst. Jag drev inte diskussionen vidare, utan lät mig nöjas med mitt eget konstaterande, helt ovetande om att jag var inne på fel spår. Några år senare, vid en diskussion om nattsländor, fick jag förklaringen till Gunnars mystiska och förvånade min. Han berättade att *Corixan* inte lever i den typ av vatten som *Kamlunge* erbjuder. Förklaringen var istället att harren förmodligen tog *Corixan* för en nattsländepuppa, främst för de ”paddelben” *Corixan* var försedd med. Man lär sig alltid någonting, även av pinsamma misstag.

Några kilometer nedströms bron finns nästa bra fiskeplats. Följ bara den skogsbilväg 3 km (se kartan), som går parallellt med älven. Här brukar det inte vara allt för välbesökt,

och du har större chans att kroka en öring. Här måste man vara försiktig. Strandvegetationen är ganska tät och fisken går nära land. Har man inte för bråttom, utan väntar och låter fisken avslöja sina ståndplatser, märker man att fisken inte står längre ut än 5–10 meter. Här är ganska svärfiskat, och när det finns bra med föda till harren rör den sig inte många decimeter i onödan. Här är klart bäst att fiska på vak.

Längre ner (vid 3 på kartan) driver vattnet tungt in mot en urholkning i den höga strandvallen. Här har bildats en stor pool, där vattnet går runt i cirkel och följer strandkanten uppströms och bildar en turbulens, som kan liknas vid ett ekorrhjul, där massor av insekter åker runt och presenteras för fisken i en aldrig sinande ström. Bland annat har rödbruna och svarta myror visat sig vara effektiva, eftersom det är tallbeklädd hedmark runt omkring. Myrorna finns inte bara på vattnet under hösten, utan även vårenfloden – eller andra tillfällen med högvatten – kan föra med sig myror ut på vattnet. Just i strandkanten hänger en del lövträd ut över vattnet, och i lövkronorna trivs en mängd olika insekter. Baggar har visat sig ha stor dragningskraft på fisken – särskilt en bunden med bullig hearlkropp, svart stubbat hackel och vingsäck av ljust brunspräcklig raphöhöna. Men framför allt finns här nattsländor och nattsländepupp.

Fiskar varje dag

Den som vet det mesta om *Kamlunge* och fisket är Gösta Larsson från Ersnäs utanför Luleå. Gösta och hans fru Stina bor här i husvagn från mitten av april. Då sitter Gösta med pimpelspöt i hand och experimenterar med sina vinterfunderingar, nya nymfer, puppor och egna kreationer, gärna då en Bagge med orange bullig polykropp, vingsäck och sparsamt svart hackel. När isen släppt sitt grepp, tacklar Gösta flugspöet och värmer upp de ryggmärgs-bevarade rörelser som legat i malpåse över vintern.

Det är en upplevelse att fiska med Gösta. Han känner till varje hölja, varje sten. Med en pinne som riktmarke konstateras vattenståndet – sedan kommer bedömningen: Idag

står fisken där... där... och där. Att det också stämmer, gör ju inte saken sämre. Gösta delar frikostigt med sig av sina erfarenheter, inte minst till de turister som fiskar här. Många har skänkt honom en tacksamhetens tanke för ett oförglömligt fiske. Gösta har också tillstånd av byalaget att använda båt till och från fiskeplatserna längre ut i älven. Då ror han ut till de öar (nr 2 på kartan) som är favoritstället. Trots att Gösta fiskar varje dag, handlar det varken om rov- eller slentrianfiske. Att se honom landa en fisk är en fröjd för ögat. Det ser ut som om varje fisk är den första på säsongen. Med en pojkaktig spjuverblick, konverserande med harren, konstateras förnöjt att ”...nu jäklar har du lurat mig tillräckligt...”.

Men det kanske är Göstas vardags-fiskande, som gjort att hans naturnära syn hela tiden driver nyfikenheten vidare till nya upptäckter. Göstas flugaskar är alltid välfyllda med nya flugor och mönster. Egna funderingar har resulterat i *Kamlungeflugan*. Den har grön polykropp ribbad med gult, spröt av Chinese Boar färgat spräckligt med spritpenna, olivgrönt hackel bundet i thoraxstil som en åtta, för att ge ”spretiga” ben vilket gör att flugan får en stabil flytförmåga även i snabbt oroligt vatten. Gösta binder vingar av bakåt dragna hackelfibrer som klipptes ned till önskad vinglängd. Göstas *Kamlungeflugan* imiterar en gulgrön slända som förekommer i *Kamlunge*, och den har visat sig helt suverän i augusti. Även nattsländor och dess puppor är ett måste här uppe – främst då *European*. Gösta föredrar den gamla ”hederliga” modellen med haröre-kropp, gul ribb och gräsand-vingar, bundna på det klassiska viset med takform. Han tar gärna två vingar, som stadgas med ett lager lack, så att vingarna kan bindas något släpande utefter kroppen. Flugan blir då också hållbarare och kan användas även efter påhälsning i flera fisk-gap. En tilltufsad *Europea* med dålig flytförmåga kan vara effektiv som imitation för att efterlikna äggläggande nattsländehonor.

Likaså *Parmachene Bell* tycks tillhöra det säkrare flugvalet, men den våtfluga Gösta lovordar mest av alla är *Söldockan*. Den har blivit en klassiker i invigda kretsar bland *Kamlunges* flugfiskare. Öringen har

visat intresse för en grön variant av Baggen, med en mycket markerad vingsäck, och här ute på Göstas öar är nog möjligheten störst att kroka "drömöringen". Det är helt naturligt att öarna är ett av de bättre fiskevattnen, eftersom det bara går att ta sig hit med båt, vilket dessutom fordrar en viss skicklighet med årorna. Här kan man vara två, högst tre fiskare samtidigt.

Första gången jag fiskade här med Gösta, tror det var 5-6 år sedan, fick jag uppleva Göstas "lokalkännedom" och vikten av att läsa vatten. Han pekade ut tänkbara ståndplatser. Jag fiskade med våtfluga, men kammade noll. Men stunden efteråt och på samma ställe krokade Gösta harr efter harr. Den gången demonstrerade Gösta hur lätt det är att misslyckas, och hur svårt det kan vara att lyckas. Skillnaden är härfin.

Fiske till 10 oktober

Den 10 oktober är det slutfiskat i Kalixälven. Då inträder totalförbud som ett led att freda laxens och öringens vandring. Havsöring kallas även för "börsting" här uppe så bli inte förvånd om någon nämner det ordet. Men redan 15 september är det förbjudet att landa lax eller havsöring. En i och för sig riktig tanke, men jag undrar hur många som har karaktären att kroka av en stor lax och returnera den. Jag vet ärligt talat inte om jag äger den karaktären själv, så Gode Gud låt mig aldrig någonsin ställas inför det problemet. Normalt inträder fiskeförbud i våra norrbottens-älvar mellan den 25 augusti och 15 september. Kalixälven är den enda som har "öppet" så länge som 10 oktober. Däremot får man fiska harr på våren under harrens lektid - vilket för mig är obegripligt - men det har väl sin förklaring i vår norrländska syn på harren som skräpfisk. Harren har som oftast fått stå tillbaka till förmån för det öring-syndrom som våra fiske-hjärnor är präglade av. Öring är öring, även för mig, men inte i så hög grad överlägsen att harren ska behöva "skämmas" för sin existens. Och definitivt inte att fiskare ska behöva skämmas för att fiska harr.

Levande älv – men hur länge?

Det är bra att vara norrbottning, men hur länge... Speciellt när man

läser sådana uttalanden som en politiker gjorde för ett par år sedan. Han uttalade sig så här: "våra duktiga ungdomar har säkert annat för sig i framtiden än att drömmande titta ut över en älv"...

Endast tre norrbottensälvar lever idag - Pite, Kalix och Torne älvar. Piteälven är till viss del reglerad med mindre dämmen, medan Kalix och Torne älv kan betraktas som orörda. Trots intensivt fiske, gränsen till vainsinnighet är för länge sedan passerad, och utan tanke på säkrad återväxt för våra lax- och havsörings-

stammar, fortsätter rovfisket i Östersjön samtidigt som politiker planerar bygga ut de sista norrbottensälvarna. Strategiska planeringar pågår för fullt. Frågan är bara om vi ska skjutas eller hängas vid avrättningen. Eller i klartext; vilken av älvarna ska byggas ut först.

Låt Torne älv leva. Låt Kalix älv leva. Låt Pite älv leva. "Utvecklingen" kan inte härja hur självklart som helst. Även produktiva ungdomar har säkert ett behov i framtiden av att "drömmande titta ut över en levande älv".

En framtid med levande älvar

Som flugfiskare känner vi alla det ökade trycket på vår miljö - och inte minst då utbyggnadshotet som vilar över våra strömmande vatten. I FiN har vi redan redovisat vad Sydkraft vill göra med lilla Emåkvillen, och i vår och sommar har rykten cirkulerat kring ett utbyggnadskrav från BÅKAB. Den här gången gäller det Gimån. Båda är vatten med stor och traditionsrik klang i det svenska sportfisket...

Som enskild flugfiskare kan man inte göra särskilt mycket, och enligt min egen högst personliga uppfattning är just flugfiskare en sällsynt tafatt och menlös grupp när det gäller att ta till vara våra legitima intressen. Kanske är det en viss typ människor som blir flugfiskare - det är ju en kontemplativ sport, som helst bedrivs i "splended isolation", och vi är därför ensamvargar mer än föreningsmänniskor.

Nu finns det emellertid stora grupper människor, vilka slåss för just våra intressen. Jag tänker på Älvräddarna. Jag har hört flugfiskare i min närhet säga, att de finner större samhörighet med dessa människor än med medlemmarna i den egna fiskeklubben. Och något ligger det säkert i det.

Älvräddarnas Samorganisation är en ideell och partipolitiskt obunden sammanslutning av olika lokala älvräddarorganisationer, men räknar i sina led också många fristående medlemmar. Syftet är att samla bredast möjliga opinion i arbetet med att rädda våra få kvarvarande strömvatten. Som stödjande medlem får du tre gånger om året tidskriften Älvräddaren, och du har också möjlighet att närvara vid organisationens möten. Via Älvräddarnas Samorganisation får du också kontakt med likasinnade för utbyte av erfarenheter och möjlighet att aktivt arbeta med något projekt.

Medlemskapet kostar 25 kronor per år och kan inbetalas på postgiro 73 65 73-7. Sammanslutningar av olika slag kan också bli medlemmar. Avgiften är då 150 kronor om året.

Önskar du vidare upplysningar om organisationen och dess arbete, så skriv till:

Älvräddarnas Samorganisation
Pl. 765
820 40 Järvsö

Vi borde alla stödja dem som stöder oss!

Gunnar Johnson

Den "oviktiga" flugrullen

Flugrullen ansågs länge vara mindre viktig. Visserligen går utvecklingen framåt, men idag tycks fabrikanterna i första hand lägga vikt vid vikten. Så flugrullen tycks ständigt förföljas av vikten att vara en "oviktig" utrustningsdetalj...

Text och foto: Theodor Dalenson

Många fiskeskribenter har genom årens lopp upplyst sin läsekrets om att flugrullen är en oviktig detalj i utrustningen, som man inte bör slösa alltför många kronor på. Föreställningen om att rullen endast var något att magasinera linan på kan ha haft flera orsaker. En orsak torde vara att man tidigare använde mycket grövre tafsar än man gör idag, en annan trolig orsak till missuppfattningen om rullens ringa betydelse är att våra tidiga läromästare såsom t ex Skues fiskade i relativt små vattendrag, där det faktiskt ställdes mindre krav på rullen. Man bör idag ha klart för sig, att fisket och fiskeutrustningen för övrigt har förändrats mycket under de senaste decennierna. Detta

ger oss all anledning att titta närmare på flugrullen och dess utveckling.

Jag skall här inte spekulera i de första flugrullarnas ursprung, men det kan ändå vara intressant att titta på utvecklingen under de två senaste seklerna. Det är framför allt under denna period som utvecklingen fram till dagens flugrullar har skett. De tidiga engelska rullarna var gjorda i trä och de hade i grunden samma utseende som dagens. Rullarna bestod av ett rullhus och en fritt roterande spole. De var gjorda av hårda träslag som t ex svart valnöt. Denna typ av trårullar fanns kvar ända in på 30-talet, detta trots att de första metallrullarna kom redan på 1800-talet. Metallrullen utvecklades snabbt, och re-

dan på 1870-talet kom de första lättmetallrullarna. Det var Hardy Bros som började använda aluminiumlegeringar i större laxrullar. I detta tidiga stadium var det givetvis endast fråga om enstaka rullar med nya metalllegeringar. Men utvecklingen gick snabbt och mycket snart skulle de börja serietillverkas.

Den perforerade rullen

Ungefär samtidigt som de första lättmetallrullarna kom fram i England, presenterade C F Orvis i USA sin perforerade rulle. Han fick snart patent på denna konstruktion, som utgjorde ett mycket viktigt steg i flugrullens utveckling. Perforeringen innebar att man vann en del i fråga om rullens vikt, och att man dessutom kunde lämna kvar de känsliga silkelinorna en lite längre tid på rullen utan att dessa förstördes. Hardy Bros visade sig bli den dominerande rulltillverkaren i världen, men man var ingalunda ensam om att utveckla rullarna. I Storbritannien fanns även andra tillverkare, och firmor som Farlow och Foster Bros tillverkade under en lång period utomordentliga rullar.

I USA fanns förutom C F Orvis en

Flugrullen ska inte bara magasinera linan – den ska också hjälpa oss drilla fisk på tunna tafsspetsar, och den ska rymma tillräcklig backing för den där jättefischen vi alla drömmar om...

rad andra tillverkare; såsom Otto Zwarg, Julius vom Hofe, B F Meek och Comroy. Julius vom Hofe är än idag en stilbildare för många amerikanska rulltillverkare, och det faktum att man än idag kan se en och annan vom Hoferulle ute vid fiskevattnen i USA, torde peka på en smått otrolig kvalitet. Tyvärr blir rullar som vom Hofe väldigt dyra att tillverka idag. Handarbete kostar helt enkelt för mycket pengar, och det är väldigt få hantverkare som är villiga att lägga ner den tid som det tar att göra en sådan rulle.

Den moderna flugrullen

Den moderna utvecklingen har fortsatt i Storbritannien och USA och har inneburit förbättringar i fråga om både material och konstruktion. Utvecklingen har kunnat ske inte minst genom ett samarbete mellan olika fabrikanter i de bägge länderna. Som exempel kan nämnas Hardys samarbete med Scientific Anglers i fråga om en rullserie, som hos oss är känd som Hardy Marquis. Hardy tillverkar vidare rullar för flera amerikanska firmor såsom Orvis – och på senare tid även Sage. Sage har nyligen börjat sälja en rulle under eget namn.

Orvis presenterade för ett tiotal år sedan sin CFO-serie, som ursprungligen har utvecklats av den kände amerikanske tillverkaren Stanley Bogdan, berömd för sina laxrullar i hela världen. I CFO-rullens fotspår har det kommit en rad nya väldesignade rullar. Dessa rullar har utrustats med mycket fina bromssystem och en utomordentlig finish. Exempel är Ross och Marryat.

Just i år har det kommit en rad nya rullar på den amerikanska marknaden. Det är rullar från firmor som Orvis och Fenwick. Orvis nya lax och saltvattensrullar är tillverkade i Sydamerika, och de verkar vara relativt välbyggda, men priset är tyvärr lite väl avskräckande. Fenwicks nya serie har jag ej fått tillfälle att prova, men rullarna verkar mycket lovande. Även Hardy har i år kommit med ett par nya modeller, men dessa skiljer sig inte så mycket från deras tidigare produkter. Det har också kommit en rad kopior på de amerikanska och engelska rullarna tillverkade i Asien. Dessa har ofta haft brister i både precision och materialkvalité. Därför lämnas dessa rullar utanför den fortsatta redogörelsen, trots att en del av kopiorna är mycket prisvärda.

Design, material och kosmetika

Den perfekta flugrullen finns egentligen inte. Valet blir många gånger en smaksak, men det finns några detaljer man bör tänka på vid val av rulle. En bra fiskerulle bör vara gjord i ett hållbart material, som inte böjer sig vid minsta stöt eller påfrestning. En av de rullar som idag finns på marknaden, och som kan anses känslig är den nyss nämnda CFO-rullen. Orvis valde att arbeta med en ny "soft" metallegering som är relativt bräcklig. Det man vann i fråga om vikt förlorade man i fråga om hållbarhet, men de flugfiskare som köper en CFO-rulle idag är nog i allmänhet inte de som släpar rullarna i marken efter sig vid fiskeplatserna. Vare sig det är frågan om en rulle eller ett spö, bör man ha klart för sig att även om fabrikanterna säger att redskapet tål vad som helst, så har man i allmänhet inte någon nytta av den fantastiska hållbarheten.

Vid valet av material bör man också tänka på användningsområdet. Om du tänker använda rullen i salt eller bräckt vatten (ex vid kustfiske efter havsöring), så skall du veta att det är ytterst få av dagens rullar som klarar detta, om man inte noggrant gör ren rullen efter *varje* användning. Vidare bör skruvar på rullens utsida vara väl slipade och nedsänkta. Inga onödiga utstående detaljer bör finnas, då sådana detaljer oftast hakar upp och skadar linan. Utstående detaljer kan även skada fiskaren. Ett sådant exempel är Hardys och Orvis multiplerrullar, där man lätt skadar fingrarna när man vevar in eller drillar fisk.

Vid ett tillfälle tidigare i år såg jag en lustig episod i Mörrumsån. Jag stod utvadad i pool 1, när jag plötsligt på bryggan framför mig ser två herrar som ömsom diskuterar och pekar på en flugrulle, ömsom slår flugrullen mot bryggan med all kraft. Jag trodde att det antingen var fel på rullen – eller på herrarna framför mig. Eftersom jag kände igen en av dem, gick jag dit och frågade vad som pågick. Jo, försäljaren av en ny engelsk grafitrulle visade fiskebroder Anders rullens förträfflighet genom att slå den i bryggan – för att visa att den höll!! Jag hoppas att rullen även hade egenskaper som var till nytta för själva fisket.

Rullen bör vara utrustad med en vev som inte är *alltför liten*, utan att man kan få ett bra grepp om denna.

Passningen mellan rullhus och spole skall inte lämna något utrymme för linan att fastna. Spolens uppbyggnad har betydelse för hur snabbt man kan ta in linan efter att fisken har vänt efter en rusning. Om spolen på en ickeutväxlad flugrulle har liten diameter längst in vid spolaxeln, dvs uppbyggd så att mycket lina lagras innerst på spolen, kommer det att medföra att man med mycket lina ute vevar och vevar utan att någonting händer. Ett sätt att lösa problemet är att (som Hardy har gjort på sin lättviktsserie) utforma spolen smalare ju längre ner mot spolaxeln man kommer. På detta sätt kommer mycket lite lina att lagras längst ner på spolen.

Klick and drag system eller bromssystem

Ett klick and drag system – eller som jag i fortsättningen skall kalla det *ett bromssystem* – fyller två funktioner. För det första slipper man backslag när man tar ut lina ryckigt eller när fisken rusar. Detta backslagsproblem har de flesta rulltillverkarna lyckats lösa på en rad olika sätt, som alla är relativt bra. Den andra funktionen är att bromsen skall vara så finjusterbar, att den inte knäcker de allt tunnare tafsar som man idag använder. Samtidigt skall man kunna bromsa upp en stor fisk, framför allt vid lax och havsöringsfiske. Tillverkarna har löst detta; antingen genom click-pawlsystem som t ex i Hardy och Orvis rullarna, eller genom olika typer av bromsar t ex Bogdan, ABU, Fin Nor, Marryat, Ross och Orvis nya serie.

Visst kan man lösa problemet med att bromsa upp fisk genom att ha en utanpåliggande spolkant, men då bör man inte använda handen när man bromsar, utan använda istället tyg av något slag t ex skjortan eller jackan. Det ger en mjukare bromsning utan så mycket ryck. Om man absolut måste bromsa med handen, kan det vara vettigt att först blöta handen i vatten, så ger det en mjukare bromsning.

Användningen av allt tunnare tafsar kräver också mer utrymme för backing. Oftast kommer backingen på en öringrulle sällan till användning, men det är synd att missa sitt livs fisk för att man inte trodde sig behöva den extra backingen. En öringrulle bör rymma cirka 50 m backing och en laxrulle minst det

forts. på nästa sida

forts. från föreg. sida

dubbla. Över 200 m backing behövs ytterst sällan. Man har i alla fall redan förlorat kontrollen när fisken har fått så mycket lina med sig. Tänk på linkapaciteten speciellt om du fiskar i större vattendrag, sjöar eller vid kusten.

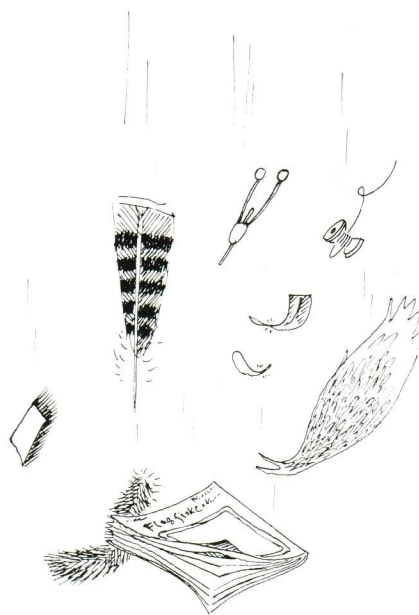
Förhållandet rulle-spö

Förutom att rullfoten bör vara väl anpassad för det rullfäste som sitter på det spö du tänker använda, så bör en rulle också vara balanserad mot spöet. Just om denna viktrelation har det sagts och skrivits mycket som jag tycker är onödigt. Med balans menar jag inte att rullen skall stå i någon speciell viktrelation till spöet. Nej, rullen skall framför allt kännas *rätt för dig* och *kännas bra i din hand tillsammans med spöet* när du använder det. Detta säger jag, därför att jag vet att de flesta av dagens rullar är väl genomtänkta i fråga om vikt, och att det knappast finns några överdrivet tunga rullar på marknaden längre.

Framtidens rullar

Rullen har under en lång tid inte utvecklats på samma sätt som flugspöet. Men det verkar som om många tillverkare nu har börjat satsa lite mer också på rullen. Exempel på detta är CFO Orvis superlätta rullserie och de nämnda rullarna från Marryat, Ross, Orvis och Fenwick. Utvecklingen kommer säkert att gå vidare, när man nu verkar ha satt punkt för argumenten om rullens ringa betydelse. Troligtvis kommer massor av nya rullar att se dagens ljus de närmaste åren. Samtidigt kommer säkert en del av dagens bättre rullar att sluta tillverkas, så är det med all bra utrustning. Fina rullar från Hardy som de gamla Hardy Perfect har slutat tillverkas. Likaså har den fina amerikanska rullen Hart slutat tillverkas – detta trots att den var bland det bästa som har kommit fram på rullsidan.

För att sammanfatta den här avdelningen om rullens roll i flugfiskeutrustningen, skall jag citera den amerikanske fiskekribenten Ted Trueblood som en gång sa: "Om du hittar någon utmärkt utrustningsdetalj som du tycker om, köp fem eller sex av dem. De slutar snart tillverka den om den är tillräckligt bra."

Gå ut på materialjakt

Tokiga, säger somliga i vår omgivning – uppfinningsrika och möjligen något okonventionella, säger vi själva. Men man kan ju undra...

Text och teckningar: Lennarth Granström

Fiskare i allmänhet och flugfiskare i synnerhet har en benägenhet att bli mer eller mindre "tokiga" just på grund av sin hobby. Förmodligen är de flesta av oss tokiga från födseln, men fisket gör oss lite extra "knäppa", som min lillasyster uttryckte det en gång. Ta till exempel detta med att skaffa flugbindningsmaterial – sådant material som kanske är ovanligt, eller där själva insamlandet kan te sig mer än besynnerligt.

En god vän till mej kom åkande med sin bil, då han plötsligt såg en nyss överkörd ekorre ligga på vägen. Han stannade givetvis i vetskap om att just grå vinterkorre saknades i hans kollektion. Just när han vecklat ut sin kropp ur bilen, möts han av ett dån och en kraftig vindstöt. Hans hår fladdrar någon ögonblick men lägger sig snart till rätta...

– Och tro du int' på fan – sa han – av långtradarns alla tjugufyra hjul, tror ja' minst tjugutre träffa' ekorrkraken. Så såg han då ut i alla fall. Int' ens svansen gick å' använda...

Han fick sätta sig i bilen utan dubbing den gången...

Vilken kategori människor skulle ens komma på tanken att börja klippa stichhår ur bisammössan. Eller titta snett på ungararnas badbollar, vilka skulle kunna bli till utsökta PVC-nymfer. Eller fråga någont så dumt som att få köpa en rävkrag av en dam. Självt gjorde jag det en gång. Och se, det blev tillslag direkt.

– Jag tänkte ändå kasta både kappan och kragen, sade hon och lovade säga till när det blev aktuellt. Gratis skulle det också bli.

Och så småningom blev det aktuellt,

Listan på ovanliga material kan göras lång. Jag är helt övertygad om att det i landets många flugbindningsuppsättningar finns massor av udda "strån", som vederbörande kanske kommit över på högst ovanligt sätt. Hacklet till, den knappast vackra, Taskeflugan (FiN 3/80) hör till den gruppen. Nu är väl detta ett av de få material man liksom bär på sig för jämnan. Så visst vore det opraktiskt – och en smula komiskt – om allt sådant lades i små tätslutande plastpåsar. Inte minst för bindarens äkta hälft.

Ett exempel på ovanligt anskaffnings-sätt råkade jag själv ut för 1978 vid ett besök hos släktingar i Skåne. De kände till en person som födde upp tuppar. Jag och Poul-Erik, karln i huset, åkte dit – egentligen för att låta betäcka en kanin. Naturligtvis gick vi in till tupparna också. Där fanns många färgvarianter och storlekar. Mest bruna, men även en stor Plymouth Rock och några fläckiga. Och där, på en pinne i ett hörn, satt en liten försiktig vit stackare, som ägaren tog ut. Den visade sig ha de finaste torrflugehackel man kan tänka sig. Jag frågade lite försynt när tuppen skulle rugga, så att mannen – om han hade tid – kunde plocka nackfjädrarna i en påse som Poul-Erik kunde skicka till mej...

– Nej, det dröjer innan den ruggar, svarade han på en i det närmaste obegriplig skånska, och fjädrarna kommer att trampas ner i dyngan tämligen snabbt. Men låna hem tuppen, vet ja', och klipp loss det du behöver. Poul-Erik kan åka hit med den sen...

Låna hem... Klippa loss...? Visst tog det några sekunder innan tanken vant sig. Men hur det nu var, så stoppade vi tuppen i en låda och åkte hem. Kaninen var inte klar, så hon fick bli kvar över natten.

Kära läsare. Kan ni nu föreställa er minerna på våra äkta hälfter, när de insåg vad vi höll på med. Poul-Erik höll i tuppkraken, medan jag klippte. Fjädrarna togs på "Domänverksvis". D v s några "frötallar" lämnades kvar, medan jag kalhögg däremellan. Det vilade något "Lennart Hylandskt" över den vita tuppen när vi var färdiga, men jag hade fått fin-fina vita hackelfjädrar. Tack, tuppstackare!

Den här episod får mej att tänka på den andre, eller rättare sagt den förste, Taskeflugan – Tup's Indispensable. Ett av materielen till den står ju att finna på exakt samma ställe som Taskeflugans. Fast på ett helt annat djur. Tänk tanken att låna hem detta djur, lägga det på köksbordet, fatta saxen och skrida till ver-

ket. Nämnas bör kanske att Tup's Indispensable binds av här från en bagges pung.

Materialjakten kan ibland få förödande följder. Tragedin med Djungeltuppen är den mest kända. Vi flugbindare höll på att utrota denna fågel. Trots att den varit fridlyst så länge fanns det möjlighet att köpa nackar – till höga priser – för bara några år sedan. För att undvika sådana här otrevliga verkningar bör vi lära oss att vara flexibla i vårt bindande och vårt materialval. Man måste inte till varje pris följa bindbeskrivningarna och på så sätt äventyra existensen för vissa djurarter. Fantasi och nyfikenhet efter alternativa – kanske annorlunda, ej etablerade material är många gånger bättre. Priset blir ofta också lägre.

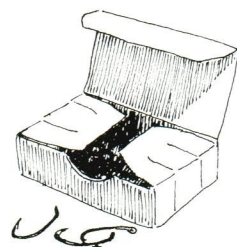
Jag kan nämna, att ett av mina bästa syntetiska dubbingmaterial kommer ifrån konstgjord päls, vilket används som filt under ridsadlar. Det påminner om Flyrite, fast är något grövre. Tältfönster och gamla trasiga badbollar är tillverkade av PVC-plast, vilka ger fina kroppar till nymfer à la Gunnar Isaksson. Denna plast går utmärkt att färga i Dylonfärg, vilken finns att köpa i varje färghandel. Vidare finns det flugbindare som strimlar högblank kaffepåse till tinsel. Eller varför inte tala väl med en jägare, och tigga ett skinn från en vinterhare? Det är ett utmärkt dubbingmaterial, som går lätt att färga.

Listan kan göras hur lång som helst. Och det finns fortfarande mycket att upptäcka för den experimentlystne flugbindaren. Hur tokig du däremot verkar för din omgivning, beror självfallet på hur långt du går. Går du in till en körsnär och frågar efter överblivna bitar, är väl allt gott och väl. Men börjar du klippa i frugans päls, eller lånar hem en bagge som du lägger på köksbordet – då ligger du risigt till. För att inte tala om hur det blir om du klipper loss alla fjun till Taskeflugan och lägger i små tätslutande plastpåsar. Då är det kanske risk att du tvingas övergå till golf istället. Men jag har en känsla av att din äkta hälft – om hon nu över huvud taget inte har rymt hemmet vid det här laget – inte får det bättre för att du byter hobby. En gång tokig – alltid tokig...

men kragen den var som bortbläst. Det vill säga, hon hade kastat kappan men hängt ut kragen på vädring – dagen före en kraftig höststorm. Resten fattar alla. Kragen försvann spårlost ut i naturen. Kanske blev den bomaterial till någon fågel. Håll till godo i så fall. Några flugor blev det i alla fall inte av den...

Vi minns alla hur det berättades att posten för några år sedan helt plötsligt började förlora kedjorna till sina pennor. Det som förbryllade mest var att både penna och platta fanns kvar medan kättingen var bortklippt. En annan sak vi också minns, är att ABU:s "fräcka" streamerserie, med bl a Pin Up och Streamtease, lanserades vid den tiden. Kan det finnas något samband tro...? Kulkätting finns ju att köpa numera, och tur är väl det – för postverket vill säga.

Våtflugan är min favorit – en småländsk öringfiskares bekännelse

Jag erkänner gärna, att våtflugefisket är den fiskemetod, som ger mig störst utbyte. Det är mer spännande än torrflugefisket – även på fisk som vakar. I många ögon är detta kanske en konstig bekännelse nu i torrflugans och alla Rackelhanans tidevarv. Till mitt försvar har jag den gamla nordiska våtflugetraditionen, vilken bör bevaras och föras vidare till kommande generationer.

Men nu 1983 är det knappast accepterat, eller i varje fall inte fint nog med detta fiske. Det svenska flugfisket har på senare tid blivit allt mer amerikaniserat, och fisket bedrivs mest med nymf, flymf och torrfluga, eller den svenska varianten av flugfiske med Rackelhanar i alla de färger. Så jag, som bedriver ett traditionellt fiske med våtflugor, betraktas nästan som lite lustig.

Idag börjar de flesta – åtminstone i Sverige – sin flugfiskarebana vid ett stilla rotenonbehandlat vatten, varför det blir mer naturligt att fiska med nymfer, torrflugor och diverse lurdjur. På den tiden jag gjorde mina första trevande försök med flugspö, var det i strömmande vatten. Då började man med våtflugorna, och fick lära sig grunderna genom egna misstag eller genom de fåtaliga böcker, som fanns att tillgå, och genom åren har jag själv utvecklat mitt våtflugefiske till en spännande och givande metod. Därför vill jag försöka berätta om mitt sätt att fiska med våtfluga i strömmande vatten.

Det viktigaste av allt är att läsa vattnet och leta rätt på öringens ståndplatser. De kan variera mycket beroende på vattnets karaktär och vilka insekter som för ögonblicket

finns där. Om strömmen håller mycket nattsländor, så har jag upptäckt att fisken gärna står nerströms forsar och bakom större stenar. Generellt kan man säga, att öringen väljer att stå *bakom* något som hindrar vattnets framfart. Överväger däremot dagsländorna, brukar öringen välja att stå på forsnackar i blankt rinnande partier, framför större stenar eller andra föremål. Med andra ord *framför* vattenhinder. Därför kan det i en del vattendrag vara en markant ändring av ståndplatserna vid olika tider på dygnet. På dagen eller tidigt på kvällen står öringen på uppströmsidan, men senare på kvällen på nedströmsidan av ett vattenhinder. Varför, – jo, det beror på sländornas sätt att ta sig upp ur vattnet. Dagsländorna behöver oftast en viss flytsträcka innan de kan lyfta, medan

”Som våtflugefiskare tvingas man tänka igenom sin fiskestrategi på ett helt annat sätt än då man fiskar med torrfluga. De duktigaste våtflugefiskarna har också bättre uppfattning om öringens krav och val av ståndplatser vid olika årstider”, säger författaren i denna artikel.

Vi som haft förmånen fiska tillsammans med Bill är beredda att hålla med. Självt är han en av de få flugfiskare vi mött, som verkligen ”tänker som en öring”, och vid vattnet är han en mästare med trollspö i hand...

Av Bill Olsson Illustrationer: Gunnar Johnson

nattsländorna brukar krypa upp på stenar i deras bakvatten.

Långsamt spö

Det spö jag helst använder är på 9,5 fot med mjuk långsam helaktion och klassat för lina 6. Jag har provat några olika kolfiberspön, men de flesta är alldeles för snabba och styva för att passa mitt sätt att fiska. Jag använder helst en DT-lina, eftersom det ofta erfordras rollkast för att placera flugan rätt. Flugorna anpassar jag efter de insekter som kläcks den aktuella tiden på året, och jag binder dem så att de ska stämma mot vattnets karaktär, – en del strömmar är snabba, andra är långsammare. Tafsen är 8–9 fot, och använder jag upphängare, så låter jag denna vara grövre än tafsspetsen. Med en spets på 0,18–0,15, låter jag upphängaren vara 0,25–0,22. På det viset undviker jag trassel, eftersom en grövre och därmed något styvare upphängare styr bättre. Mellan upphängarflugan och ändflugan har jag cirka 50 centimeter, och upphängartafsen är mellan 10 och 15 centimeter lång.

En tidig vårdag

Det är högvatten. Vid min strömsträcka finns ganska många stora undervattensstenar. Det syns på den oroliga ytan med massor av bakvatten ute i strömmen. Jag lyfter upp några stenar i strandkanten och finner både nymfer och husmaskar, så nog finns det föda för öringen. Fisken bör stå bakom stenarna därute, eftersom där är mest lä, och jag har

dessutom sett några insekter uppkrupna på stenarnas baksidor.

Börjar med att knyta på en March Brown som upphängare, och en Alder som ändfluga. Så vadar jag försiktigt ut någon meter för att få svängrum att rolla ut flugorna. Jag placerar dem cirka två meter uppströms stenarna och ungefär en meter vid sidan om. Strömmen tar flugorna, och jag lyfter upp lina, så att flugorna driver ner och svänger in över stenarna. Sedan låter jag dem hänga precis bakom, och sänker spöet så att flugorna sjunker ner i bakvattnet och förs ner till botten där fisken står. Och visst – där sitter den första. Det behövs inget mothugg, bara en lätt höjning av spöet, och öringen är krokad. Jag har tagit för vana att alltid kroka fisken direkt

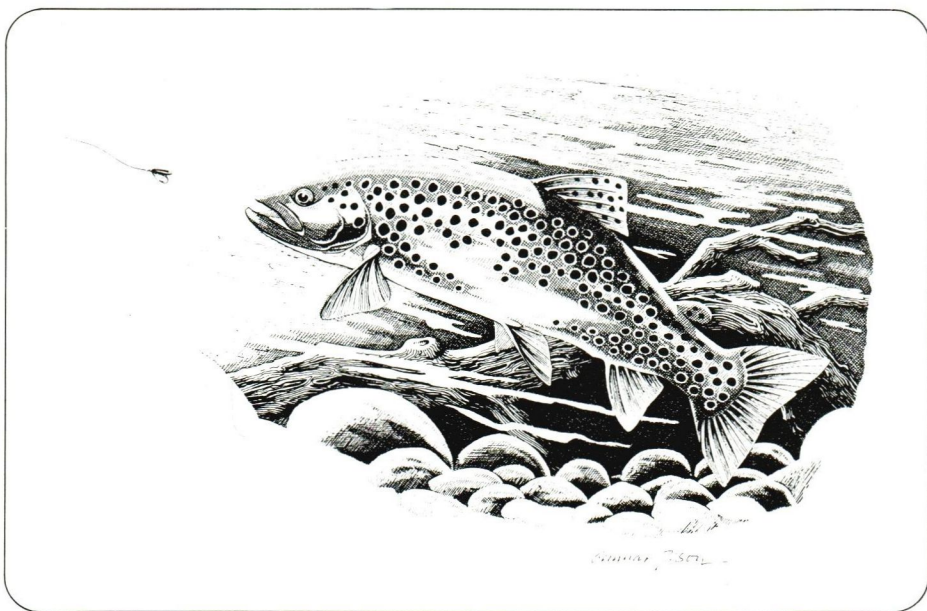
från rullen, eftersom risken att slita loss flugan då blir mindre.

När fisken tar en fluga under vattnet, så följer den mer sällan flugan nerströms. Oftast möter den istället flugan eller förflyttar sig endast i sidled. Hugget känns därför sällan mer än som en lätt dragning i lina just när fisken glider tillbaka till sin ståndplats. Håller man då allt för hårt i lina, så är det alltid risk att fisken sliter sig loss. Vid en rätt fiskad våtfluga känns det aldrig något ryck – bara en lätt stramning av lina.

En dag i maj

Jag står vid en vacker forsacke. Det kommer en del dagsländor flytande på det blanka snabbt strömmande vattnet. Där nere syns vakringen efter en fisk. Jag lokaliserar vaket, och tror mig veta var fisken står. Knyter på en Ginger Quill som upphängare och väljer en Greenwells Glory som ändfluga. Blöter dem, och kastar så 1–2 meter uppströms vaket. Ingenting händer. Varför – jo, flugorna har hamnat nedanför fiskens ståndplats. Öringen hade sett sländan, och sedan följt den nedströms genom att driva med vattenströmmen en lång sträcka innan den når ytan och suger i sig insekten. Nästa kast lägger jag därför hela 4–5 meter uppströms den plats där jag sett vaket. Jag mendar linbågen uppströms, så att lina och flugorna glider i jämn takt. Vattenvirvlarna påverkar därför inte flugorna, och de

forts. på nästa sida

Små rörelser med spötoppen ger våtflugan liv – och attraherar öringen

forts. från föreg. sida

sjunker ner mot fiskens ståndplats. En lätt dragning syns på linan, och jag lyfter spöet och känner fast fisk. Den öringen stod cirka 3 meter uppströms vakbilden, och för att få ner flugan, så var jag tvungen att kasta ytterligare några meter längre uppströms.

Varför fiskar jag då med våtfluga på en fisk som visar sig med tydliga vak? Jo, därför att med en vanlig torrfluga, så hade jag aldrig på den aktuella platsen lyckats få flugan att flyta fritt utan att dragga den långa sträcka som behövdes för att få öringen att uppfatta min fluga. Men genom att välja våtfluga, menda linan och sedan sänka spöet, så kan jag lättare följa flugans drift.

Junikväll

I strömkanten nedanför fallet "skvätter" en fisk. Det är nästan

mörkt nu, och jag ser hur nattsländorna börjat komma ut över vattnet. På andra sidan strömmen står en av de torrflugefrälsta och kastar.

"Dom tar inte på någonting", säger han.

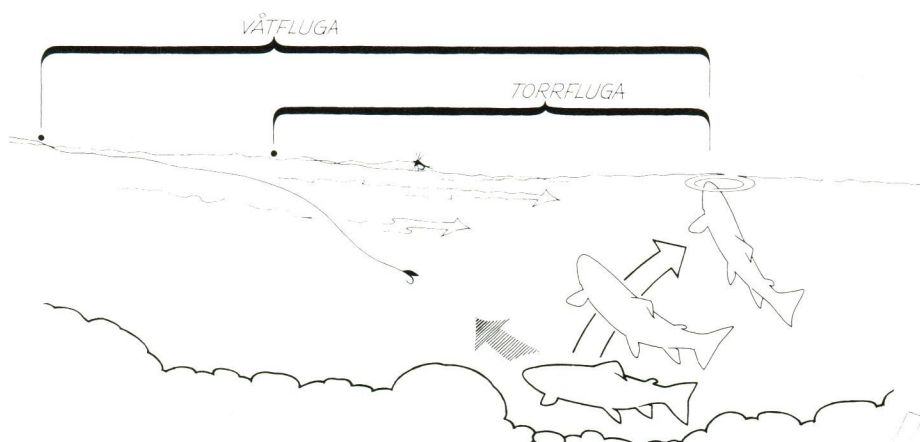
När öringen står och skvätter, tyder det oftast på att den äter nattsländepupp på väg att kläckas. Jag brukar då använda en Gold Ribbed Hare's Ear som ändfluga, och en Wickham's Fancy som upphängare. Jag lägger mitt kast tvärs över och på andra sidan strömmen. Sedan mendar jag linen, så att den ligger precis i kanten av hårdströmmen. Därefter rör jag spöspetsen upp och ner med små rörelser, så att flugorna rör sig med korta knyckar mot strömmen, samtidigt som hela kastet glider nerströms. Sänker sedan spöet, så att det nästan är parallellt med vattenytan och riktat rakt nerströms. Det skriker till i rullen, – öringen har tagit flugan.

"Vad fiskar du med", frågar torrflugefiskaren.

"En våt Gold Ribbed Hare's Ear", svarar jag, och ser hur han byter fluga och kastar snett över strömmen i riktning mot mig. Linan tas omedelbart av vattnet och flugan börjar dragga. Som en torped dras den av linbukten nerströms. Det är ett vanligt fel, som de flesta gör, när de fiskar med våtfluga. Nej, även en våtfluga måste fiskas med samma hastighet som vattenströmmarna i övrigt. Den får aldrig dragga, vare sig i ytan eller under vattnet.

Lätta hugg

Några kvällar senare står jag vid ett snabbt blankt vatten. Men det syns tydligt på oroligt strömmande virvlar i ytan, att det finns gott om ganska stora stenar på botten, även om de inte sticker upp ovanför vattnet. Skymningen börjar falla, och jag ser många gula forssländor komma flytande. Väntar ytterligare en stund, för att se om några öringar ska börja vaka, men ingen fisk visar sig. På min tafs sitter redan en Greenwell's Glory plus en egen gul skapelse. Jag kastar mina flugor i det närmaste rakt ut tvärs över strömmen, men mendar linan, så att de följer med vattnet helt fria från påverkan av tafsen och linan. Plötsligt stannar linspetsen upp lite, men fortsätter på nytt. Men så händer det. Linan dras

Vid fiske med våtfluga på vakande fisk måste man ha ännu längre framförhållning än då man fiskar med torrfluga. Annars hiner inte flugan sjunka ner till rätt nivå. Fisken tar torrflugan bakom sin ståndplats, men den kan mycket väl möta våtflugan framför ståndplatsen.

Efter mendningen sänks det höga spöet, så att den slaka tafsen får flugan att sjunka ner i bakvattnet där fisken står.

åt sidan, och jag känner en dragning. Höjer spöet – och fisken är fast.

När jag sedan ska kroka loss öringen, upptäcker jag att båda flugorna sitter fast i munnen på den. Den hade först tagit ändflugan, och sedan fortsatt med upphängaren, utan att jag känt hugget. Först hade den gått framåt, sedan åt sidan och tillbaka till ståndplatsen. Först då upptäckte jag dragningen i linan och kunde kroka den.

Lågvatten

Det är lågvatten och varmt. Inte en fisk har visat sig på flera dagar. De flesta anser ån ofiskbar, men skam den som ger sig. Fisken finns ju där – det vet jag.

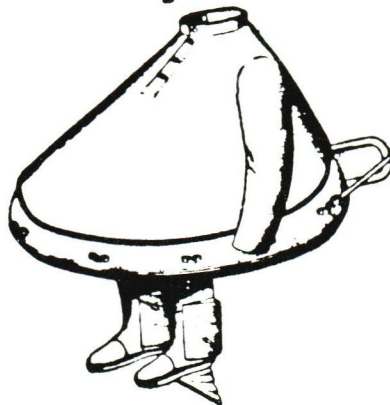
Jag har försökt med mina vanliga torrflugor och våtflugor, men utan resultat. Jag sätter mig ner och letar i askarna, och finner en liten svart våtfluga. Den är förtyngd, och egentligen bunden för det tidiga vårfisket. Jag binder på en extra lång tafsspets och kastar sedan snett uppströms. Det gör att flugan sjunker ordentligt, och jag mendar sedan linan, så att flugan kommer före tafsen nerströms. Linan stannar upp, och jag har kontakt med en fisk. Den stod alldeles nere vid botten. Vattnet är lite kallare där, precis tvärtom som på våren, då bottenvattnet är lite varmare än ytvattnet. Men orsaken är densamma. Ytvattnet påverkas fortfarande av lufttemperaturen, eftersom det är här luftinblandningen sker. Så öringarna väljer oftast samma ståndplatser vid extrema värmeböljor, som de gör tidigt på våren.

Det här är bara några smakbitar av de möjligheter som står våtflugefiskaren till buds. Som våtflugefiskare tvingas man tänka igenom sin fiskestrategi på ett annat sätt än då man fiskar med torrfluga. Det betyder att de flesta av de duktigaste våtflugefiskare jag känner, har en bättre uppfattning om öringens krav och val av ståndplatser i vattnet vid olika årstider. Här finns mycket att upptäcka för den som vill försöka.

Mer spännande med våtfluga

Varför tycker jag då att det är roligare och mer spännande med våtflugefiske? Ja, en av orsakerna är kanske den, att man aldrig kan vara helt säker på när fisken ska ta flugan. Vid torrflugefiske efter öring, har man ju oftast sett ett vak, och vet var man

The Layman Pneumatic Sporting Boat

Boat with Storm Cape.

Boat without Storm Cape.

is just what every sportsman wants. A lighter, safer and more convenient boat than was ever before on the market. Weighs but twenty pounds. Is easily collapsed and folded into a small package and you may carry three or four of them under the seat of a buggy. Is absolutely safe in any waters. Is propelled by the feet, thus leaving the hands free to use gun or rod. Is made in four compartments of the best rubber duck cloth, has loops for erecting a blind to shield you from the game. Is quickly inflated, and in every way a success. Weighs about 15 pounds. Send cash with orders to The Goodyear Rubber Co., or to

The AMERICAN RUBBER BOAT CO.,
Send for circulars and price list. 487 Broadway, New York.

1894

En läsare i USA – vi har faktiskt FiN-entusiaster där också – tycker att det gått lite troll i den nordiska debatten kring flytringsfisken.

”Tongångarna var de samma här för några år sedan”, skriver han, ”och vem minns inte alla farhågor då de första kolfiberspöna kom. De skulle på kort tid göra alla och envar till flugfiskare, och därmed också locka en mängd människor utan det rätta ansvaret ut till våra vatten. Men nu är det så, att flytringar har använts bra mycket längre än de flesta tror, och inte har vi märkt någon negativ påverkan i de vatten där vi använder dem...”

Och som ett litet inlägg i debatten kring den moderna flytringen publicerar vi den här annonsen – ur en tidskrift på andra sidan ”Creeken” och tryckt i slutet av förra århundrandet...

Säg sedan inte annat än att utvecklingen gått framåt – eller...?

Red.

kan förvänta sig att hugget ska komma. Våtflugan kan fisken däremot ta en bra bit uppströms eller vid sidan av ståndplatsen, så det gäller hela tiden att vara koncentrerad, så att man inte missar hugget. Man kan också fiska av ett ”dött” vatten med den här tekniken på ett effektivt sätt. Att fiska torrfluga blint – visst kan det ge resultat – men inte är det lika spännande. Själv vill jag i alla fall ha en vakande fisk att kasta på, om jag har en torrfluga på tafsen.

I de flesta böcker om våtflugefiske, rekommenderar författarna att man ska kasta snett nerströms, och sedan låta flugan driva med vattnet. Flugan fiskar emellertid mycket effektivare, om man utöver mendningen också lyfter linan med spöet, och sedan långsamt sänker spöet igen, så att

linan följer flugorna rakt uppströms ifrån. Både lina, tafs och flugor följs då åt med samma hastighet, eftersom de befinner sig i vatten med samma strömhastighet – och flugorna draggar inte. När jag lyft eller mendat linan, så brukar jag göra små rörelser med spötoppen, för att flugorna ska få liv och röra sig medan de driver med vattnet. Jag har upptäckt att det är rörelser som attraherar fisken.

Ge det gamla våtflugefiske en riktig chans, och du kommer att upptäcka att det är ett i allra högsta grad aktivt fiske med kvaliteter, som inte bara gör det jämbördigt med torrflugefiske, utan som oftast dessutom är klart överlägset. Kanske du som jag till och med kommer att finna det mer spännande.

Ångermanlandsserien

Med dagens önskemål om kartläggning av olika fiskevattnens insektsliv och svenska imitationer av svenska insekter och dessutom ett sökande efter nordiska traditioner på flugfiskets område är det naturligt att den nästan 50 år gamla Ångermanlandsserien eller Ångermanländska fjällserien dyker upp igen.

Text: Lars-Åke Olsson

Foto: Leif Milling

Ångermanlands Sportfiskeklubb bildades i februari 1931. För att så snabbt som möjligt skaffa medlemmarna ett fjällfiskevatten tog man kontakt med Länsstyrelsen i Västerbottens Län och fick också ett arrende, men tyvärr på endast fem år i stället för tio som man velat.

Klubbvattnet skulle ligga i Ångermanälvens källflöden. Mellan Kultsjön, i Marsfjällets skugga, och sjön Malgomaj vid Vilhelmina. Eftersom fallhöjden på den 13 km långa sträckan var 144 m, så var vattnet redan då utbyggnadshotat av Vattenfall.

Klubbens sträcka började med sjön Voullelite, bland högfjällens sista utlöpare nedanför Bångnäs by, just där man kunde märka det allra svagaste strömdraget mot luspen. Därifrån strömmade vattnet i en trång dal ned genom skogslandet. Grönvitskimrande kastade sig vattenmassorna nedför klippstupen bredde ut sig och bildade stilla sel, och därifrån pressade de sig brusande vidare fram mellan höga lodräta klippväggar på sin väg mot sydost. Vindpinade förvidna tallar lutade sig från höga klippbranter över fräsande forsar och fall, medan vitstammiga björkar och ståtliga granar däremellan speglade sig i selens lugna vatten.

Vattendraget var inte reglerat för flottning, men trots det bedrevs flottning där vissa år. Vattnet var orört. Inga kistbyggnader, ingen sprängsten och ingen bark fanns i edorna. Vattnet var fjällgrönt och klart. Voullelite är troligen den fiskrikaste delen av vattnet. Där finns rikligt med röding, och även laxöringen är allt annat än sällsynt men – fisken är mycket lynnig. Botten består av klippor och väldiga stenar. Fisken på luspen har därför vanligen sparsam tillgång på insekter och livnar sig i mycket stor utsträckning av de snäckor, som i väldiga massor finns mellan stenarna. Fisket är chansartat. Vanligen får man vänta tills en mindre svärmning av insekter inträffar, men då kan fisket bli strålande. Någon gång kan vattnet vimla av bäcksländenympor och hela vattenytan kan då vara täckt av ringar efter vakande fisk. Men fisket brukar vid sådana tillfällen oftast misslyckas. Den ensamma konstgjorda flugan försvinner bland massor av levande insekter.

I Holmselet består botten i stor utsträckning av dy och jord. Insektslivet är därför rikligt, och med korta pauser kan man ibland se örning och en och annan röding vaka nästan he-

la dagen. Norra stranden är långgrund, har rik undervattensvegetation och erbjuder gott torrflugefiske. Den södra däremot är stenig och nästan tvärdjup. Strömmen stryker här tätt förbi stranden, varför denna sida bäst lämpar sig för våtflugefiske.

I och med att man fattat beslut om arrendering av fjällvattnet, tog också planerna på en stuga fart. Redan i juli 1932 stod den klar. Holmselestugan, vid Holmselet. Bland många önskemål fanns också ett om en veranda längs den gavel som vetter mot vattnet. Så blev det också. En stor, lång veranda under tak byggdes. Där kunde man sitta på aftonen med sitt kaffe och se de försiktiga vaken på det blanka Holmselet, och när solen höll på att gå ner bakom Gittsfjällen i väster kände man ron och stillheten i fjällvärlden.

Egna flugor

Efter några år började tanken på en egen flugserie ta form – en serie som skulle bindas upp efter de insekter, som fanns i klubbens fjällvatten. Initiativtagaren, advokat Gustaf Sjödin, hade läst en bok skriven av en annan advokat, nämligen G.E.M. Skues.

Flugor ur Ångermanlandsserien så som de en gång bands. Överst torr Stalon och Sven Dufva, och nederst samma mönster som våtflugor. Originalflugor från Allan Peterssons samling.

Hans *Minor Tactics of the Chalkstream*, där flugfisket var fast sammanlänkat med insektslivet tilltalade Gustaf Sjödin, som i likhet med många andra klubbmedlemmar fiskade engelskt. Hans flugspö var ett Hardys Perfection och St George-rullen var laddad med en brun Corona, den klassiska silkelinan.

När flugserien var klar använde han bara den, och han var övertygad om att flugorna var representativa för många norrlandsvatten. Sjödin skriver om flugorna: "Många anser säkerligen att det är onödigt att utöka antalet av redan i handeln befintliga flugor. Då emellertid de, som förut finns, vanligen utgör imitationer av

utländska insekter som ej finns här i landet, har det ansetts önskvärt att söka få fram en rent svensk serie. Våra inhemska sländor äro så gott som samtliga mycket lugnare i färgen än förebilderna till de utländska flugorna. Greenwell's Glory och March Brown är ett par undantag. Just dessa två utländska flugor anses nog av många som de mest givande i våra vatten."

I strid ström spelar det mindre roll, vilka flugor man använder. Fisk som står i stark ström hinner sällan se efter vad det är för småsaker, som strömmen virvlar förbi, och de har därför vant sig att gripa snart sagt allt, som verkar på något sätt mat-

nyttigt, för att närmare undersöka det. I upprört vatten kan man därför få fisk på nästan vad som helst. I lugnt vatten däremot ser sig fisken noga för innan den tar vad som bjudes. Därför är det av största vikt, att vid flugfiske i stilla vatten använda flugor, som är möjligast lika fiskens vanliga föda, samt att de rör sig på ett naturligt sätt. Att släpa flugorna genom lugnt vatten är därför oftast absolut förkastligt. Flugorna bör röra sig opåverkade av linan. Om man absolut vill 'motionera' dem, ska detta ske med små nästan omärkliga ryck.

Med undantag för de största flugorna är klubbens flugor – både de torra och de våta – avsedda att *fiskas på vak*. Inget hindrar naturligtvis att våtflugorna fiskas även draggande i ström, men det är föga troligt, att de under sådana onaturliga förhållanden kommer att ge nämnvärt bättre resultat än vilka andra flugor som helst."

Serien består av 24 flugor:

- 2 bäcksländor och 1 nymf
- 7 dagsländer och 1 nymf
- 6 nattsländor
- 7 flugor under rubrik: Diverse.

forts. på nästa sida

Även dag- och bäcksländor

Lars-Ake Olsson är född och uppvuxen i Långsele utanför Sollefteå i Ångermanland. Han har fiskat i legendariska Ångermanlands Sportfiskeklubbs fjällvatten och bott i deras stuga vid Holmselet. Här skriver han om klubben och den flugserie man tog fram för de egna vattnen.

I ett kommande nummer fortsätter Lars-Ake berättelsen om hur insekterna samlades in, hur flugorna kom till och hur man också band imitationer av dag- och bäcksländor.

Ängermanlandsserien

forts. från föreg. sida

De här sex nattsländorna visar sig ibland i mulet väder på dagen men annars vanligen på kvällen och natten:

Stalon, Stenofylax stellatus. Orangefärgad kropp med guldband; brunspräckliga vingar lagda i \wedge form över kroppen; rödbrunt hackel; krok nr 6 (9 i vår krokskala).

Sven Dufva, Grammotaulius sp. Kropp olivbrun med silverband; vingar gråbruna; ljusst rödbrunt hackel; krok nr 8 (7).

Doinan, Chilostigma sp. Rödbrun kropp med grågula band; ljusst grågula vingar lagda i \wedge form över kroppen; brunt hackel; krok nr 4 (11).

Tjocko, Mystacidies nigra. Kropp svart med silverband; huvud rött; vingar blåsvarta, lagda i \wedge form över ryggen; gråspräckligt hackel; krok nr 1 (14).

Dorris, Glyphotaelius sp. Svartbrun kropp med tunna silverband; mörkbruna, spräckliga vingar, lagda i \wedge form över kroppen; mörkt rödbrunt hackel; krok nr 3 (12).

Holmsele, Leptocerus sp. Kropp olivgrå med fina guldband; gråbruna vingar lagda i \wedge form över kroppen; hackel svart med gula spetsar; krok nr 2 (13).

De sju under rubriken Diverse är följande:

Getingen. Kropp svart- och gulrandig; ljusbruna vingar; gulbrunt hackel; krok nr 8 (7).

Flygmyran. Kropp svart och rödbrun; vingar nästan färglösa lagda över ryggen; rödbrunt hackel; krok nr 4 (11).

Myggan. Kropp grårandig; vingar nästan färglösa, genomskinliga; gråbrunt hackel; krok nr 00 (16).

Malen. Kropp grå med silverband; vingar ljusst gråspräckliga; grått hackel; krok nr 4 (11).

Ynglet. Kropp gulbrun med röda fläckar; mörkbrunt hackel med ljusare spetsar (hacklet långt över ryggen); krok nr 1/0.

Adam. Palmerfluga, främre delen brunsvart, bakre delen röd; krok nr 2 och 5 (13 och 10).

Eva. Palmerfluga, främre delen gråspräcklig, bakre delen gul; krok nr 2 och 5 (13 och 10).

Adam och Eva är rena fantasiflugor. De kan användas torra, men med framgång även fiskas våta i starkare ström. Getingen, Malen och Ynglet är typiska nattflugor för uppört vatten.

FLUGSKIT

...sa' Claes Lindell

När redaktörn och jag kommit överens om att jag skulle skriva en spalt med kvalificerat skitsnack ville han samtidigt ha några prover, "för att se lite mer hur tonen blir". Han hade nog onda aningar.

Den ton vi ska anslå är att "Flugskit" är en liten oas för oss som:

– när vi hör det stilla morgonregnet, drar ner rullgardinen igen och ägnar oss åt annan idrott,

– ibland lindar daggmask runt Bird's Stonefly,

– någon gång, i löndom och av "miss-tag", gjort ett kast i avelsbassängen,

– köper flugorna plastförpackade i 3-pack på bensinstationen,

– har ett personligt regnbågsrekord på 6,5 hekto,

– alltid får med kaffetermosen men ofta glömmmer rullen hemma,

– struntar i kroppen när vi binder en Sahara,

– bara sett backingen en gång, nämligen när sporthandlaren hjälpte oss att spola på den,

– har tvåhundra flugor, varav tre i flugasken och resten i träd och telefonledning runt om i kommunen,

– alltid besvarar frågan "Fick du någott?" med "Jodå, Lennart, Anders och jag fick sammanlagt fem stycken",

– inte kan menda,

– aldrig sett en röding

☆☆☆
Passar du in på denna beskrivning har du ditt forum under den här spaltens överbeskyddande vingar. Vi ska spåna om byxbaksnapp, rötmånadsfiskar, suspekta fångstmetoder och dylikt. Alla djupare funderingar undanbedes således. Som ledstjärna bör stå Jyde-Simon som trädde en bit elslang över en 12:a och drog öring så det skvätte. Så ska det gå till!

Man bör laga sina vadarstövlar. Alldeles nödvändigt är detta om det är håll i dom. Det märker du genom att dom tar in vatten. Även annars bör man laga sina vadarstövlar, eftersom det är ett så tack-samt material att arbeta med. Det är inte stort svårare än att försöka få en bit tejp att fastna på en betongvägg.

Vad du bör ha är ett väl inarbetat medlemskap i bokklubben Bra Böcker samt er

stillsam hustru. Jag har bådadera och går till väga enligt följande: Alla lexikon (hittills har jag band 10–24) bärs in i hobbyrummet. Vadarstövlarna läggs på golvet, smetas in med lim och påtryckes en i förväg utvald och för tillfället lämpligt stor lapp, varefter jag staplar böckerna ovanpå.

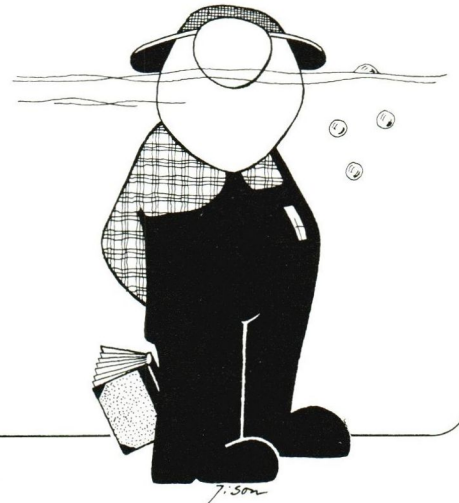
Eftersom denna tyngd inte räcker, inkallas den stillsamma hustrun som placeras sittande på bokpaketet. Tidigare satte jag mig själv i hennes knä för att öka trycket, så att säga. Det gör jag inte längre, eftersom min hustru är vacker och ett bra slutresultat kräver att man sitter stilla.

Efter tio-femton minuter lyfter jag bort hustrun och band 11–24. Band 10, som alltså ligger underst, har då oftast förenat sig oupplösligt med stövlarna, eftersom jag aldrig sparar på limmet. Där hänger sedan band 10 under resten av fiskesäsongen. Inget ont som inte har någott med sig, för i band 10 (som behandlar GREN-HIK) förklaras begreppet "haj", och det kan ju vara bra att kunna slå upp på plats och ställe ute i vildmarken.

☆☆☆
När vi nu ändå är inne på det eviga problemet med otäta vadare vill jag inte undanhålla er min hustrus "kanonblandning" som jag ofta tatar stövlarna med:

8 ägg 1 kkp potatismjöl
4 kkp socker 1/4 tsk bakpulver
1 1/2 kkp vetemjöl

Spill på kläder tvättas genast bort med ljummet vatten. Sörj för god ventilation.

TÄNKT OCH TYCKT

Varför så in i Norden?

FiN, alltså Flugfiske i Norden, är en ovanligt gedigen och påkostad tidskrift – efter amerikansk förebild. Man kan väl säga, att för en seriös flugfiskare bör den vara närmast oundgänglig och en lustpirrande läsning mellan huggen.

Men varför denna krampaktiga anknytning till Norden – då den även handlar om flugfiske i andra delar av världen.

Varken Gacka eller Unec rinner i Norden. Har Bengt Öste för övrigt varit vid Gacka? Jag har fiskat där tre gånger.

Den gode Bengt skrev i en artikel om de djupt nymfande fiskarna i Gacka. Och om den snabbflytande floden. Men det är endast på relativt korta sträckor. Nu är vattnet långsamt flytande på långa sträckor, inte minst vid det eleganta sportfiskarhotellet. Vidare är floden på många ställen så grund att fiskarna knappast är djupt nymfande – om de inte går under botten.

Men bortsett från vederhäftigheten hos skribenterna, som i regel tycks vara god, så tycker jag att tidskriften helt enkelt kunde heta FLUGFISKAREN.

Nils Färnström

Innsjøharren er en verdig motstander

Fra første nr har FiN vært med på å høyne harrens anseelse som "fluefisk". Leif Johannsons artikkel i 3/83 føyer seg fint inn i rekken av bidrag, men inneholder likevel en påstand som kan virke stikk i strid med det som vel var hovedhensikten. Det gjelder beskrivelsen av innsjøharren som en "spänstløs, missanpassad" fisk.

Lesere som umiddelbart forbinder ordet sjø med en "put-and-take"-dam vil forhåpentlig oppfatte Johannsson rett. Andre, som f.eks. alle norske lesere, vil uvilkårlig tolke ham dihten at enhver harr i stillestående vann er en mindreverdige motstander. Og det håper jeg ikke var meningen! Den harren jeg selv er blitt kjent med i norske fjellsjøer, har så langt fra lignet på Leif Johannsons beskrivelse. Tvert om, den har vært spenstig, velvoksen og vist alle tegn på trivsel i et miljø den selv har valgt.

I en tid hvor det harde presset på våre elver stadig øker, mener jeg dette er en viktig presisering. Etter mitt skjønn vil det være en framtidig oppgave for oss som arbeider med FiN å rette oppmerksomheten mot nye alternativer for feriefiskerne. Det meste av min erfaring tilsier at den jevne fluefiskers sjanser til et vellykket fiske ville styrkes atskillig om han/hun oppsøkte en stille fjellsjø framfor å stille seg i kø ved ei elv. Også innsjøfisket er da et sportslig fullverdig fiske, hvor resultatet avhenger av dyktighet; uansett om det er harr eller annen fisk som biter.

Terje Bomann-Larsen

Död fisk vakar inte

I den klubb där jag är medlem brukar vi göra gemensamma flugfiskeresor för sommar och höst. En torsdagskväll i september i fjol for vi mot Glomma i Norge. Väl framme installerade vi oss i storstugan vid campingen. Men vid frukosten, när vi tittade ut, möttes vi av en bedrövlings syn. På gården står två flugfiskare och lastar plastkasse efter plastkasse med fryst fisk, tjugo kilo uppgavs det – det såg ut som om de varit på fisketävling.

Senare hörde vi ryktas om en annan fiskare, som tagit 750 fiskar på en vecka. Visserligen är Glomma en fiskrik älv, men hur länge? Det är ju inte bara kaggfiskare som hotar fiskevattnen. Försurning, föroreningar och utbyggnader är ofta ändå större hot. Vi flugfiskare måste, man och man emellan och i våra klubbar, diskutera vad vi egentligen menar med ett lyckat fiske, och vad vi vill ha kvar i en framtid. Det sägs att det håller på att växa fram en ny generation flugfiskare, utan plasthinkar. Låt oss verka för det!

Harri Vuori

Fiskevårdsavgift – naturligtvis!

Enligt en tidigare insändare i FiN ger en fiskevårdsavgift på 30 kronor cirka 45 miljoner – fantastiskt! Naturligtvis under förutsättning att alla betalar. Men med

den mentalitet som många visar ute vid vattnen, så blir det kanske svårt att få en hundraprocentig uppslutning. Jag föreställer mig att detta beror på att det i de flesta fall saknas en effektiv fisketillsyn liksom en brett upplagd propaganda för ett ansvarsfullt fiske. Jag har fiskat i 25 år, men endast sex gånger har mitt fisketillstånd kontrollerats under de här åren. Mitt fisketillstånd – men inte min fångst, vare sig vad beträffar kvantitet och huruvida fisken hållit gällande minimiått. Så även om man fiskar lovligt, så kan man fiska olagligt – utan risk för påföljd!

Vid en fisketur till Skeltajokk – 20 minuters flygtur från Ärenjarka in i ödemarken – finner jag en "färsk" lägerplats med tydliga spår efter marodörer. En bit trasigt nät, klykstänger och en hink med salt ligger kvar. Ån var rensad på fisk. Här borde personal, som utför flygtransporterna, också kunna ta del i arbetet för ett ansvarsfullt fiske genom att utföra något slag av tillsyn.

Kanske kan medel från en ny fiskevårdsavgift – förutom att användas för fiskevårdande åtgärder – också gå till en bred upplagd propaganda, för att få alla berörda parter att värna om våra vatten och ett etiskt fiske.

Dit hör också en fungerande fisketillsyn!

Arne Olsson

Föregå med gott exempel

En här i Sundsvall vanligt förekommande företeelse är värfisket efter övervintrande öring i Ljungan och Indalsälven. Som alla säkert känner till, så är fiskstammen i Ljungan starkt hotad – framför allt då laxen. Vid den här årstiden (mars–april) fångas enorma mängder övervintrande fisk – både havsöring och lax. Då ingen fångststatistik finns är en exakt siffra svår att ange. Det är emellertid inte ovanligt att en fiskare under en dag kan få 3–4 fiskar mellan 1 och 5 kilo. I Indalsälven tas företrädesvis småöring. Fångster på ett tjugotal om dagen är inte ovanligt.

Alla man talar med säger sig fiska efter den nystigna öringen, men ingen tycks släppa tillbaka övervintrarna! Samtidigt påstår många att övervintrarna är lika fina i köttet och lika stridbara som den nystigna öringen. Personligen delar jag inte denna uppfattning – vare sig när det gäller smakintryck eller stridbarhet. Mina invändningar är dock mer av moralisk karaktär. Jag tror att detta ytterligare skadar den redan hårt beskattade fiskstammen.

Det går inte att bara klaga på nätfisket. Även om det har större betydelse för beskattningen av fisket, så bör den som vill kalla sig "sportfiskare" föregå med gott exempel också i sitt eget fiske. Först där efter kan vi ställa krav.

Leif Johannsson, Sundsvall

Abborrhöljan

Jag har funnit min hölja, inramad av albuskar och gammelskog. På botten ligger sjunkna stockar, som erbjuder ståndplatser och gömslen, och på ytan breder vakringarna ut sig i sommarkvällen...

Av Anders Forsling

Anders Forsling -82

Gammal tät granskog med mustig barrdoft och skön svalka känns verkligen befriande när sommarvärmen blir alltför påfrestande. På hela tre veckor har jag inte så mycket som hållt i ett flugspö. Men nu äntligen har jag lyckats få en

ledig eftermiddag, och bestämt mig för att prova en liten å djupt inne i finnskogen. En å jag aldrig fiskat i förut.

Jag har lämnat bilen på en skogsväg för en god stund sedan, och därefter sökt mig fram via småstigar till den väg som slut-

ligen leder fram till ån. Vägen var förr i tiden en viktig livsnerve, då fannar befolkade denna vildmark i början på 1600-talet. Här bodde dom på sina små torp. Fiskade, jagade och odlade den lilla jordlott man lyckats bryta i det karga land-

skapet. I sjön där ån börjar finns en udde med finskt namn. Där satte jägarna upp björnskallarna efter en lyckad jakt. Platsen hölls helig och fick inte röras. Tallen, som skallarna spikades upp i, finns i dag inte kvar. Men sägnen lever, och enligt den fanns här gott om björn. Även nuförtiden får man årliga rapporter om björnmöten i dom här trakterna, så alldeles omöjligt skall det väl inte vara att få möta en nalle.

Den sista biten har vägen slingrat sig sakta uppför, och när jag stannar till på ett backkrön ligger ån framför mig. Mellan resliga furustammar ser jag sjön glittra i solljuset. Jag torkar svetten från pannan, och går sedan ner till den gamla bron. Det enda som återstår av den är en murken stock tvärs över ån. Försöker mig på ett balansnummer men hejdar mig då ett grått litet nystan kommer mot mig från andra sidan. När det stannar till mitt på stocken, ser jag att det är en skogsmus som sitter där och plirar med sina små pepparkornsögon. Den verkar ha beslutat sig för att inte vända om, så det blir för mig att gå till reträtt och ge den fri passage. Snabbt pilar den vidare och försvinner i ett hål i strandbrinken.

Här uppe är ån en enda lång skvalström utan direkta ståndplatser. Så jag fortsätter nedströms genom tät snårskog, som flera gånger tvingar mig till långa omvägar. Till slut glesnar i alla fall skogen och ån lugnar upp. Jag stannar för att hämta andan några sekunder, när en tjädertupps bullrande vingslag får mitt hjärta att slå frivolter i bröstet på mig. Det är som om hela skogen exploderar, när den stora fågeln banar väg. Grenar knäcks och ungslyet piskar honom över vingarna. Så blir det återigen lugnt, och jag fortsätter min vandring.

Ån är nu betydligt djupare, och vid en långsträckt hölja med näckrosor och vassruggar sätter jag mig ner. Det är gott om insekter i luften och på vattnet, men ån har ingen fisk visat sig. Åsandslän-

dan verkar talrikast, men även bäcksländor och en del andra insekter flyter förbi mig på vattnet. Om det finns fisk i ån borde den reagera på detta överflöd av mat. Funderar ett tag på att prova några kast, men finner det till slut ganska meningslöst, varför jag istället slänger ryggsäcken över axeln och fortsätter.

Ån växlar hela tiden mellan smala grunda forssträckor, och djupa lugnflytande höljor. Till slut kan jag inte hålla mig längre, utan provfiskar en fin hölja både med torrfluga och nymf, men försöken blir helt resultatlösa. Jag sätter mig ner och försöker samla tankarna. Kan det vara så att ån är helt fisktom? Nej knappast, med tanke på alla fina lugnvatten och strömmar. Och dessutom verkar det finnas föda i mängder. Bäcksländans närvaro visar ju också på en fin vattenkvalitet. Troligen är den kläckning av sländor som pågår så färsk, att fisken ännu inte präglats på dem. För att få svar på mina funderingar, bestämmer jag mig för att stanna en längre stund vid första bästa ställe.

Jag behöver inte gå länge, förrän jag kommer fram till en vacker liten hölja, inramad av albuskar som doppar sina grenar i vattnet. Höljan är ganska djup på sina ställen, och på botten ligger gamla stockar som ger fisken idealiska ståndplatser och gömslen. Övre delen av höljan är rund och kantas av vassruggar, men på mitten böjer den av i rät vinkel och bildar en avlång kanal. Jag sträcker ut mig på en gräsbacke vid den övre delen, och håller upp en skvätt kaffe i min kåsa. Sitter sedan en lång stund och filosoferar, men väcks plötsligt av ett välbekant ljud. Jag sitter blickstill med alla sinnen på helspänn. Då vakar det igen. Hör nu att vaket kommer från den del av höljan, som jag inte ser från min plats. Smyger försiktigt fram till böjen, så att jag även får uppsikt över kanalen. En slända kommer drivande med strömmen. Den flyter helt nära stranden, så att den då och då stöter emot. Inget händer. Sländan rundar en stor sten och driver in

under en överhängande gren. Så försvinner den i en liten virvel. Vakringarna hinner inte dö ut förrän nästa slända kommer guppande. Samma sak händer också denna gång. Det hela går så snabbt, att jag inte hinner uppfatta vilken sorts fisk det är.

Jag tar fram flugasken och knyter på en fluga som något så när liknar originalet där ute i strömmen. Har en fin lucka bland träden bakom mig, så flugan lägger sig perfekt redan i första kastet. Spänningen stiger. Sakta driver flugan in under överhänget, men ingenting händer mer än att jag naturligtvis fastnar i grenen. Rycker till och flugan blir kvar i busken. Fisken borde vara skrämmd vid det här laget, men den fortsätter att vaka som om ingenting hänt. Knyter på en något mindre storlek av samma fluga och låter den gå på gång driva över ståndplatsen, men fisken verkar helt ointresserad. Även en del säkra gamla flugmönster provas innan jag i ren desperation knyter på ett helt oprövat kort. Det är en blå liten flymf med kopparribbing och grått hackel.

Flymfen sjunker sakta medan den driver mot ståndplatsen. Nylontafsen stramar till en gång, två gånger och tredje gången gör jag ett försiktigt mothugg. Ett fasligt sprattlande börjar. Det rycker och drar, men till slut lyckas jag lotsa in fisken mellan ett par stockar framför mig. När den glider upp mot ytan ser jag de röda bukfenorna och den svartrandiga kroppen. Det är alltså en abborre.

Att man får abborre på fluga är ju inte så ovanligt, men att den på det här viset står på en och samma ståndplats en längre tid, har jag själv aldrig sett tidigare. Eftersom det fanns en abborre, borde här finnas flera, så jag lägger ett nytt kast vid en annan tänkbar ståndplats. Samma sak händer den här gången också. Små korta ryck och sedan ett mera rejält innan fisken krokas. Efter att jag krokat flera fiskar på samma sätt, har jag kommit på en teknik som verkar fungera. Den är i princip den samma, som man använder vid vanligt abborremete. Man väntar tills den tar ett ordentligt tag och drar iväg innan man gör mothugget. För att testa min teori provar jag med mothugg redan vid första rycket, men missar då nästan varje fisk.

Tänk vad lustigt, här står jag nu och krokas den ena fisken efter den andra. När jag för en stund sedan var beredd att packa ihop mina prylar och åka hem. Om det hela beror på flymfens förträffliga
forts. på nästa sida

egenskaper, eller att den här höljan håller ett större antal fiskar än de övriga har jag svårt att svara på. En sak är dock säker. Det känns lika roligt varje gång man ställs inför ett tillsynes omöjligt problem, och sedan finner en lösning som verkar fungera. Att det sedan råkar vara abborre – istället för öring, som jag egentligen var ute efter – spelar ju inte någon större roll. Så länge bytet kräver både list och tålmod är det lika ädelt vad det än må vara.

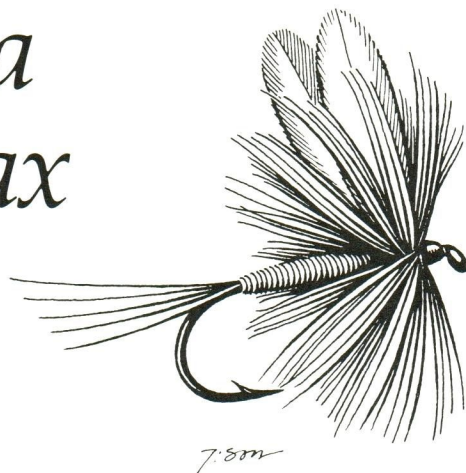
Jag tar en paus i mitt fiske för att dricka en kaffetår, och hinner lagom fram till min rygsäck, när jag får se ett våldsammt vak precis vid inloppet. Det går stora svallvågor över hela höljan. En lång stund står jag som förstenad. Vaklet var liksom för stort för den här lilla höljan, och jag har svårt för att bestämma vilken fluga jag skall välja. Efter en stund bestämmer jag mig för den blå flymfen som ju visat sig fungera bra, – även om krokstorleken den här gången verkar vara i klenaste laget. Jag har inte plats för några vida armrörelser, utan får istället rolla ut linan flera gånger innan jag når ut till vaklet. Flymfen driver förbi utan att någonting händer, men jag låter den fortsätta ytterligare ett stycke. Då kommer de typiska abborrknyckarna och jag krokrokar fisken. Det verkar vara en ganska liten fisk, så jag tar den ganska hårt, för att den inte skall gå iväg och skrämma den stora. Men då, helt snabbt suger det till rejält där ute så att jag nästan tappar mitt flugspö. Rullen ger ifrån sig ett skrik och linan dansar iväg ner mot böjen. Där vänder fisken och kommer tillbaka med samma fart. Jag har fullt upp att veva in löslina, men får efter en stund kontakt igen. Sedan gör fisken samma resa en gång till, innan den till slut börjar visa trötthetstecken.

Efter ytterligare några korta ruscher får jag så äntligen fisken inom synhåll. Vad jag får se är en gädda på dryga två kilo med en abborre tvärs över gapet. Och i underkäken på abborren sitter min fluga. Innan jag hinner fundera på hur jag skall ta det hela, gör gäddan en kort rusning in under en stock och rycker till. Den vänder abborren rätt innan den slukar den, och försvinner sedan ner i djupet. Kvar på stocken sitter min fluga bergsäkert förankrad.

I stridens hetta har jag inte lagt märke till att det blivit påfallande mörkt. Det är alltså dags att tänka på hemfärd. Jag plockar ihop mina saker och dricker sedan en kopp kaffe medan jag tar farväl av ån och tackar kvällen för en av de finaste fiskeupplevelserna den sommaren...

Min första torrflugelax

Av Fridolf Börjesson

En blank och svart laxnos bryter vattnet och tar min torrfluga strax innan den börjar dragga i det starka suget före forsacken. Flugan är borta, och laxen krokrokar sig själv när den går ner till sin ståndplats. Den är fast, och drillningen kan börja. Många nätter upplever jag detta ögonblick på nytt i drömmens värld...

Men för att ta det hela från början. så inträffade detta på öringssäsongens näst sista dag, den 29 september 1982. Kvällen före hade jag läst en artikel av Bengt Oste. Den handlade om torrflugefiske på stor öring i starkt reglerade skogsälvar i Norge. Den handlade egentligen om fiske i strömmar mellan vattenmagasin, där det togs en hel del storöringar på torrfluga, men han nämnde även att han tagit en del havsöringar på torrfluga i norska laxälvar. Jag funderade mycket på detta och tänkte; i mitt vatten är säkert både havsöring och lax ganska vana vid både våtflugor och streamers, så varför inte prova med torrfluga i stället. Det kostar ju inget att försöka, och den som lyder råd är vis sägs det.

Jag hade ledigt ett par timmar från arbetet mitt på dagen, så jag passade på att göra ett besök vid den medelstora å i Halland, som arrenderas av den sportfiskeklubb där min fru och jag är medlemmar. Där finns en cirka femhundra meter lång flugfiskesträcka med just den typ av ström som beskrivs i Bengts artikel. Forsar, strykor och höljor ger ett mycket fint och trevligt vatten med lax, havsöring och stationär öring.

Jag knöt på en liten torrfluga i storlek 10 med vita smala upprättstående vingar, röd kropp och brunt hackel. Så började jag kasta i den nedersta forsen strax före en landsvägsbro. Forsen är omkring hundra meter lång med många fina ståndplatser både för lax och öring. Jag fiskade mycket noga nerströms genom hela sträckan, men kände inte något förrän jag kom ner till strax före bron. Där är det en fin ståndplats under en stor al vars grenar hänger ut över ån.

Nu hände det jag redan beskrivit i de inledande raderna. Laxen steg till torrflugan, tog den och gick ner igen och ställde sig vid botten. Spöet stod i en vacker båge, och några minuter gick utan att något hände. Jag kände lite vackert på den, och då flyttade den sig några meter uppströms, där den stannade ett kort ögonblick. Sedan gick den nerströms. Den vägen fick den absolut inte gå. Där finns den vitskummande forsen efter bron. Går laxen ut i forsen är det mycket ovisst om man kan få den. Forsen är mycket svårvadad, och att följa fisken där är i det närmaste omöjligt. Jag satte därför hård press på den, och det blev tydligen för jobbigt för denna lax, som snabbt vände och stack uppströms igen. Sedan höll den sig mellan sin ståndplats och partiet uppströms, så när som på några mindre utflykter åt mitt håll. Tjugo minuter senare hade jag den inom räckhåll och trodde den var färdig att landa. Jag tog därför tag i tafsen för att styra in den mot stranden – men då blev det fart på laxen. Den satte ordentlig fart ut mot ån och

Allt oftare får vi rapporter om torrflugefångade laxar – ett fiske som ansågs omöjligt bara för några år sedan...

jag måste släppa tafsen illa kvickt. Laxen stack över hela strömmen till andra sidan av ån, och där började samma turer. Tio minuter senare kom den över till min sida igen, men nu var det roliga slut. Jag drog in den mot land, tog den om stjärtspolen och lyfte den ur vattnet.

Äntligen kunde hjärtat komma på rätt plats i kroppen igen. Det hade faktiskt gjort väl så våldsamma och invecklade utflykter inom mig, som laxen hade gjort där ute i vattnet. Jag såg genast att det inte var någon rekordfisk, – men den var min. Vilken fisk! Det var en svagt lekfärgad men mycket vacker laxhona. Det hela kändes bra, eller för att ta till ett kraftigare diplomatspråk; det kändes mycket bra!

Men nu var det dags att tänka på refrängen. Eftersom detta hände i Halland, så fanns endast en sak att göra – att släppa tillbaka den vackra fisken. Laxen är nämligen fredad från den 7 augusti här. Men innan jag krokade loss flugan, som satt mycket säkert i mungipan, så mätte jag längden genom att hålla fisken mot mitt spö. En centimeter ovanför första spöringen nådde den. Så höll jag den en stund nere i vattnet, för att se att den stod på rätt köl och kunde klara sig själv. Jag smekte den utefter den blanka sidan, innan jag kunde förmå mig att släppa den helt. Jag gjorde det med ett "på återseende".

Då jag senare mätte spöet, visade sig laxen vara 86 centimeter lång. Själv gissar jag att den vägde 6 kilo – minst...

BREV FRÅN PREBEN

Om flugor, fisk och fiskare

Faldskærmsflugor

Der er i de seneste år kommet en større og større interesse for fluer bunden med faldskærmshackle – et hackle, der ligger vundet i det vandrette plan. Vi kan se det i artikler i FiN, og 'tvillingerne' Goddard og Clarke er såvel i deres bog som den derover byggede TV-film store fortalere.

Hvad er det, der gør disse fluer så velegnede sammenlignet med fluer med almindeligt vundet hackle? Som navnet siger virker hacklet på den måde det er vundet som en faldskærm: Fluerne lander blidt på vandet og altid på den korrekte måde (de kan ikke kænre eller stille sig 'på hovedet'). Som følge af den store kontaktflade med vandoverfladen flyder de eminent, og hvad de ovennævnte to engelske forfattere med al tydelighed har dokumenteret – de danner også et mere naturligt lysmønster set fra ørredens synsvinkel. Een ting, som jeg især påskønner ved dem er, at hacklet modsat 'ortodokst bundne fluer' ikke dækker over krogspidsen, men lader denne ligge blot, hvorfor de bundet i de helt små krogstørrelser kroger betydeligt bedre.

Der findes et utal af fremgangsmåder ved bindingen af faldskærmsfluer: Selv bruger jeg at lade hacklets pennepose danne en løkke ved nedbindingen på krogskafte og vinde hacklet som afslutning omkring denne løkke, der så, efter at hacklespidsen er stukket gennem løkken,

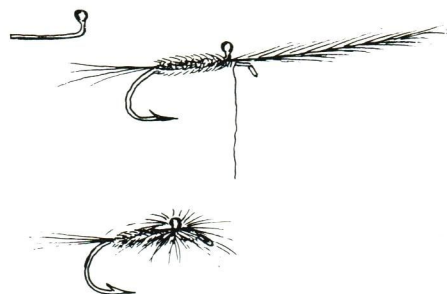
kan trækkes tot og derved låse hacklet fast. Senere har flere anbefalet at erstatte penneposen med en løkke af monofil nylon.

Torbjørn Pedersen anvender et stykke pennepose bundet på tværs over krogskafte, og nu sidst viser Tomas Olsson os, hvordan man kan vinde hacklet omkring en vinge af polygarn, der så som afslutning smeltes ned til en flad 'knap'.

Forleden dag fik jeg brev fra Dennis S. Jensen i Esbjerg. Han er gået en anden vej og faktisk kommet til den fremgangsmåde, der blev brugt i starten. Amerikaneren William Brush fra Detroit angives som 'opfinder' af faldskærmsfluen. Han bandt fluerne på en metalopsats, der var loddet til krogskafte. Samme fremgangsmåde blev brugt ved de såkaldte 'Ride-Rite'-fluer som Hardy forhandlede.

Dennis bruger en 0.30 mm tyk monofil nylonline, som han fører i en vinkel på 45° ind i flammen fra en gas-lighter. Når nylonen smelter dannes der en lille kugle i enden af linen, der samtidig grundet tyngden vil bøjes nedad. Han klipper linen over en passende længde fra 'knoppen' og binder nylonen ned ovenpå krogskafte som et af de første skridt under bindingen af fluen. Omkring denne 'opsats' vindes hacklet og grundet knoppens form glider hacklet pænt på plads.

Faldskærmsfluerne har dog en ulempe, set med mine noget ældre øjne: Grundet det forhold, at de ligger fladt i vandoverfladen, kan de under ugunstige lysforhold være vanskelige at se på vandet. Var jeg i Tomas Olssons sted, ville jeg ikke klippe vingen af polygarn ned og svide den, men derimod lade den blive og slutte fluen som en 'almindelig faldskærmsflue', der grundet den lyse vinge var let at se og følge på vandet!

'Knap'-parachute.

Preben Torp Jacobsen

Det är inte bara Italien, Jugoslavien och Österrike som kan bjuda flugfiske i kristallklara strömmar mellan frodigt gröna ängar... det finns faktiskt på närmare håll – Preben har prövat, och sammanställt en liten...

Tjeckoslovakisk flugfiskeguide

Text: Pavel Horky och Preben Torp Jacobsen

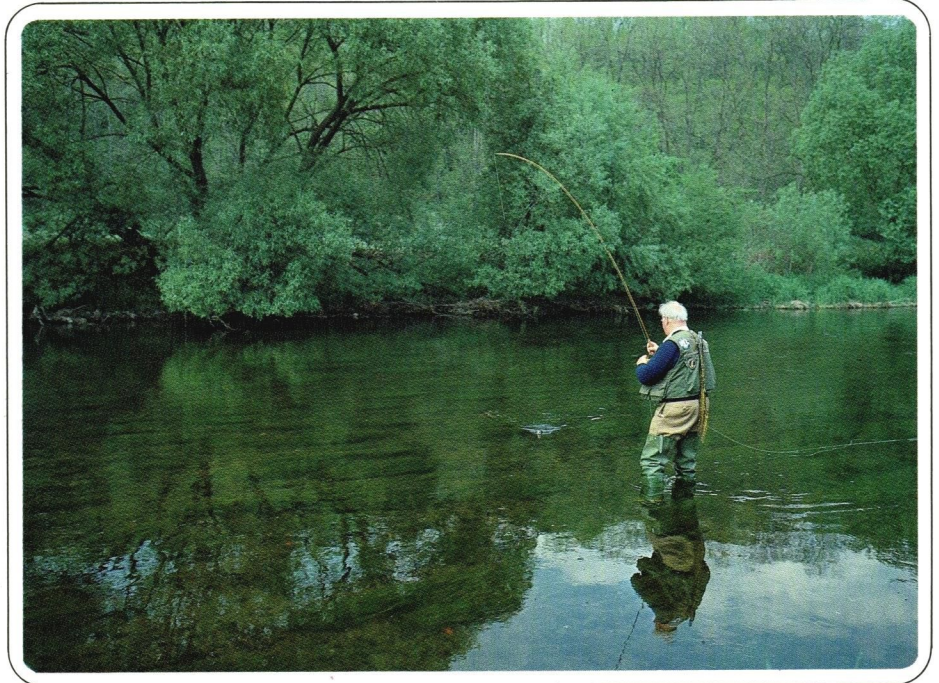
Foto: Lennart Bergqvist

Pavel Horky och Preben "fiskar danskt", medan Kenneth Boström envisas med vitfischen.

Det var en upplevelse att se fiskarna i det gin-klara vattnet, men ställde också stora krav på presentationen av flugan. Här en regnbåge från besöket i Gacka innan vi åkte hem.

Preben har kroat en fisk i Jihlava – de flesta var dock vitfiskar, så även denna.

Efterhånden som betingelserne for virkeligt tørfluefiskeri forværres i mange af de hjemlige åer spekulerer man over, om der ikke skulle være mulighed for at finde ideelle strømvande i andre lande, og i lande der ikke befinder sig på den anden side af jordkloden. De fleste af os har nydt Sláva Stochl's pragtfuldt illustrerede fiskebøger (f ex 'Das Jahr des Anglers'. 1960), og sikkert mange gange i tankerne forestillet os, hvordan det måtte være at fiske langs nogle af disse dejlige strømvande.

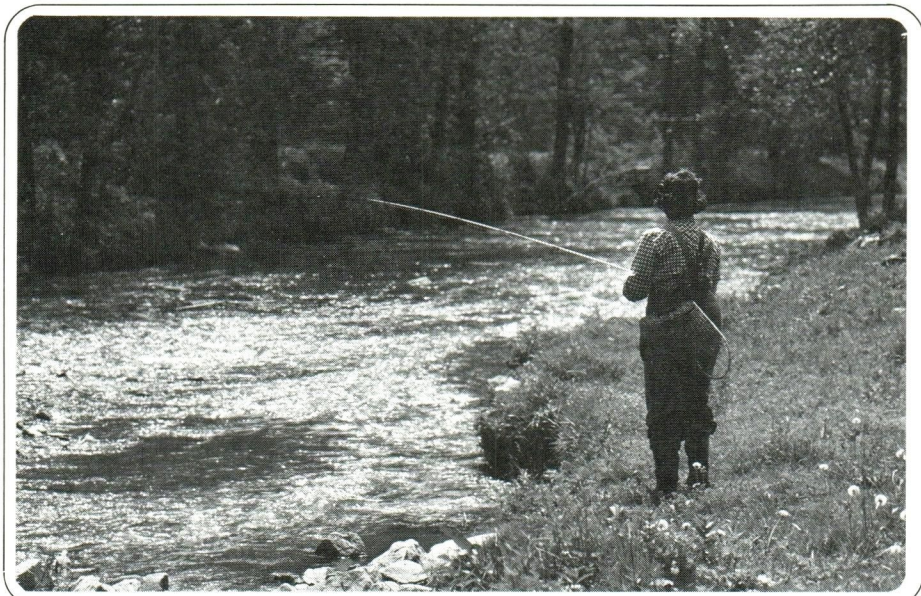
I efteråret 1981 blev jeg pr. brev kontaktet af en ung czechoslovak, Pavel Horky, der sammen med sine forældre midlertidigt havde været bosiddende i Helsingborg, hvor faderen arbejdede som ingeniør for en czechisk traktorfabrik. Han ville gerne skrive sammen med mig om bl a fluebinding, og til alt held kunne han læse svensk, så der var ingen problemer med at henvise ham til litteratur om emnet.

Pavel skulle kort efter årskiftet vende tilbage til Brno, hvor han gik i gymnasiet, og vi aftalte, at jeg om muligt skulle besøge ham og fiske sammen med ham i nogle af floderne omkring hans hjemby.

Nu faldt det så, at jeg fik en uventet 'ferie' i slutningen af maj, og sammen med mine tro følgesvende Kenneth og Lennart tog vi i bil turen ned til Czeckoslovakiet. Forinden måtte vi gennem vore respektive landes czechoslovakiske rejsebureauer søge om indrejse-visa, men det var blot en formalitet, der tog nogle få dage.

Og mine drømme blev opfyldt – at stå midt i en langsomt flydende flod med fin vækst af vandranunkler og hornblad i lange smalle bænke, med "gin-clear water" strømmende over en fin grusbund. Fiskene ringede konstant, og dertil var omgivelserne perfekte: store løvtræer kransede den modsatte bred og strakte deres grene et godt stykke ud over vandet og bag mig en svagt skrånende græsklædt brink – og så skinnede solen fra en næsten skyfri himmel. Kan man tænke sig nogen bedre iscenesættelse for sin yndlingshobby. På en 'Spent Willowfly' fik jeg den ene fisk efter den anden, blot jeg fik fluen til at drive uden 'drag' ned gennem renderne. Alt åndede idyl, bortset fra, at der med et urværks præcision hvert kvarter kom en brølende Migjager hen over floden for at lægge an

forts. på nästa sida

En ung tjeckiska prövar en våtfluga för harren – tjeckerna själva behöver speciella tillstånd, bara utländska turister får fiska överallt.

forts. från föreg. sida

til landing på en nærliggende flyveplads. Men som med bornholmeruret derhjemme, så lærer man efterhånden at abstrahere fra lyden og koncentrere sig om fiskeriet.

50 D Mark per vecka

Floden hed Jihlava og vi fiskede ovenfor byen Ivančice. I den lille uge vi var gæster, og blev i ordets fulde betydning forkælet af Pavel's meget charmerende og gæstfri forældre, fiskede vi det meste af tiden i denne flod. Vi prøvede andre floder i omegnen, men det viste sig, at der nord for Brno havde været voldsomme skybrud, og floderne var helt brune af al det jord og dynd, der blev revet med af vandmasserne.

For at få tilladelse til at fiske i Tjeckoslovakiet skal man løse et statslicens samt et fiskekort. De købes på det lokale turistkontor, Čedok, og koster omkring 50 D Mark for en uge.

Inden indrejsen i Tjeckoslovakiet skal man veksle et vist antal D mark pr. dag, man ønsker at opholde sig i landet – og ingen af disse penge må bringes ud af landet igen! Det gav os tre nogle problemer, da vi kun brugte penge til disse fisketilladelser og så til benzin.

Reglerne for fiskeri er meget strikte: Som udlænding kan man fiske overalt, hvorimod indbyggerne skal have deres fisketilladelser, og de har kun et begrænset antal dage til rådighed pr. uge ved de bedste fiskevan-

de. Derfor mødte vi kun få lokale fiskere, de steder vi fiskede.

Desværre havde myndighederne et efter vor mening fejlagtigt syn på fiskeriet – de ligefrem begunstigede betingelserne for fredfisk. Resultatet var, at vi selvfølgelig fangede bækørreder, men langt den overvejende bestand på visse strækninger var 'white fish'. Tilsyneladende er der nu bestræbelser i gang fra fluefiskernes side for at få dette forhold ændret, og får de held med deres planer, vil det blive alle tiders fiskeri.

Mindstemålet for ørreder er 23 cm og for stillinger 28 cm.

Ørredsæsonen går fra 15 april til 30 august og for stillingen fra 1 juni til 30 november. Den bedste tid for ørredfiskeriet er i maj-juni. Tidligt på sæsonen har man fine klækninger af slørvinger (bäcksländor). Senere kommer der virkelig fine klækninger af døgnfluer og vårfluer (nattsländor), og hertil kommer ants og diverse 'terrestrials'. Man gør derfor klogt i at have sine flueæsker fyldt godt op, og Pavel anbefaler at have et rigt udvalg af døgnflue- og vårflueimitationer fra størrelse 12-20. Ants og Jassids i str. 16-20 er især gode midt på sommeren. Desuden nymfer og eventuelt vådfluer i str. 10-18.

Kräsna fiskar

Da floderne de fleste steder ikke er ret dybe, hvor man fisker med flue efter ørredfisk, behøver man kun skridtstøvler, og der er desuden kun brug for flydeliner. Grundet disse

forhold er stænger i længde 7'-9' og lineklasse 4-6 at foretrække, og vil man fiske med vådflue, hvor strømmen er voldsommere, vil en stang, der kan bære en line 7 være ideel. Fiskene er absolut ikke 'selvmordskandiater' – de er meget kræsne og vil have fluen præsenteret så naturligt som muligt. Stallingerne foretrækker her, som vi også kender det hjemmefra, små, let bundne fluer, hvorimod ørrederne godt kan stige efter mere kraftigt bundne fluer.

Ørred og stalling kan træffes i de samme floder, men foretrækker hver sin strækning: ørreden holder til i de dybere høller og hvor vandet har god fart på, og først hen under aften søger de op på de mere lavvandede strækninger. Stallingen holder især til, hvor vandet er noget langsommere, og hvor vanddybden er lavere.

Pavel har gennemgået de oplysninger, han kunne finde i fiskebøger, angående de bedste fiskepladser og konfereret dem af med lokalkendte fiskekammerater. Nedenfor giver jeg hans oplysninger, men man vil altid på det nærmeste turistkontor kunne indhente fyldestgørende oplysninger og få hjælp også hvad angår hoteller og spisesteder.

Gode fiskepladser: I Syd-Bøhmen på grænsen til Østrig – floden Malše nestrøms for byen Kaplice – Vltava opstrøms og nedstrøms for den store sø Lipno.

Nord-Bøhmen – floden Metuje nedstrøms for byen Police – floden Divoká Orlice omkring byerne Žamberk og Polštejn – floden Tichá Orlice mellem byerne Letohrad og Brandýs.

Nord-Mähren – floden Moravice omkring byerne Brdilčična og Hradec – floden Opava omkring byen Brantičice.

Syd-Mähren – floden Jihlava (som vi især fiskede i) mellem Mohelno og Hrubšice – floden Oslava nedstrøms og opstrøms for byen Náměšť – floden Svatka mellem byerne Vír og Doubravník – floden Loučka.

Slovakiet – Her findes vel nok noget af det bedste ørred- og stallingfiskeri. På nordsiden af Tatra-bjergene anbefaler Pavel følgende floder, som meget fine: Váh – stalling- og ørredfiskeri fra, hvor de to floder Biely Váh og Cierny Váh løber sammen indtil lbyen Ruzonberok. En biflod til Váh, floden Belá har usædvanlig fint og klart vand. Den bedste strækning er opstrømt fra, hvor den løber ud i Váh indtil sammenløbet med den lille flod Racková. En anden fin flod er

Orava, der især er kendt for sine meget store stillinger. De bedste strækninger findes nedenfor dammen af samme navn og ned til byen Párnica.

Floden Rajcianka kan fiskes i hele sit løb. Floden Poprad i Øst-Slovakiet er også en af de allerbedste fiskevande. Den bedste strækning ligger nedstrøms for byen af samme navn som floden og til landegrænsen.

"Duffer's Day" i Gacka

Efter fiskeriet i Czechoslovakiet kørte vi videre sydpå gennem Wien ned til Gacka i Jugoslavien.

Som Bengt Öste skrev i nummer 5/6 1982 af FiN så kan der være et virkeligt fint tørfluefiskeri i Gacka i majfluetiden. Vi ankom da også lige, hvor der foregik meget voldsomme klækninger af *Epemera danica*. Nogle dage drev vandet med duns og afstødte nymfeyhlstre, og vi satte næsen op efter at opleve det

englænderne fra gammel tid har kaldt 'Duffers Day' – en dag hvor fiskene simpelthen går til ens fluer med dødsforagt uden skelen til om det er den helt rigtige imitation og at den bliver serveret lige efter opskriften. Men ak! Gacka levede op til sit efterhånden noget blakkede rygte. Bevares fiskene var der – vi kunne se store regnbueørreder stå nede ved bunden – og i det virkelig krystalklare vand kunne de ses selv om de stod på et par til tre meters dybde – ivrigt mæskende sig med nymfer. Men at få dem til at stige til vores fluer. Nej tak! Enkelte af de store ørreder var oppe og ringe, men kun en enkelt gang. Så kunne der gå lang, lang tid, og så kom den måske en anden gang, men absolut ikke noget der kunne bygges et fiskeri på.

Som Kenneth sagde resignerende: 'Vi er da ikke novicer nogen af os tre, og vi ligger heller ikke på den lade side!' Men det blev kun til nogle få ørreder omkring de 30–35 cm. Alt i alt sammenlagt ikke mere end der kunne tælles på to hænder.

Der var fiskere, bl a nogle Odense-

fiskere, der fangede fisk, men vi fik aldrig at vide hvor eller på hvad de fangede dem. Som Bengt også skriver, foregår der grundet omstændighederne en bunke ulovligt fiskeri. Ikke blot med meget 'förtyngd nymf', men sandelig også med en hel perlerække af blyhagl på forfanget. Og det er trods alt ikke det man bekoster den lange rejse på eller ofrer sin sparsomme ferie.

Årsagen er den enkle, at den 'berømte' river-keeper, efterhånden kun sætter store regnbueørreder ud, og det har i løbet af ganske få år ødelagt det helt eksklusive fiskeri, man havde for år tilbage.

Vil man have virkelig gode oplysninger om fiskemulighederne i Jugoslavien, kan jeg anbefale en bog udgivet af Verlag J. Schück. Postfach 1170. D-8504 Stein. DBR.: Franz Hackstock-Schellenberg 'An den schönsten Salmoniden-strecken Jugoslawiens'. 1976. Samme forlag udgav i 1981 en lignende bog om fluefiske-muligheder i Vest-Tyskland og Østrig: 'Gastliche Fliegenstrecken' 81'.

Pavel Horky i ett grunt parti av Jihlava, där hans nordiska gäster hade det mesta av sitt tjeckiska flugfiske.

Mängden dialektala benämningar på olika rödingtyper i Sveriges skilda landsändar belyser något mycket karaktaristiskt hos denna arktiska fiskgrupp; dess ofantliga variation i utseende och ekologi. Man frågar sig med all rätt, om denna variation är ett resultat av miljön eller arvet eller kanske både och.

Många fjällvandrare som fiskat sig uppför en älv på Grönland har med förundran betraktat rödingens extrema skillnader i storlek och utseende – från den grova silverblanka havsrödingen, som huggit på streamern i tidvattenzonen nere i fjorden, till den decimeterlånga dvärgen med stirrfläckar, redan i praktfull röd lekdräkt, som krokats på torrfluga i bäcken högst upp. Var de verkligen rödingar båda två? De hade ju vissa gemensamma drag, som t ex de typiska ljusa prickarna och de vita fenkanterna. Båda var ju köns mogna fiskar, så det kunde knappast ha rört sig om förälder resp ungar.

Är det tänkbart att de småvuxna rödingarna isolerats ovanför ett vandringshinder och där utvecklat karaktärer, som gjort att vi kan betrakta dem som distinkt skilda från de större havsvandrande rödingarna? Finns det i så fall genetiska skillnader mellan de båda fiskgrupperna?

Det finns i naturen nästan alltid genetiska skillnader mellan olika individer, olika populationer, olika arter osv. Man kan studera genetik på olika nivåer, och med tillräckligt raffinerade metoder kan man finna genetiska skillnader mellan allt utom enägstvillingar.

Kan den lilla fisken ha tillhört en grupp av havsvandrande rödingar som funnits i älven innan landhöjningen skapade vandringshinder? Skall vi i så fall idag betrakta dem som två olika arter? Detta förutsätter att vi kan återfinna samma arter eller mönster på motsvarande sätt i andra älvar.

Låt oss fiska oss igenom ett antal olika vattensystem och se om mönstret av utseende och ekologi upprepas. Låt oss börja i Sverige.

Storröding eller dvärgröding

Om vi besöker källsjöarna till de båda större älvsystemen, Indalsälven och Faxälven-Sjoutälven i Jämtland,

Salvelinus alpinus (L) – Röding

...umbla, tita, blattjen, smulf, svartskalle, skiron, gaka, Helgamässröra, Nordlunds röra, skifa, ålrör, smårör, gråröding osv... (s)kärt barn har många namn.

Text och illustrationer: Johan Hammar

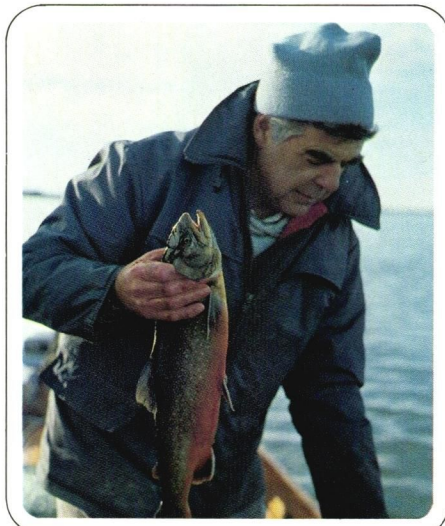
finner vi ofta en storvuxen, vacker fjällröding. Den är inte alls svår att få på spö. Magen kan vara fylld med märklräftan, *Gammarus lacustris*, insektslarver eller ytinsekter som den på sensommaren stoppat i sig i försiktiga små vak. Stora exemplar kan äta mindre rödingar. Den påminner i sitt födobeteende om öringen. På hösten går också en del av dem upp för att leka i tillflödena, som då fyllts med vatten efter höstens första regn. De nykläckta ungarna följer med vårflo den ut i sjön igen, ett förhållande som gör att rödingen kan utnyttja sommartorra bäckar till skillnad från öringen. Människor som fiskat röding i sjön hela sitt liv, berättar om fiskar på upp till sju kilo.

I några andra toppsjöar är medelvikten betydligt lägre. Man har aldrig fångat några rödingar som vägt över kilot. Denna röding går knappast att ta på spö sommartid. Den kan på-

Ett knippe praktfulla lekfärdiga havsrödingar från Vididalsá, norra Island, hösten 1982 i samband med ISACF:s möte.

Tycho Brahe utanför gammal fångsthytta på norra Vestspetsbergen. Denna del av Svalbard har förmodligen legat högre över havsytan tidigare och de rödingpopulationer som återfinns i sjöarna på Dansköya och Amsterdamöya är troligen mycket gamla.

Lionel Johnson, Canada, världens största auktoritet på röding i Arktis, med praktfull lekröding i Myvatn, Island, hösten 1982.

En mindre gummibåt bärs upp till "Annvatnet" för provfiske efter röding.

Kallsjön, Jämtland, är ett exempel på en typisk rödingsjö vid foten av fjällkedjan. Sjön är reglerad, innehåller ett dubbelt rödingbestånd, sik har inplanterats liksom *Mysis relicta*. Sjön är idag föremål för utsättning av både kanada-röding och öring.

träffas i stim ute i de fria vattenmassorna – i den så kallade pelagialen – där de huvudsakligen äter djurplankton.

I Torröjen, där vattnet är klart som ett "torrt öje", förekommer en märklig livscykelbetonad näringsvandring. Unga rödingar går djupt, tre-, fyr- och femåringar lever pelagiskt, och de äldsta fiskarna återfinns på grunda bottnar. Är detta en rest av havsvandring? Människorna vid sjön berättar vidare om en sjö nedströms, där det finns två olika rödingar.

Nätfisket i sjöarna häruppe sker på typiskt norrländskt maner längs stränderna i avsikt att få öring och större röding. Men ibland, "efter en hård östanvind ett par dagar", kan man med not göra riktiga "stortag"

forts. på nästa sida

forts. från föreg. sida

och fånga en liten silverglänsande, trubbnosig, storögd och rund röding med obetydligt rött på fenorna. Bröstfenorna är dessutom opropor­tionellt stora, vilket gör att den ser nästan fjärilslig ut i vattnet.

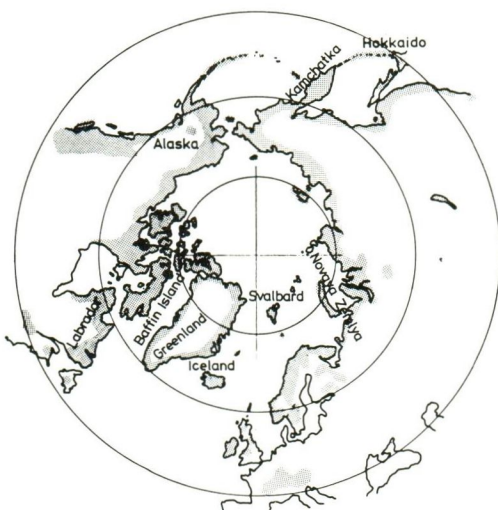
Normalt fångas den här rödingen bara på stora djup, och den kallas i vissa delar av Jämtland för tita. När vi själva provfiskar i sjön med över­siktsnät eller med biologiska nätlän­kar på olika djup och vid olika statio­ner, finner vi den fördivärgade rö­dingen på djup kring 40–60 meter. Den leker sent, ibland till och med efter jul.

Den större rödingen lever grund­are och ofta ute i pelagialen om det finns öring i sjön. Detta är ett ännu tydligare mönster om sjön är regle­rad.

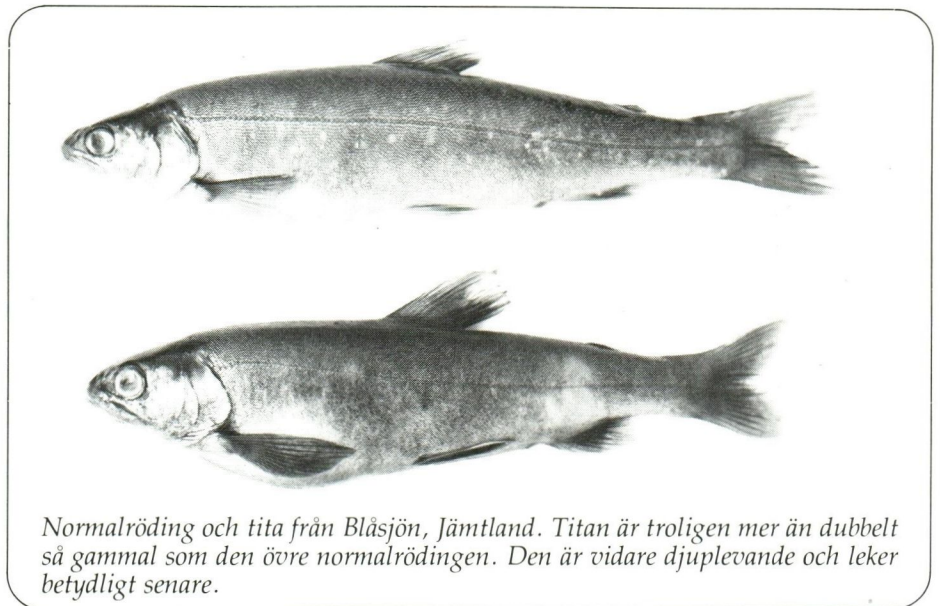
I en annan grupp av sjöar med två rödingsorter av motsvarande storlek och färg tycks dvärgen vara mycket mer strandbunden och visar stora likheter med den först nämnda strömlekande fjällrödingen. Den kal­las i Tärnabyområdet för blattjen, svartskalle, schlimp m m.

Längre ned i de stora sjöarna i låg­landet, och även i de stora klara och djupa sjöarna i Sydsverige, påträffar vi bara den storvuxna konkurrens­kraftiga storrödingen. I Sommen har exemplar på 10 kg (88 cm) fångats. Här äter rödingen nors och senare siklöja.

En utökad mängd fiskarter som t ex olika sikar, lake, abborre, mört och gädda minskar rödingens ekolo­giska rörelsefrihet och de båda känsliga fjällrödingsorterna konkur­reras bort.

Rödingkomplexets (*Salvelinus alpinus*) cirkumpolära utbrednings­område.

Normalröding och tita från Blåsjön, Jämtland. Titan är troligen mer än dubbelt så gammal som den övre normalrödingen. Den är vidare djuplevande och leker betydligt senare.

Tre olika arter

Vi finner alltså att ett visst mönster upprepas, men vi upptäcker också att fiskarnas utseende egentligen varierar alldeles för mycket för att vi skall kunna jämföra rödingarna mellan sjöarna och säkert kunna särskilja olika arter. Vad har vi egentligen för tänkbara karaktärer som är mindre subjektiva? Näringsval, köttfärg, tillväxt, maxvikt och lekmognad har visat sig vara några värdefulla indikatorer som kan användas. Men hur är det med de genetiska karaktärerna då?

Med hjälp av modern analysmetodik (elektrofores) kan vi analysera enskilda proteiner och/eller enzym-system, vilka är direkta översättning­ar av den genetiska informationen i arvsmassan, den så kallade genetiska koden.

Analyserna har medfört att det arktiska rödingartkomplexet kunnat uppdelas i tre tvillingarter med specifika ekologiska artkaraktärer. Två arter kan betecknas som fjällröding­ar, den ena benthisk (bottenlevande) och ekologiskt öringlik, den andra pelagisk och ekologiskt siklik. Den tredje arten, storrödingen eller Vät­terrödingen, som Linné kallade den, är den mest konkurrenskraftiga och ekologiskt mest anpassningsbara av dem. De tre arterna förekommer både ensamma och i alla fyra tänkbara kombinationerna tillsammans. Det finns inga genetiska barriärer mellan de tre arterna, så hybridisering kan förekomma och är mycket vanlig i sjöar där det ekologiska utrymmet krymper.

En arktisk fiskgrupp

Under den senaste nedisningen, Weichsel, "övervintrade" troligen rödingar som isolerade grupper på skilda håll på norra halvklotet. Man kan mycket väl tänka sig att det funnits refugier i norr, i nuvarande Arktis, eftersom många fakta tyder på att t ex nordvästra Svalbard och Nordostgrönland varit relativt isfria under perioden då Skandinavien varit helt nedisat. När inlandsisen började dra sig tillbaka från Skandinavien uppstod lämpliga leklokaler för röding i de kalla smältvattenbäckarna.

Den arktiska rödingen leker och övervintrar i älvarna men vandrar under sommaren åter ut i det näringsrika grundhavet, en miljö som den för övrigt delar med t ex grönlandsval, vitval, narval, vikare, isbjörn och ofantliga mängder av fåglar. Vintertemperaturen i havet är så låg att rödingen tvingas övervintra i sötvatten som i alla fall har en temperatur över noll grader. I många fall äter rödingen ingenting under vintern.

Man anser på vissa håll att det är förmågan att kunna svälta sig igenom vintern, som gör att rödingen är den enda sötvattensfisken som överlever i Arktis. När man pimpelfiskar en kall vinterdag uppe i fjällen, är det uppenbart att rödingen är mer aktiv än öringen och således mer anpassad att leva under kyligare förhållanden.

Inlandsisen fortsatte att smälta och landet reste sig ur havet. I jökälvarna uppstod sjösystem, pooler med stillastående vatten. Antalet biotoper ökade och en annan röding, med an­norlunda krav på miljön, fann sig

tillrätta och fick möjlighet att etablera bestånd. Vår första röding fanns och finns ännu kvar i systemet högst upp i de avsnörda sjöarna. I de mellersta delarna av älven finns nu den ursprungliga och nya rödingen tillsammans. Ett konkurrensförhållande har uppstått, där den starkare rödingen utnyttjar den rikare strandmiljön, medan den svagare rödingen får hålla till godo med pelagialen eller de djupare bottarna. Även lekplatserna delas upp i rangordning. Den först invandrade rödingarten uppvisade en hög tolerans mot kärva miljöförhållanden men var mycket svag i konkurrenssituationer med andra fiskarter. Om den väljer att övergå till ett pelagiskt liv eller ett djupbenthiskt liv, beror på dess ursprungliga ekologiska specialisering samt förhållandet till de andra fiskarterna.

Efter rödingarna kom nämligen lax, öring och lake. De komplicerade konkurrens-situationen ytterligare. Den djuplevande laken rensade bort de fördivärgade djuplevande rödingarna. Öringen tog över bäckarna och den rika strandzonen, den så kallade litoralerna. De rödingar som ännu finns kvar tvingas att leva ett pelagiskt liv med planktoniska kräfdjur som huvudsaklig diet på sommaren, medan de under vinterhalvåret får ett visst övertag genom sin anpassning till låga temperaturer. De kan då utnyttja de stora bottendjurens längs stränderna och utanför bäckarna som näring.

Så småningom kommer även de pelagiska sikarterna in i våra rödingars miljö, ett ytterligare konkurrenstryck, nu riktat mot planktonfaunan. Denna konkurrens blir det slutgiltiga ödet för rödingen.

Människans roll

Till denna känsliga situation för våra relikta rödingbestånd har sedan människan trätt in i ekosystemet och

på olika nivåer stört och förändrat balansen genom att:

– introducera ytterligare rödingarter i etablerade bestånd.

– introducera andra konkurrerande fiskarter.

– reglera vattenståndet för vattenkraftsändamål. Det har medfört utarmning av tillgången på näringsdjur längs stränderna. Benthiska rödingar och öringar försvinner. Vidare utrotas de grunt lekande storödingarna genom att lekgrunden torrläggs under kläckningsperioden.

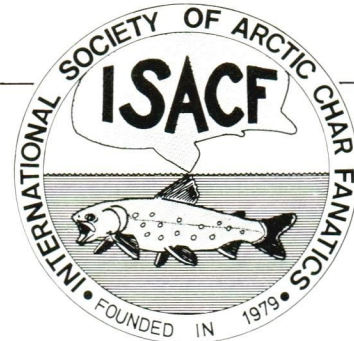
– introducera nya fisknäringsdjur, t ex pungräkan *Mysis relicta*, som gynnar de benthiskt levande fiskarterna (öring, benthiska rödingar och sikar, lake) men utkonkurrerar de pelagiskt levande fiskarterna (pelagiska rödingar och sikar).

– nätfiska med finmaskiga nät, som selektivt rensar bort de fiskar som växer bäst, med en genetisk fördivärgning som följd. Nätfisket är även riktat mot öringzonen och gynnar därför den mindre och djuplevande rödingen. Ett bra öringbestånd anses också vara den bästa rödingfiskevårdande faktorn genom öringens positiva predation på småröding.

– gynna en ökad utbredning av många fisk- och fågelarter som fungerar som slutvärdar för olika rödingparasiter som t ex *Triaenophorus sp* (gäddmask) och *Diphyllbothrium spp* (måsmask och dykandsmask). Dessa parasiter drabbar framför allt pelagiska fiskarter. Parasiterna tycks även i vissa sjöar med svåra angrepp kunna bidra till fördivärgning och vinterdödlighet.

– försura mark och vatten i oligotrofa miljöer där röding finns (och tidigt drabbas med katastrofa följder).

Våra tre rödingarter är alltså starkt hotade, men förhoppningsvis kan vi även i framtiden glädja oss åt den vackraste och äldsta av våra sötvattensfiskar.

Röding-specialist

Johan Hammar, född -48 i Malmö, utbildad i Lund, arbetar sedan 1976 som zoolog på Fiskeristyrelsens Sötvattenslaboratorium på Drottningholm utanför Stockholm, numera främst med rödingfiskevård i reglerade vatten i norra Sverige.

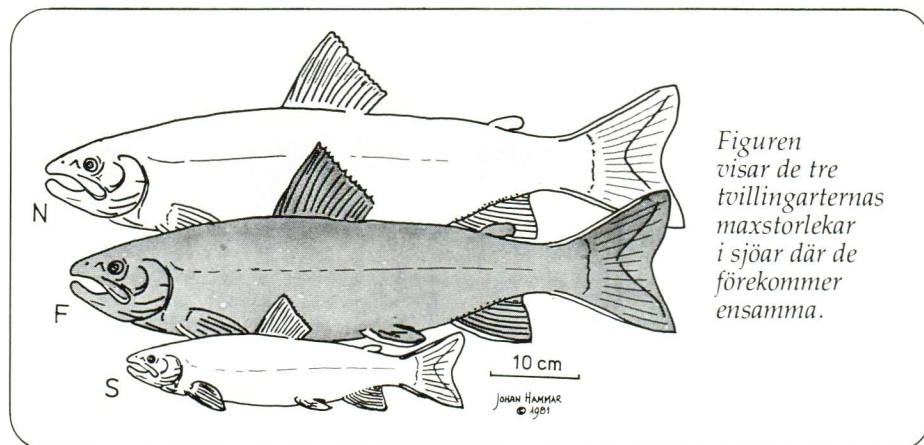
Intresset för rödingen och arktisk ekologi har lett till ett flertal besök i Arktis, bl a med Ymer 80-expeditionen, då flera unika tillfällen gavs att samla in röding från Europas absolut nordligaste lokaler.

Samma brinnande intresse ledde till bildandet av ISACF, The International Society of Arctic Char Fanatics, då behovet av samarbete med andra rödingforskare utanför Sverige var stort. Den exklusiva organisationen omfattar idag 23 medlemmar från 16 olika nationer eller stater, och två mycket framgångsrika möten, i Sverige 1980 och på Island 1982, har initierat ett internationellt och mycket effektivt samarbete inom forskningen runt det arktiska rödingartkomplexet.

Johan är intresserad av alla uppgifter som berör röding, olika dialektala namn, förekomster av strömlevande populationer, förekomster av lek i rinnande vatten, inplanteringar i fjäll och lågland av känt material. Dessutom är Johan intresserad av material för blod- och tillväxtanalyser från ej undersökta lokaler.

Tror du dig ha upplysningar, så skriv eller ring till:

Johan Hammar
Sötvattenslaboratoriet
170 11 Drottningholm
Telefon 08/759 00 40

Figuren visar de tre tvillingarternas maxstorlekar i sjöar där de förekommer ensamma.

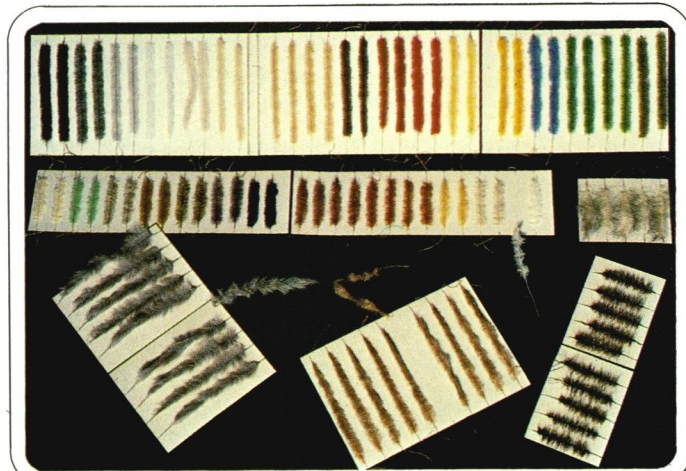
NYTT PÅ MARKNADEN

Perma Float's färdiga flugkroppar tillsammans med några provflugor.

Nordposts pannlupp är ett utmärkt hjälpmedel som spar ögonen.

Anders Hagmans kartor med färdigspunnen dubbing, i både natur- och syntetmaterial. (Foto Bengt Olson).

Plastkroppar

Från Fly-Dressing har vi fått krokar med färdiggjutna kroppar. Tillverkare är Perma Float (ej att förväxla med flytmedlet Permaflote), och materialet är halvhard cellplast. Krokarna finns i två storlekar; nummer 10 på öringkrok, och i en större version på 6:ans streamerkrok. Den större modellen är segmenterad.

Krokarna ser vid en första anblick ganska klumpiga ut, men de medföljande provflugorna visar på utomordentliga flytegenskaper och kan med fördel användas till getingar och andra "storkroppade" flugor. Den större versionen bör exempelvis tilltala gräshoppsfiskaren.

Kropparna är vita, men kan lätt färgas med pennor av typ "permanent ink", vilket vi ju redan är vana att använda i flugbindningssammanhang. Krokarna säljs styckvis och priset är 3 kronor oavsett storlek. En praktisk innovation, men knappast något för "finliraren".

Jan Å Fritzson

Pannlupp för flugbindaren

Ibland kan flugbindningen kräva lite synförstärkning. Lampor med inbyggda förstoringsglas är oftast klumpiga och i vägen. Orienterare har redan funnit att en pannlupp är den rätta lösningen att läsa de små bokstäverna på sina kartor, och den lupp som blivit populär hos dem har också alla möjligheter att bli ett "måste" också för flugbindaren.

Nordpost AB säljer denna mycket lätta och ändamålsenliga pannlupp. Den är enkel att fälla upp och ner, och vikten är så låg att man inte besväras av den. Luppen finns med två olika förstoringar - 2 respektive 4 gånger. För flugbindning räcker gott den lägre förstoringen. Luppen fästs runt huvudet med ett kard-

borrfäste och är därmed lätt reglerbar. Cirkapriset är 140 kronor, och luppen kan beställas direkt från Nordpost AB, Box 73, 199 22 Enköping. Vill man ringa in beställningen är ordertelefonen 0171/202 10. Rekommenderas!

Gunnar Johnson

Färdigspunnen dubbing

En flugbindnings- och flugfiskefrälst 17-åring, Anders Hagman i Nättraby, har presenterat en nyhet i år som kan göra alla flugbindares verksamhet ännu litet bekvämare: "H-dub".

H:et står för både Hidy och Hagman. Vad Anders gjort är nämligen att utveckla "arvet" efter de amerikanska veteranerna "Pete" Hidy och "Big Jim" Leisenring, genom att göra färdiga "kartor" med spunnen dubbing, i olika längder och av olika material. Amerikanerna hade enbart naturmaterial på sina dubbingkartor, i olika färger och längder, men Anders har dessutom kartor, eller ark, med de mycket användbara moderna syntetmaterialen som Fly-Rite, Acryl/Viscose och Polygarn/Nylongarn – alltså dubbing inte bara för nymfer och flymfer, utan även för alla andra slags insektsimitationer, våta som torra... och allt där emellan.

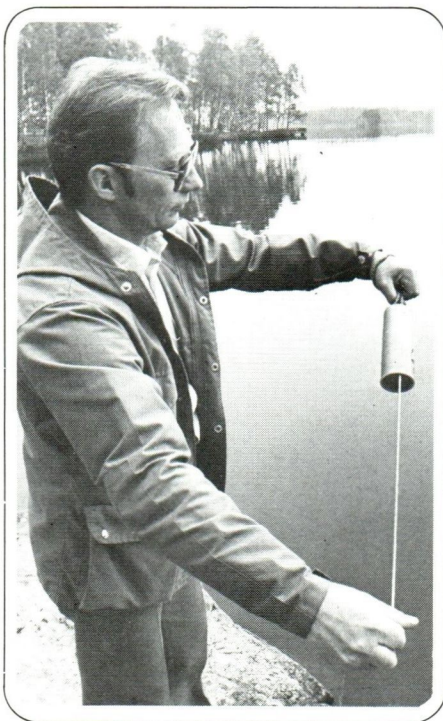
Anders säljer sin färdigspunna dubbing – den är tvinnad, i bindtrådsöglor – dels som grundark, där de tre syntetmaterialen finns i tre olika längder, 8,5, 5,5 och 2,5–3 cm, är 80, 34 resp. 28 till antalet, i 40, 17 respektive 14 färger, dels som kompletteringsark med 10 eller 5 dubbingtrådar i en färg. Naturmaterialen är fem till antalet: bisamråtta, mullvad, hare (kroppshår), haröra och australisk opossum, och finns i två olika längder, 5,5 och 2,5–3 cm. Hare och bisamråtta kan vidare fås med eller utan täckhår, och opossum i tre olika färgnyanser.

Bekvämt är det, som sagt, för alla flugbindare som inte redan fyllt ett antal lådor med olika natur- och syntetmaterial, och lyckats få ordning på dem. Dyrt är det inte heller med "H-dub" – priset är från 0,80 kr till 1,80 per spunnen dubbingtråd, och varje tråd räcker ju till flera flugor. För den som vill pröva: Anders Hagman, Norra vägen 7, 370 24 Nättraby, tel. 0455/474 88.

Bengt Öste

Flytande livlina

Livlinan är en säkerhetsdetalj som tyvärr oftast saknas i vår utrustning. Orsaken är inte svår att finna; de linor vi hittills sett har varit både stora och otympliga att hantera.

Livolinan Compact ligger upphasp-lad i en plasthylsa, vilken samtidigt fungerar som kastvikt.

Men nu har Gunnar Rask Nielsen, Raskens i Markaryd, tänkt till ordentligt och konstruerat en synnerligen lätthanterad lina förpackad i behändig plasttub. Den är lätt – väger endast 200 gram – och bärs i en krok som fästs i livremmen. Tuben är endast 17 cm lång, men rymmer hela 20 meter flytande orange lina med en dragstyrka på 170 kilo.

I första hand är den naturligtvis tänkt som räddningslina, där tuben fungerar som kastvikt. Upprepade kastprov visar också att linan är mycket lättkastad – och borde vara en självklarhet vid allt fiske.

Som flugfiskare finner man emellertid genast ytterligare användningsområden: dels som säkerhetslina vid fiske från hala klippor, och dels vid fiske i strömmande vatten med svärvadade bottnar. Med linan kopplad i ett träd på stranden blir det lättare att nå tryggheten, om man tappar balansen.

Raskens mönsterskyddade lina heter "Compact" – och gör verkligen skäl för namnet. Den kostar 76 kronor och kan beställas från Raskens, Hualtvägen 2, Timsfors, 285 00 Markaryd, eller köpas i välsorterade sportaffärer.

Kenneth Boström

FLUGFISKARE med höga krav

kan med förtroende vända sig till oss. Vi har ett stort sortiment av allt, flugfiskaren behöver för ett lyckat fiske.

Vår målsättning är högsta kvalitet.

Ring eller skriv till oss!

NORDISK FLUGFISKE SERVICE

Generalagent för HÖRGÅRD

Långgatan 40, 814 00 Skutskär
Tel. 026/767 44 – 794 19

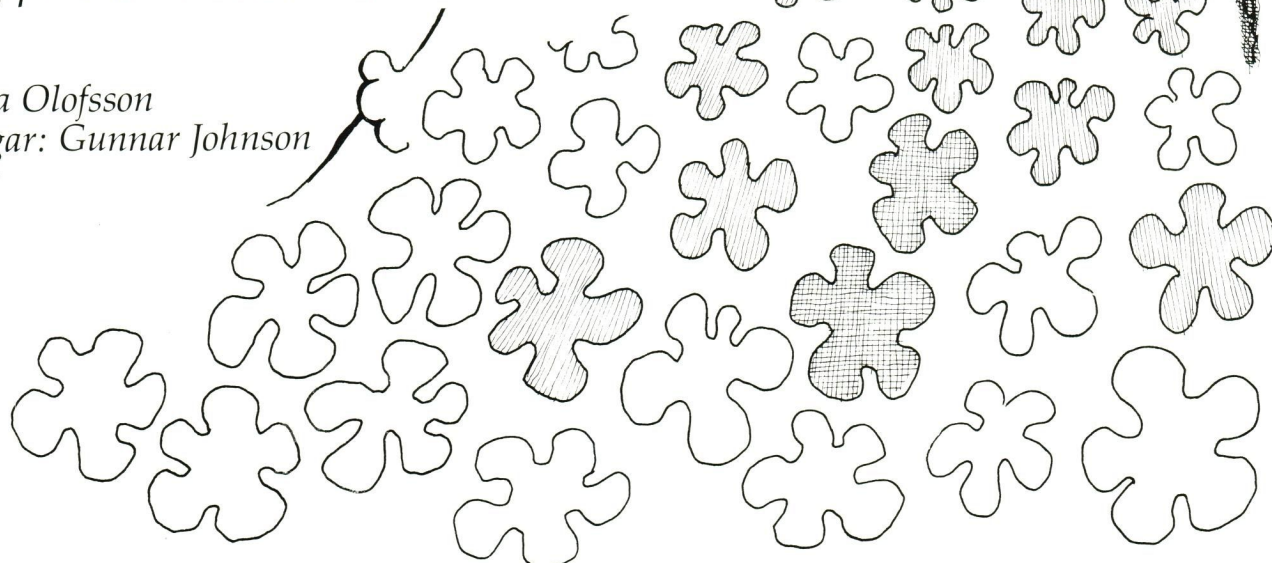

Nådig Grevinnans lilla röda

Av många minnen från den kvällen
med nådig Grevinnan och forellen,
säkert inget lever kvar som stunden
när jag plocka' hennes lilla röda uti lunden...

Av Gösta Olofsson
Teckningar: Gunnar Johnson

Nådig Greven hade en dyster november natt i Norden avhändert sig sina jordiska bestyr. Och därvid efterlämnat icke blott uppenbart livsfarliga vapen utan också bl a en bättre släktestegen, en icke oäven flugfiskeutrustning samt en förtjusande änka. Som den senare efter Nådig Grevens hastiga frånfälle blev godsets oomstridda överhuvud blev hon naturligt nog också strax Nådig Grevinnan, som utan att töva tog itu med att reda upp de vanskliga omständigheter ett oblikt öde försatt henne i. Hon insåg härvid snart att arbetsfördelning ingalunda är ett administrativt självändamål utan en högst närvarande nödvändighet. Mot en rundnätt summa överlät hon därför det lantliga bruket till sådana, som kunde se kvaliteter i den sysselsättningen. För sig själv lade hon slottet, engelska parken och forellbäckens samt det galanta sällskapsliv, som med fördel kunde förläggas till stället. Efter en tid finner dock Nådig Grevinnan att vissa praktiska uppgifter på slottet börjar växa henne över huvudet. Och fröken Anna har fullt upp med att sköta den bättre matlagningen och kinesiska porslinet. Med den gamle stöten i ljust och vackert minne bevarad tar hon därför det säkra före det osäkra och annonserar i ortens förträffliga blad, att "Pigg och rask yngling erhåller anställning"!

Med blandade känslor överväger jag en stund erbjudandet. Som om det förverkligas utan tvivel medför arbete i en närmast anstötlig utsträckning. Risker för undersysselsättning är mänskligt att döma obehagligt liten. Men det skall inte förnekas att erbjudandet också har sina outtalade förtjänster. För bakom min tunna plånbok klappar hjärtat icke blott för Nådig Grevinnan utan också för forellbäckens i engelska parken. Och den i saken inbyggda intressekonflikten bör med en smula fantasi vara möjlig att hjälpligt hantera. Konklusionen av mina överväganden blir att en vistelse på slottet skulle göra mig gott och jag beslutar att rekommendera mig till anställning.

Dubbla rader av högväxta, mossbelupna lindar kantar vägen till slottet. Och väl innanför den välvda porten som markerar uppfarten till herresätet kan jag strax konstatera, att jag – hur underligt det än låter – kommer i grevens tid! För här finns ett och annat att plocka med i rabatterna. Det kan inte försommarens skira grönska dölja.

I slottets vestibul blir jag så ståndsmässigt som omständigheterna tillåter omhändertagen av fröken Anna, som efter det jag framfört mitt ärende lovar att strax anmäla mig hos Nådig Grevinnan. Tillsammans vandrar vi upp genom det monumentala trapphuset till paradöningen.

– "Typisk karolinsk tradition", säger jag sakkunnigt och slår menande ut med armarna när jag lätt andfädd när översta trappsteget. Fröken Anna är tydligen imponerad av min säkra stilkänsla och nickar något förvirrad innan hon leder mig in i korridoren, som följer längs södra sviten.

Nådig Grevinnan tar emot i kabinettet, som tillika utgör bibliotek och arbetsrum. Jag har redan vid det här laget dragit på mig en rad omtumlande intryck och har en känsla av att jag inte är alldeles samlad inför uppgiften, när fröken Anna visar mig in i rummet. Lyckligtvis är Nådig Grevinnan upptagen av skrivgöromål av något slag och jag hinner hjälpligt reda upp mitt oordnade, inre tillstånd innan hon lägger pennan åt sidan. Men bara hjälpligt. För Nådig Grevinnan är lika väl bevarad som det pietetsfullt underhållna 1700-talsslottet. Låt vara att hennes omvittnat vackra ansikte för dagen är påtagligt blekt mot det kastanjeröda, något vårdslöst uppsatta håret. Ett intryck som förstärks av kabinettets tunga och kostbara inredning. I den mån inte engelska bokhyllor täcker väggarna är de klädda med

mossgrön sammet. Och fönstren täcks delvis av gardiner av taft i samma färg. Men skönast i rummet jämte husets härskarinna är skrivbordet och en rokokopjäs i cederträ med rika bronsbeslag.

På mitt vanliga, rediga sätt redogör jag för Nådig Grevinnan om anledningen till mitt icke aviserade men som jag menar ömsesidigt angelägna besök. Jag förklarar för henne att jag är just den drivande kraft hon behöver. För gräsmattorna och rabatterna är jag klippt och skuren. Och ingen skulle som jag ägna sig åt engelska parken! Alldeles särskilt framhåller jag min ovanligt säkra blick för det som är vackert i världen. En helt omistlig förmögenhet i denna maktpåliggande och grannliga uppgift, försäkrar jag henne. Jag avrundar presentationen med att understrika, att "intet mänskligt är mig främmande"! Som man bäddar får man ligga, resonerar jag, och det vore fatalt om spår av tvivel skulle finnas om vidden av min kompetens!

Min plädering är övertygande och gör ett starkt intryck på Nådig Grevinnan, som tydligen överrumplad slår ned blicken och är tyst en kort stund. När hon tittar upp slår det mig att hennes ögon har samma djupa, varma nyans som kabinettets väggar.

– "Tjusig sammet, den... den värmer", stakar jag fram eftersom jag tycker jag behöver säga något. Detta överlagda och osorterade inlägg från min sida förlöser på något sätt Nådig Grevinnan, som nu snabbt samlar sig och förklarar, att hon inte ser något hinder att knyta mig till slottet resten av sommaren. Ehuru den stat hon upprättat för slottets drift ingalunda är rymlig förklarar hon sig villig ersätta mig med 100 kronor i månaden jämte fritt tvöre. Ett raskt överslag ger vid handen att det är mer än vad någon dagsverkare i bygden förtjänar och jag meddelar henne, att jag accepterar anbudet och att det blir ett odelat nöje att ge henne de handtag hon så väl behöver. Det första ger jag henne med en gång och under det jag trycker hennes hand ropar hon in fröken Anna, som får i uppdrag att förevisa mig slottet och omgivningarna. Vilket hon till mitt stora nöje strax tar itu med.

Först tittar vi in i svitens imponerande förmak, som har bröstpanel i fönsterbänkshöjd, målade kinesiska tapeter och speglar med förgyllda och rikt ornerade ramar. Men avgjort starkare intryck på mig gör Nådig Grevinnans paradängkammarare.

– "Den elegantaste paulun jag sett på år och dag!", försäkrar jag fröken Anna. Men trots den franska sängens utsökta kappor, gardiner och paradtäcke med både silverspets och frans tycker jag i alla fall att något fattas den. Jag undviker dock att utveckla tanken för fröken Anna, som kunde tagit illa upp. I norra sviten, som disponerades av förre ägaren till stället, Nådig Greven, uppehåller vi oss inte länge. Jag stannar dock en stund i förmaket, som på väggarna bär kostbara tapeter och konstverk med livliga jaktscener och bättre flugfisken. Av någon anledning hänger där också en tavla föreställande "Dygderna".

Fröken Anna anförtror mig i förbigående att mellan väningsplanen – från tornet med salig Nådig Grevens vapenkammare ned till porslinsköket och pigkammaren på norra gaveln – leder en lönntrappa. Ehuru fröken Anna tillägger att trappan inte fyller någon praktisk funktion föreslår jag, att vi i alla fall bekantar oss med den.

– "Min kännedom om slottet bleve annars ofullständig", förklarar jag för henne.

Trappan är precis så smal, mörk och fuktig, som jag föreställer mig en lönntrappa skall vara. Fröken Anna ser bekymrad ut men jag försäkrar henne, att hon är i goda händer om vi oförhoppandes skulle stöta ihop med någon framliden herre till stället. Till min besvikelse behöver jag inte ingripa och hon är synbarligen lättad, när vi når upp till vapenkammaren i tornet.

forts. på nästa sida

forts. från föreg. sida

Vapenkammaren har inte bara flyttat omkring på slottet under seklernas lopp, den har också ändrat karaktär. Att den fått den avsidens belägna placering den nu har tillskriods inte bara det förhållandet, att Nådig Greven framsynt insåg att nationen inte längre har stormaktsambitioner utan också att flugfiskebestyret med fördel kunde förläggas dit. För från ett fönster i tornet kunde han sommardag iakttaga inte bara forellbäcken i engelska parken utan också om forellerna vakade i högst densamma. Och vintertid förkunnade ibland ett irrande sken i fönstret från talgljus och brador, att Nådig Greven botaniserade i flugasken. Eller band upp sin favoritfluga, Light Teal and Silver, Red Hackle! Att titta närmare på vapenarsenalen kunde givetvis varit intressant. Men den är för dagen ingen aktuell målgrupp så att säga. I stället kastar jag ett hastigt öga på den icke oävena samlingen flugfiskespön av förstklassig tonkinbambu, som hänger prydligt ordnade i räta rader krockar. För första gången i mitt liv känner jag på sådana berömdheter som Hardy Brothers "Cholmondeley Pennell's general rod" och S. Allcock & Co:s "The Challenger". Jag erinrar mig att det sistnämnda av redaktören för Fishing Gazette fått vitsordet, att "det i varje detalj, vikt, jämnvikt, material, symmetri, rörlighet och fulländning i allmänhet är överlägset alla andra kända spön".

Men fulländad är också fröken Anna och jag måste för stunden välja mellan gracerna. Samtidigt som hon konstaterar, att här inte vädrats på ett tag. Vad är därför naturligare för mig än förklara för fröken Anna, att en nypa luft i engelska parken skulle göra oss gott. Motvilligt villfar jag hennes önskan att få slippa lönntrappan och vi letar oss därför fram till trapphuset, genom vilket vi tar oss ner till den anslående utgången mot trädgården och engelska parken.

Med värdighet anträder jag parterrens grus. När vi passerar spegeldammen påpekar fröken Anna att jag inte får glömma mata rudorna. Det skulle föra för långt att beskriva vad allt fröken Anna visar mig i engelska parken. Och vackert rundad är också bron över bäcken med forellerna, som skyggt pilar undan mot dunkla gömslen. Men lusthuset skulle nog behöva ses över och promenadvägarna krattas innan Nådig Grevinnan bjuder sina väninnor att gå ut i parken och gråta. Efter att fröken Anna fått pröva på en skjuts i slänggungan återvänder vi till slottet.

Sommaren i Nådig Grevinnans tjänst blir beklagligtvis det slit och släp som mina värsta farhågor förutskickade. Men som jag i mitt lättsinne förhoppningsfullt förträngde. Gräsmattor och rabatter håller mig ständigt sysselsatt. Och vad hjälper det mig att ölandstoken revolterar mot stormhattar, riddarsporrar, löjtnantshjärtan och andra etablerade storheter. Som fö till tokens oförställda harm i alla fall lägger rabarber på lilla jungfruns rodnad. Och hur det gått för rudorna i spegeldammen förs jag inte tänka på. De är säkert halvt ihjälsvultna vid det här laget. Svältfödda är på goda grunder inte Nådig Grevinnan och fröken Anna, såsom de konverserat kavaljererna i lunden och herrarna i hagen. Särskilt vämjelig finner jag den där kavallerilöjtnanten vara, som alldeles för ofta till flygande fanor och klingande spel spränger upp genom stora allén mot slottet. Varje visit slutar alltid med att han kurtiserar Nådig Grevinnan i parken. Hon brukar därvid undslippa sig plötsliga flusskratt, som väcker förstämning hos mig. Men jag intalar mig snart att det inte är så farligt. Nådig Grevinnan hissnar säkert bara i slänggungan!

Sådan är min föga avundsvärda situation en varm och vacker sensommarafton. Men med den betydelsefulla skillnaden att kavallerilöjtnanten ännu inte infunnit sig. Och fjärran han dröjer. Han har kanske stallvaakt. Eller straffkommendering, hoppas jag. Och i bästa bjudmöbeln framför spegeldammen sitter Nådig Grevinnan med ett glas portvin och ser ut att ha mycket tråkigt. Ja, avskyvärt tråkigt, tycker jag egentligen. Men rasande grann är hon, människan, i sin vita långkjol och höghalsade blus. Och som kronan på verket berikar låg aftonsol effektivt hennes kastanjeröda hår med guld. När jag tänker närmare på saken övertygas jag om att rudorna i dammen behöver ett riktigt skrovmål! Jag beslutar mig för att uppsöka Nådig Grevinnan och rådgöra med henne om saken. Vilket jag också gör.

Men Nådig Grevinnan förekommer mig.

– "På min salig mans tid", säger hon inledande, "brukade vi ljumma aftnar som den här bjuda forellerna i bäcken en fluga. Och en liten egenhet hos min salig man var att alltid flugmeta på rim. T ex brukade han börja varje mete i bäcken med ett ystert":

Till bäcken raskt jag ilar
där små foreller sorglöst pilar
och bästa flugan nappar
när jag den i silvret tappar
Och strax på blinken, lilla tanten
jag narrar första över kanten

Då faller jag på knä för Nådig Grevinnan i parterrens grus och skaldar spontant:

Nu rabatten
ger jag katten
Låt mig damen, Nådig Grevinnan
till bäcken föra innan
sista sländan av forellen
snappats upp i ljumma kvällen

Nädig Grevinnan ger mig tecken att resa mig upp och replikerar:

Med nöje Gustaf har mitt öra
och strax till bäcken får mig föra
Sätt blott till sista kluten
och på minuten
hämta spö och rekvisita
så kan forellen snart i flugan bita

Min kännedom om slottets lönntrappa är mig nu till god och tidvinnande nytta. I vapentornet plockar jag raskt ihop vad vi behöver för aftonfisket och när jag återvänder med "spö och rekvisita" har Nädig Grevinnan tömt sitt glas portvin i botten. Men säkert är hon full av de bästa föresatser också. Så jag ser med tillförsikt fram mot aftonens begivenhet när jag strax står vid bäcken, nedströms bron, med rekvisitan i ena handen och Nädig Grevinnan i andra.

Men först skall spöt tacklas. Jag beslutar att s a s öppna fisket med en komplett utrustning från Firma S. Allcock & C:o. Till oöverträffade spöt, The Challenger, fogar jag Mosscrop-rullen med The Stag Brand-linan. Denn förra "kan lätt tagas sönder rengöring" och den senare är "förfärdigad av bästa silke". Till sist knyter jag till linan Hercules-guten, om vilken sägs att "den är preparerad så, att den kan knytas utan fara att brista".

Efter att till kastet ha fäst familjens fluga alla kategorier, Light Teal and Silver, Red Hackle, överränner jag spöt chevalereskt till Nädig Grevinnan. Men naturligtvis vill jag inte vara sämre än hennes salig man och skaldar optimistiskt men värdigt:

Nädig Grevinnan, vacker, skön
strax svänger spöt i lunden grön
I silverstänk och glitter
gyllne forellen spritter
när han hennes lilla röda i sin mund
tager om en stund

Snart hon ropar ifrån land
att hon har en fisk på hand
Snabbt som tanken fram jag far
och håvar gynnarn om den är kvar
Äras den som äras bör
Nädig Grevinnan säkert inget misstag gör

Men om det värsta händer som jag anar
att löjtnanten ur busken spanar
och innan fiskafänget är över
ropar sitt: Givakt, Manöver!
Jag karskar upp mig och tar ton:
här kommer ingen basse över bron!

Men jag har icke blott kavallerilöjtnanten att frukta. För i väster börjar en praktfull solnedgång fördunklas. Mörka moln växer raskt till sig. En ödslig vindil förkunnar att hoten inte bara är rent militära i denna ljumma afton i engelska parken. Men Nädig Grevinnan låter sig icke bekomma. Full av, som sagt, de bästa föresatser har hon rivit ett par längder silkeslina av rullen och förbereder ett bättre switch-kast. Jag har rätt henne att under rådande omständigheter avstå från det vanskliga Galway-kastet! Som alltid i engelska parken bjuder Nädig Grevinnan evenemangen sin kropp och sin själ. När hon mättar

kastet lyfter hon nätt och graciöst ena foten. Den lätta eller den andra låter jag vara osagt men noterar med tillförsikt hennes utsökta fotarbete. Jag försöker fästa blicken vid flugan när hon lyfter linan till ett vackert rullande kast. Ehuru jag misslyckas därmed förstår jag strax att Nädig Grevinnan gjort en perfekt "roll over". Att flugan hamnat just i det mörka, skuggade partiet på motsatta sidan av bäcken där vi befinner oss. Hon är dock, vilket jag borde ha förstätt, på tok för het på tillslaget. I ett blänk är forellen borta i djupet. Och borta är också flugan! Till Nädig Grevinnans oförställda bestörtning. Hur jag än anstränger mig kan jag inte få ögonen på den i lövverk och buskage.

Hoffulla, djupsvarta moln belägrar bygden, parken och slottet. Det börjar blåsa tungt i träden. Ovädret är över oss. Ett kort, svindlande ögonblick och i ett slag kläds himlen av ett bländande grenverk. Ett kort, svindlande ögonblick badar parken i vitt ljus. Men länge nog för att jag skall upptäcka flugan. Som

forts. på nästa sida

forts. från föreg. sida

en rubin lyser den på Nädig Grevinnans vita blusbröst. På något sätt går den ton i ton med hennes kastanjeröda hår och erbjuder en förtrollande anblick. Aldrig har jag bättre förstått vad som menas med huggutlösande signaler. I blixtbelysning står det också klart för mig varför flugan även kallas Nattens Drottning!

Den uppkomna situationen är delikat och jag slås av förlägenhet. Lyckligtvis tycks Nädig Grevinnan vara omedveten om det laddade läget.

– "Att lilla forellen tog hem första ronden bjuder jag på, men det vore fatalt om inte Gustaf hittade min lilla röda...", klagar hon. Medan tordönet rullar ödesmättat över trakten funderar jag febrilt över hur jag s a s skall närma mig saken. Olika men klara tankar korsar mitt huvud. Jag väljer att i rådande läge blixtsnabbt skalda ett par rader, som jag strax delger Nädig Grevinnan:

Ursäkt Damen om jag röjer var
sig lilla flugan dröjer kvar
Låt mig strax från bysten täck
det lilla krypet lirka väck
Tro mig, försäkrar jag, sekonden:
till Nädig Grevinnan går andra ronden!

Jag är inte riktigt klar över om det är min skaldekonst eller min djupt kända fingerfärdighet Nädig Grevinnan uppskattar mest när hon undslipper sig att

– "Gustaf saknar minsann inte utförsgåvor...!"

Det kraftiga ovädret drar sakta bort och förtonar i fjärran. Över engelska parken börjar i stället skymningen sänka sig.

Men i bäcken vakar forellerna piggare än någonsin och som jag förutskickat tar i alla fall Nädig Grevinnan till slut hem spelet. För ett vackert roll-kast belönas med det tillslag det förtjänar. Vi gör inget misstag och under en kopparröd månens milda överinseende håvar jag en gyllne forell. Nädig Grevinnan är lycklig. Och det vore jag också. Om inte kavallerilöjtnanten spökade i mitt huvud.

– "Slutet gott, allting gott! Jag tror det är dags att börja tänka på den senare delen", föreslår jag Nädig Grevinnan, som jag gissar umgås med samma tankar som jag. Beklagligtvis har hennes ett intressantare innehåll, tänker jag dystert.

Forellerna vakar fortfarande i bäcken när jag med blandade känslor tillsammans med Nädig Grevinnan vandrar tillbaka mot slottet. När vi kommer fram till spegeldammen ser jag i dunklet att kavallerilöjtnanten står på slottets trappa. Jag föreställer mig att han ser bister ut!

– "Det slår mig", säger jag till Nädig Grevinnan, "att jag glömt mata rudorna, säkert behöver de ett rejält mål mat. Jag tror jag tittar till dom när jag ändå är här".

– "Gör så min Gustaf, gör så", säger Nädig Grevinnan och ger mig en tacksam klapp på axeln och flanellskjortan.

Månen strör silver över forellbäcken och promenadvägarna i engelska parken. Herrskapet har dragit sig tillbaka till paradvåningen. Och själv gör jag djupsinniga reflexioner på spegeldammens rand:

Nu har jag rudorna i dammen mättat
och om saken färdigt berättat
Men omsider när åren svunnit
och mycket vatten i bäcken runnit
Av många minnen från den kvällen
med Nädig Grevinnan och forellen
Säkert inget lever kvar som stunden
när jag plocka' hennes lilla röda uti lunden!

Du kan få innehållsförteckning på ovanstående utrustningar.
Vi kör fortfarande med katalog 82, men vi har förstas ny prislista (nr 4) och ett litet nyhetsblad (räkna också med ny prislista senast från nyår).
Välkommen med order från oss som sålt flugbindningsmaterial i mer än 20 år.

Fly-Dressing

Box 2003, 561 02 Huskvarna, Tel 036/13 41 97

Flugfiskesäsongen närmar sig slutet. Återstår bara lite "hemmafiske" i rotenenvatten för de flesta av oss. Innehållet i flugasken står inte att känna igen. Tuggade, tufsiga kuser minner som sommarens högtidsstunder, eller... Hemska tanke. Det kan väl inte vara så att Dina flugor ligger där i flugasken, försmådda, föraktade och ratade av alla de fiskar Du bjudit upp till dans denna härliga sommar? Hela och rena efter allt tvättande. Eller bara trasiga efter allt kastande.

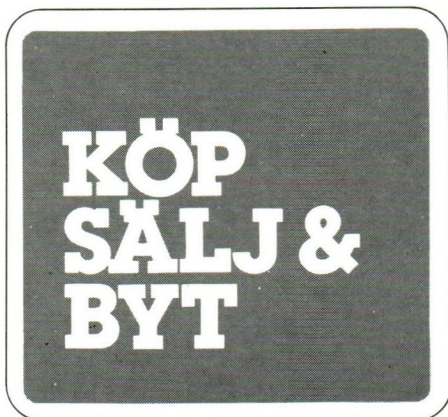
Bra och välbundna flugor är förvisso inte allt. "It's not the fly but the driver" fick en mindre framgångsrik fiskare till svar, när han frågade en skickligare broder vad han använde för fluga. "Det är inte på flugan det beror utan på den som kastar". Men flugor är ett kärt samtalsämne, och vi tillmäter dem nog trots allt väldigt stor betydelse.
BIND DEM DÄRFÖR SJÄLV!

MODERN FLUGBINDNING. Denna lilla boken kom ut till julen -82 och mottogs med stor entusiasm. (Första upplagan är nästan slut). Här beskrivs med utmärkt tydlighet i text och bilder hur Du binder effektiva och hållbara imitationer av fiskens mest begärliga matbitar. Du sitter vid axeln på proffsbindaren Lennart Bergqvist, och Gunnar Johnson har tecknat och förtydligat. Bättre ledsagare på vägen mot professionalism kan Du knappast ha. Pris 85:00.

MATERIALSATS TILL MODERN FLUGBINDNING. I denna satsen har vi plockat ihop allt det material Du behöver för att följa MF. Av verktyg dock endast 2 st vingbrännare. Du bör kunna flugbindningens grunder och ha städ och vanliga verktyg. Pris 314:00.

LILLA FLUGBINDARUTRUSTNINGEN. Om Du är nybörjare och vill Känna Dig för utan att göra alltför stor investering rekommenderar vi Dig denna utrustningen. Den innehåller ett svenskt instruktionshäfte och material som behövs för att binda de mönster som beskrivs (Red Tag, Dyson, Greenwell, Cochman, MarchBrown, MB Silver och E12) Satsen innehåller nödvändiga verktyg men inget städ. Pris 288:00.

NYA STORA FLUGBINDARUTRUSTNINGEN. Detta är en kombination av Lilla Utrustningen och Materialsats MF. Boken MF ingår. Ett bra köp för Dig som vet att Du kommer att fortsätta med flugbindning och vill lära mer än grunderna. Pris 540:00.

Köp, sälj och byt-annonserna är gratis endast för FiN:s prenumeranter. En annons per nummer i mån av utrymme, bestående av högst fem textrader plus namn och adress får Du gratis. Köp, sälj och byt-marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinjett.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Box 11062, 250 11 Helsingborg.

Säljes: Lidman, "Lax i Mörrum". Börje Gilling, 013/14 73 25

Säljes: Oanvänt Ryobi 255, pris 170 kronor. Cortland 444 Nymph-Tip WF 6 F, oanvänt, pris 180 kronor. Wheatley lax-fluge-box (40 clips) som ny, pris 60 kronor. Allt incl porto. Torben Asfeldt, Tlf DK (07)26 72 06.

Säljes: Inb. bok av Nils Färnström 'ÖRING' pris 250:- + porto. Inb. bok av Olle W. Nilsson - Hans H. Petterson 'HARREN' pris 250:- + porto. Torsten Engkvist, tel. 08/767 57 77

Säljes: Samlarobjekt, Arjon splitcanspö Tännäs 8,5 fot 3-delat. Flugrulle ABU Record Standard. Böcker: H. Lidman - Fisket i våld, Lax i Mörrum, Laxögat, Fiskefeber. P T Jacobsen - Torrflugefiske. Max Wikström, Tel. 0910/353 54.

Säljes: Bruce & Walker 9' AFTM 4-6, Hardy 9' AFTM 6, Ritz Garcia 7'1" AFTM 6-7, 3 Hardy Viscount, Dipl. 156, Amb. 5500C, Quick 55, Linor: Banker, long belly 6 & 8. Tel.:0303-506 91

Säljes: Ett begränsat antal satser med färgat ANTRON garn. Detta garn är tvinnat och stabiliserat till ett garn liknande virkgarn. Går fint att göra dubbing av, vingar mm. 17 olika färger i varje sats. Pris 120:-/sats. Lars-G. Olofsson, Box 8044, 421 08 Västra Frölunda, tel. 031/49 30 55

Säljes: Orvis Battenkill splitcane impregnerat 8 fot 1 topp klass 6 med al-tub. I skick som nytt. Pris 1.800:-. Tel. 0491/174 89

Köpes: Metallfiskemarker til samling. Elon Petersen, Fuglebakken 7, 6823 Ansager, Danmark. Tel 05/29 77 28

Säljes: Bruce and Walker Cordon B 13'4" AFTM 8-10 i mycket bra skick 400:-, Bucknall's Sea Trout 11' AFTM 8 125:-, Ross vadarstövlar strl 40 90:-, Oxbridge sinktip WF 8 F/S 85:-. Hans-Åke Bjerstedt, Havreväg 7, 288 00 Vinslöv, tel. 044/814 00

Säljes: fångstjournal Mörrum 1982 15:-, 1981 10:-. Vikt, längd, datum, pool, redskap, bete, väder, lufttemp, vattentemp, m³/s, lufttryck mm. H Cajander, Hedenhöggr 19, 393 63 Kalmar, tel 0480/732 38 eft kl 17.00 Pfsk + porto.

Säljes: SAGE-spö GFL 586 8'6" för lina 5 använt en säsong, pris 900 kronor. Thomas Sandstedt tel 0470/808 85 (arb. 104 00).

Säljes: Hardy laksestang (salmon Fly) glassfiber 12,5 fot AFTM 9-10. Lite brukt. Pris 400 NKR. Jørn E Langdalen, Haakonsgt 7, 2000 Lillestrøm, Norge. Tlf 02-71 41 95 (kveldstid)

Köpes: Garrisons "A masters guide to building a bamboo fly rod. Gärna i gott skick. Claes Sjöberg, Ö. Långgatan 6, 291 33 Kristianstad. Tel 044/10 16 91

Säljes: SPLITCANESPÖ: 14 fot 10-12 675:-, 9 fot 8-9 250:-, 8,5 fot 7-8 550:-, KOLFIBERSPÖ: 11 fot 7-8 700:-, 10,5 fot 8-9 475:-, 9 fot 10-12 525:-, 8,5 fot 7-8 295:-, 8 fot 6-7 295:-, 14 fot 10-11 1.250:-, 15 fot 9-10 1.500:-, FLUGRULLAR: Mörner öring 675:-, DIV FLUGLINOR från aftm 8 o uppåt. RING JANNE 011/12 44 04 el 010/39 05 02 eft kl 18.

Säljes: Orvis Advantage 9 1/4 fot AFTM 6-7 1.100 kronor. Hardy Marquis 10 400 kronor. Scientific Angler's WF 9 F/S (sinktip) Wet Cel Wet Head Hi-D plus 160 m 30 lbs backing 200 kronor. Rulle och lina använda en gång. Köpes: Don Phillips boronspö klass 4 eller 5 längd 8-9 fot. Lars Hansson, telefon kvällstid 054/11 40 08.

Säljes: Hørgård Brownick 9 fot AFTM 9 enhands, pris 135 kronor. Intrepid Gear Fly Kingsize, pris 180 kronor. Tel 0923/406 83 fråga efter Joakim.

Säljes: Fiskeböcker av Hans Lidman (bl.a. Fisket i våld 1942), Preben Torp Jacobsen, Torrflugefiske (1967) samt ett antal andra fiskeböcker. Lennart Simonsson telefon 0647/106 35 eft kl 19.00

Köpes: Orvis grafit nummer 6. Även Lamiglas E-serien. Ring Baldev Hundal 031/84 10 58.

Säljes: två stycken flytringar i skick som nya. Pris 700 kronor per styck. Gunnar Johnson, tel 0380/303 90 (kvällstid 0380/311 32).

Selges: Cortland 444 DT S/F 7, Nkr 200. Masterline DT F 7, Nkr 150. Golden Fly DT S 6, Nkr 100. Stone Fly DT F 5, Nkr 150. Allt ubrukt i originalpkn. Ubrukt Hørgård Lillemor nr 6 Cane 8 1/2 fot, Nkr 800. Brukt Vangen 610 9 1/2 fot, Nkr 300. Lit brukt Masterline DT 8 F, Nkr 100. Jon A Sponga, Duev 22, N-9014 Håpet.

Köpes: Böcker av Hans Lidman. Gamla Napp och Nytt. Leif Olsson, tel 0586/526 24.

Bytes: Samlarobjekt i bra skick: 9,5 fot 2 toppar sign Heddon Splitcane 7-8 org fodral och al-tub, bytes mot: 12,5-13,5 fotare AFTM 9-10 plus passande rulle. Tel 0140/144 61.

FLUGFISKARE

Ett städ i helt ny konstruktion som gör det lekande lätt att fästa kroken orubbligt. Chucken, som är specialhårdad, är roterbar och kan låsas i alla lägen. Med ett enkelt handgrepp flyttar man över chucken till ett träskruvförsett extrafäste för utebruk, där den även är roterbar. Den som är intresserad av fotograferingen kan även använda städet som kamerastativ, man byter då bara ut chucken mot en kameraskruv med 1/4" standardgänga.

F:a IP-Service Box 3028, 811 03 Sandviken. Tel. 026-444 71

Sänd mig mot postförskott Frakt+exp.kostn. tillkommer
..... st städ å 255 kr inkl. moms
..... st fältfäste å 37 kr inkl. moms
..... st kameraskruv å 18 kr inkl. moms
..... st galge för fallskärmflugor å 20 kr inkl. moms

Namn
Adress
Postadr.

Alfred

Flugfiske är inte bara lyckan i de fiskar vi fångar. Det är också närheten till den natur vi älskar och vänskapen med alla dem vi möter vid vattnet som berikar vår sport...

*Text och foto:
Ole Bram Knudsen*

hvordan sådan en nat før en spændende fiskedag forløber, men søvn blev der ikke meget af og jeg stillede naturligvis alt for tidligt ved Alfreds hus om morgenen, udstyret med en stor pose nybagt duftende morgenbrød.

Vi var hurtigt på vej mod Gudenåen, og endelig stod vi på engen, hvor sanglærken og viben røbede vores tilstedeværelse.

Min lille 7 fods blev hurtigt rigget til og som vi nærmede os den roligt flydende å, anviste min vært mig med andægtigt tonefald det sving, hvor han dagen før havde haft en fin ørred på, der dog efter det første udløb havde slået sig af igen.

"Prøv den, jeg går lidt nedad" sagde Alfred, og inden jeg nåede at sige eller spørge om mere var han allerede i raske skridt på vej væk fra det domæne, der i dagens anledning var mit.

Da der ikke var tegn på nogen klækning og åens overflade var ubrudt af sultne ørredmunde, faldt valget på en af mine favoritfluer – en variant af den sorte tangloppe. Jeg startede lidt opstrøms og lagde linen ud med største nænsomhed, kun forstyrret af min egen nervøsitet, udløst af den spænding der var oparbejdet i min krop – arme og hænder. Målbevidst nærmede jeg mig det magiske sted, og selvom jeg stadig var 20–25 meter fra

svinget, kunne jeg ikke få øjnene væk fra punktet ud for grødebussen, stedet der måske stadig gemte den "store" ørred til mig. Endnu var der ikke udvist interesse for min flue, så tanken begyndte pludselig at opstå – "skal du skifte flue" – men som så ofte før valgte jeg at fortsætte med den lille sorte, for jeg vil nu engang helst have "fisket fluen til". At skifte flue umiddelbart før man nærmer sig sit bytte ødelægger bare rytmen i fiskeriet, med mistede fisk som eneste resultat.

Nu var jeg der. Jeg lagde linen over mod modsatte bred, hvor vandet kærligt lukkede sig over fluen, der straks efter af strømmen blev ført over imod min egen bred. Jeg stod i dyb koncentration, nulrede linen imellem mine fingre samtidigt med at jeg tog ind. Det føltes som om tiden stod stille og spændingen blev først brudt, da fluen pludselig sad fast ved en af faskinens pæle, der ragede lidt ud fra de andre.

Så skulle det altså ikke være idag, var min første tanke. Men efter at jeg forsigtigt havde fået fluen fri, kastede jeg påny, blot få meter længere nedstrøms, og næppe havde fluen ramt vandet før hugget faldt. Det var hårdt og kontant, og pludselig stod jeg i den situation, vi alle ser frem til, udløst af hundreder og atter hundreder af kast. Fisken tog et kort udløb for derefter at slå så karakteristisk i overfladen, som kun en bækørred kan gøre det, for til sidst at trække ned mod åens bund.

Tankerne under den herlige fight berørte snart størrelsen på ørreden, men de tunge hvalpeagtige ryk i linen, fortalte mig at dette her var en pæn bækørred.

I forvejen havde jeg forudset stedet, hvor jeg kunne nette fisken, og alt gik mod forventning som planlagt. Efter de uoverdrøelige minutter under fightens forløb, kunne jeg relativt let lade strømmen føre min første Gudenå-ørred ind i ketcherens konsekvente netmasker.

Min første tanke var påny at slippe den smukke men udmattede bækørred ud i åen med en tak for de dejlige øjeblikke, men så faldt øjnene på Alfred længere nede ad åen, hvorfor jeg valgte at forære ham

Det er sidst på dagen, jeg går ned mod åen hvor en ældre fluefisker står og monterer hjul og line på sin splitcane. Vore blikke mødes, vi kommer i snak og dette bliver starten til et mangeårigt bekendtskab med fælles fisketure. Som bosiddende i Nordsjælland er mulighederne for fluefiskeri lokalt lig nul. Skal der fiskes efter ørreder i åløb, ja så skal man til Jylland, men selv her kan åerne være så hårdt befiskede at der er langt imellem ørreder af bare nogenlunde størrelse. Alfred Jacobsen, som fiskebroderen hedder, giver mig ret i mine vurderinger om fiskeriets forringelse og begynder at berette om sine meritter fra Vejle åen i "gamle dage", hvor man svingede fluestangen i aftenstunden, ikke bare for fornøjelsens skyld, men også fordi man før i tiden med god rimelighed og naturlig forventning kunne skaffe sig et ædelt måltid i pund og kiloørreder på et par timers fluefiskeri.

Alfred hører til den generation, hvor fluefiskeriet er en kombination af glæden ved at overliste en ørred, få den til at tage fluen, fichte den, nette den for til sidst at fortære den med sulten ærbødighed. "No kill" var et begreb der før i tiden først kom på tale når behovet for et måltid var dækket. Han fyldte 75 år i august 1981, og som en hyldest til ham fortsætter jeg denne beretning om en sjældnen gentleman med fluefiskeriet som sin fornemste hobby.

Alfred var kommet til Vejle å for at få kontakt med en af de nystegne havørreder, ligesom han havde gjort det så mange gange før. Men inden vi skiltes bød han mig med dagen efter til sit favoritfiskevand Gudenåen. Som han udtrykte det med et drillende blink i øjet: "der har jeg da så sent som idag haft nærkontakt med et par pæne fisk. Nu kan du jo prøve at se om du kan overliste dem. Ved den øvre del af Gudenåen fanger jeg ofte stillinger og ørreder over de magiske 40 cm, så imorgen kan du være min gæst og jeg skal vise dig hvor de står".

Vi aftalte tid og mødested og gik så hver til sit, henholdsvis op- og nedstrøms Vejleåen. Jeg havde svært ved at koncentrere mig om fiskeriet, for mine tanker svirrede hele tiden omkring næste dags fiskeri sammen med min nye fiskeven. Det er unødvendigt at trætte læserne med

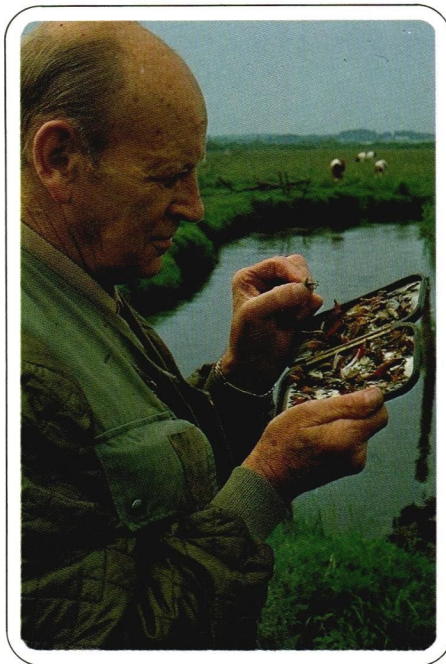
fisken og dermed et herligt måltid. Vægten stoppede på lige knapt kiloet, den målte 46 cm. Kan man tænke sig en flottere premiere ved et nyt fiskevand.

Med en behagelig afslappethed, satte jeg mig på åbredden og mine øjne vandrede skiftevis mellem ørreden og Alfred, der var på vej op mod "mit sving".

"Fik du den", udbrød en begejstret fiskeven. Alfred delte min glæde ved fangsten, som kun den sande nestor kan gøre det.

Ja, han var faktisk også stolt over, at han kunne "servere" en så smuk fisk for mig. Det, at det virkelig skulle lykkes mig at overlise den samme bækørred som han havde haft på dagen før, det var bare herligt.

Men Alfred har nu fanget masser af fisk i Gudenåen, også bækørreder og stallinger der var meget større en min. Han har over 50 års erfaring som lystfisker på denne del af åen. Han startede som flue-

Alfred væljer fluga...

fisker allerede i 1932 – tidligere fiskede han med orm – men en gammel mand fra Viborg satte ham ind i fluefiskeriets ædle kunst og det er på de mange år blevet til mange uforglemmelige oplevelser.

Alfred fortæller om gamle dage, hvor han især husker en aftenstund, der gav

ham 7 flotte bækørreder på tilsammen 13 pund. "Det kunne godt tynde noget i fisketasken og snerre i skulderen, et problem som de færreste lystfiskere får lov at stifte bekendtskab med idag", siger Alfred med et lunt smil på læberne.

Kanoerne på Gudenåen har ødelagt meget af fluefiskeriet. Ved deres topedering af åens brinker jager de fiskene væk. Før i tiden var der ingen kanoer på åen, men det forslag der nu foreligger om at kanofarten, der udgår fra Tørring først må starte 15 juni, vil kunne medvirke til en betydelig forbedring af fiskeriet. Så Gudenåen måske igen kan fremstå som et af Danmarks bedste fiskevande.

Alfred beretter beredvilligt videre om sine mange minder fra åen. Hans største bækørred fra Gudenåen var på 2,3 kilo, og største stalling på 2,1 kilo. Skælprøven viste den var 8 år. Han fortæller om dengang en flot bækørred på 3 pund slog sig fri af krognen, men i bar befippelse over friheden svømmede den direkte ind i nettet, så den alligevel blev hans.

Alfred fisker helst med vådflue, for som han siger: "når man fisker efter bestemte fisk på tørflue, så går man jo glib af alle de fisk, der står ind imellem – men man skal kende vandet". Det gør Alfred også, han kender denne del af Gudenåen som sin egen bukselomme, og på vore fælles fisketure har jeg kunnet glædes over den målbevisethed, der ligger i hans fiskeri – en ting der fortæller, at han ved, hvor fisken står. En dag vi fiskede sammen, gik han med raske skridt hen til et sted af åen, hvor den bliver lidt smallere. Med stor præcision lagde han linen ud, og resultatet udeblev heller ikke. Det blev en bækørredhan på 60 cm.

Der bliver længere imellem vi fisker sammen i Gudenåen. Alfred har vrøvl med benene, og det kniber med at komme over hegnene. Det var med et vist vemod vi tog afsked med hinanden efter en lang dags fiskeri, hvor resultatet blev flere bækørreder og flotte stallinger i kurven, men jeg må glædes over de gode minder, der i skrivende stund rulles ud for mig om mine fiskedage med Alfred ved Gudenåen.

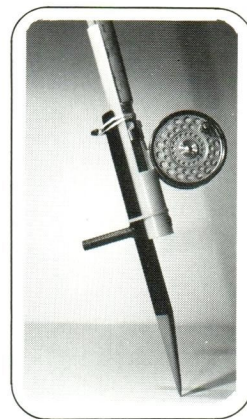

Harr från Tørring vid Gudenån – en av Danmarks bästa harråar.

Hållare för flugspö

Att trampa på bästa flugspöet kan bli en både dyr och tråkig historia.

Text, foto och ritning: Hasse Norell

Den färdiga spöhallaren med spö. Änden är spetsad, och med tramppinnen sticker man lätt ner den i marken.

En ny idé till spöhallare för enhandsflugspö har kläckts av Peter Johansson från Vällinge. Idén föddes vid fiske i Trollemölla för fyra år sedan. Den har provats av Peter och hans fiskekompisar i put-and-take-vatten och under fiske i Alaska, där den väckte allmänt intresse bland flugfiskare.

Ibland händer det att vi vill ha två spön med när vi fiskar. Exempelvis ett för nymffiske med flytlina och sjunkande nylontafs, och ett tacklat med flytlina för torrfluga. På detta sätt kan man snabbt anpassa sitt fiske till fiskens sätt att ta födan. Meningen med Peters idé är ju att fiskaren ska kunna gå med två spön och ställa ifrån sig det ena genom att trycka ner spöhallare med spö i marken. Detta står då upprätt på fiskarens vänstra sida – om denne är högerhandskastare. Om du däremot lägger spöt bredvid dig är risken stor att du själv trampar på det, eller att någon av dina fiskekamrater inte ser sig för utan olyckligtvis sätter en fot på klingan.

Själv drar jag mig till minnes en episod då jag fiskade vid ett vatten drag med högt gräs utmed stränderna. En fisk vakade, jag kastade ett av spöna i gräset och vadade ut för att fresta fisken med en torrfluga. Väl tillbaka vid stranden kunde jag inte hitta mitt spö. Jag fick bokstavligen vika undan grässtrå för grässtrå under en halvtimme i sökandet efter min dyra klenod som skulle finnas någonstans i gräset. Tänk om jag då hade haft en spöhallare av Peters konstruktion!

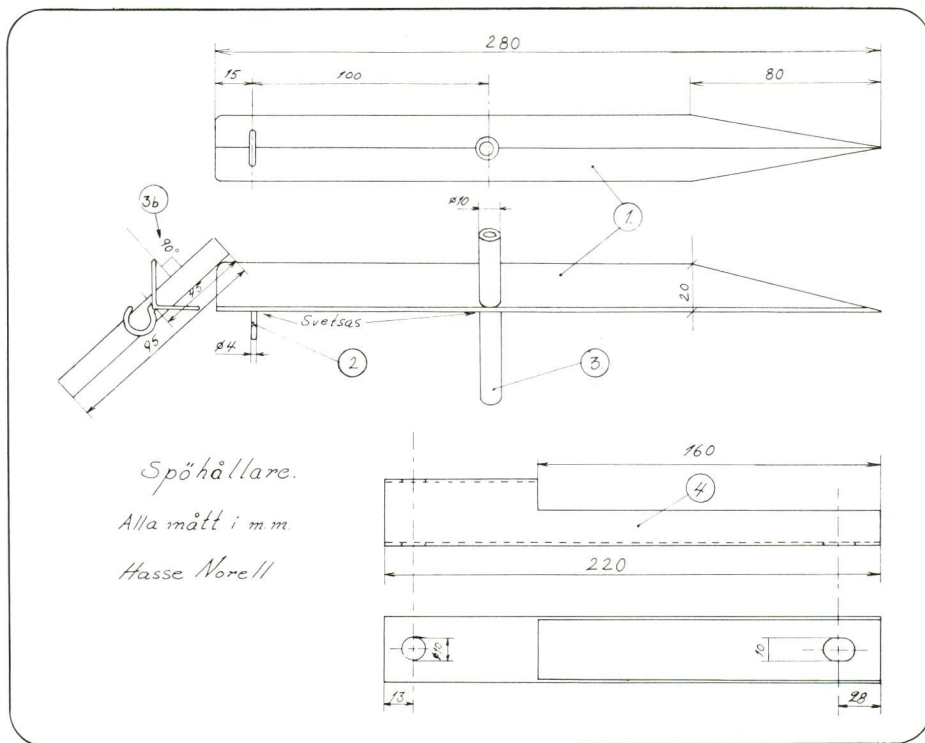
Hållaren är en bra gör-det-självgrej och lätt att tillverka till en låg kostnad. Peter har gjort sin spöhallare i rostfritt stål. Detta är definitivt det snyggaste och bästa materialet. Men rostfritt är besvärligt att bearbeta och svårt att skaffa till en rimlig kostnad. Därför valde jag att göra min av vanligt järn. Den blir något

tyngre än originalet men är lättare att tillverka hemma i garaget med enkla verktyg. Jag fick metallbitarna på en mekanisk verkstad. Svetsningen kostade mig tio kronor, och med elektrikerret, färg och gummiband blev det totalt femton kronor.

Material och tillverkning

1. Vinkeljärn 20×20×2 mm sågas i rätt längd. Spetsen sågas till, och alla skarpa kanter och hörn filas. Ett hål diameter 4 mm, och ett hål diameter 10 mm borrar enligt ritning.
2. Fäste för gummiband. Silverstål eller ståltråd diameter 4 mm. Ena änden bockas till en krok och svetsas fast.

3. Tramppinne. Järnrör diameter 10 mm sågas till enligt ritning. Vid svetsning av denna, se till att röret kommer i 90° vinkel i förhållande till vinkeljärnet. (Se ritning 3b).
4. Elektrikerret med en ytterdiameter av 28 mm sågas till rätt längd. Borra igenom röret med 10 mm borr. Märk ut centrum på röret med en blyertsenna 160 mm från andra änden. Kapa bort denna bit med ett bågfilmsblad. Se till att blyertslinjen är kvar på den del du ska använda, eftersom röret då klämmer lagom runt korkhandtaget. Tag upp ett 10 mm hål 28 mm från det halva rörets ända och fila hålet något avlångt. Detta används då vinkeljärnet vänds i transportläge, varvid spetsen sticks in i plaströret. Måla metallen, sätt dit el-röret med gummiband och spöhallaren är klar.

KARPENS FLUGFISKE FLYTTAR TILL STOCKHOLM

Vi vill härigenom tillmötesgå våra kunders önskemål om en fullsorterad flugfiskebutik i ett centralt läge. Vi får större lokaler – utökad service – effektivare postorderhantering – rationell lagerhållning samt utrymme för tillverkning och spöbyggnadsverksamhet. Detta innebär också att vi kommer att utöka vårt redan stora sortiment inom flugfiske. Du är alltid välkommen att besöka oss i våra nya lokaler. Här finns inte bara mängder av flugfisketillbehör, utan också en kaffehörna där du kan se fiskefilmer på Video eller läsa en fisketidning. Ett flugbindningsbord står alltid tillgängligt för den som vill få instruktion eller prova nya flugbindningsmaterial.

TILL VÅRA FLUGFISKANDE VÄNNER I NORGE VILL VI NÄMNA ATT VI HAR ETT MYCKET BRA SYSTEM FÖR POSTORDER ÖVER GRÄNSERNA, VILKET MEDFÖR LÄGRE KOSTNADER OCH BRA SERVICE. TILL VÅRA DANSKA VÄNNER VILL VI NÄMNA ATT VI JOBBAR MED EGET POSTGIRO I DANMARK, DETTA BETYDER ATT DU FÅR LÄGRE KOSTNADER VID POSTORDERSÄNDNINGAR FRÅN OSS. TVEKA INTE, UTAN BESTÄLL VÅR KATALOG OCH GE OSS CHANSEN!

NYA Öppettider:
Vardagar 10.30–18.00
Onsdagar 10.30–20.00
Lördagar 10.00–13.00

BESTÄLL VÅR FLUGFISKEKATALOG Nr. 2 MED TILLHÖRANDE SUPPLEMENT FÖR 1983. Sammanlagt 170 sidor med bara flugfiske. Skriv eller ring och vi skickar den GRATIS.

VÅR NYA ADRESS ÄR:
Butiksadress: Valhallavägen 46
Postadress: Box 19136, 104 32 STOCKHOLM
Telefonnummer: 08-15 58 50 & 15 59 60

VÄLKOMNA!

Stressa av!

Bind en fluga i kväll!

Material: ADEXA

så klart!

genom fackhandeln

Läsarnas flugor

Redaktör Gunnar Johnson

Flugor fyllda med ljus

Av Gunnar Johnson

Gary LaFontaines artikel om nattsländepupporna i FiN nummer 1/83 har väckt experimentlustan hos många läsare, och åtskilliga provflugor har funnit vägen till redaktionen. Några av flugorna har flera år på nacken, och de har därmed redan visat vad de går för ute vid vattnet. LaFontaines iakttagelser har i de fallen närmast bevisat att också nordiska flugfiskare och flugbindare varit inne på rätt väg.

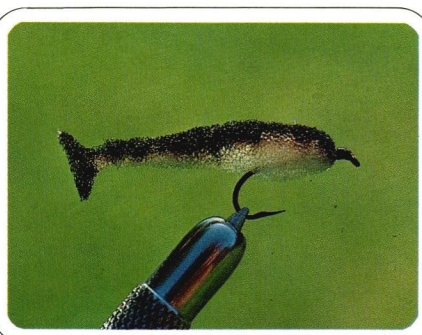
Tomas Olsson har provat olika typer av skumplast, som genom att de har öppna celler håller kvar ett hölje av luft också under vattnet. Tomas har helt enkelt stansat ut runda cylindrar ur skumplasten, och sedan han rundat av bakänden, trär han upp plasten på kroken. I främre delen fästs plastcylindern med bindtråden, som sedan dubbas (gärna med haröra), och ett thoraxparti byggs upp på vanligt sätt.

Skumplasten passar också för andra flugmönster där man eftersträvar ett silverglänsande lufthölje över flugkroppen – till exempel då man binder corixaimitationer.

Erik Nilsson minns vi från FiN nummer 1/81. Där visade han sin fri-serade poly-nattslända, som gått så bra i hans jämtländska hemmavatten. Nu har han intresserat sig för nattsländornas puppstadium, och han har också bundit med skumplast

Tomas Olsson använder inte bara skumplast till "nattpupporna" – materialet är också utmärkt till corixaimitationer...

...eller varför inte ett flytande fiskyngel?

Erik Nilssons nattsländepupporna, som under vattnet tycks inneslutas i ett hölje av luft.

– men av lite annat slag – som används till emballage och finns i tunna ark. Eriks teknik är därför lite annorlunda, och han får själv berätta hur han binder sina puppor:

"Mina puppor är mycket enkla att binda, men tack vare plastmaterialet imiteras den luftfyllda pupphuden mycket bra. Jag klipper en 5 mm smal remsa ur plasten och spetsar till

ena änden, så att det ska gå lättare att fästa in den vid krokbojen. Sedan dubbar jag kroppen och viker fram plastremsan och fäster in den vid huvudet. Plasten täcker då rygg och sidor på flugan, men eftersom den är halvgenomskinlig, så kommer dubbingen att lysa igenom, och man kan variera grundfärgen på sina puppor beroende på vad man väljer för färg på dubbingen. När flugorna sänks ner i vattnet, ser man alla de små luftbubblorna och pupporna får ett silvrigt utseende.

Jag binder mina puppor både med och utan förtyngning. De förtyngda förser jag med ben – för att lättare se skillnad på dem i flugasken. Ett annat sätt är naturligtvis att variera färgen på bindtråden, så att exempelvis de förtyngda får mörka huvuden, medan de oförtyngda får ljusa."

Norrländsk nattslända

Av Rune Lindström

Medlemmarna i vår eminenta flugfiskeklubb Krok-Krökarna har fiskat oss fram genom Västerbottens och Norrbottens fjällvärldar allt sedan föreningen bildades 1975. Under dessa år har jakten på en bra universalimitation av nattsländor pressat innovationsförmågan till det yttersta. Åtskilliga timmar har tillbringats vid bindstaden.

Men en parachutebunden fluga med vinge av saddlefjäder från jungle cock har sedan ett par år dämpat jakten betydligt. Istället har den ökat jakten ute vid vattnen. Flugan har blivit en favorit och accepteras med synbart gillande av såväl harr som öring och röding. Så har till exempel den tidigare så frustrerande syssel-sättningen att kasta prick på vakande röding normaliserats till ett intressant och sällan resultatlöst fiske. Men då måste man presentera vår fluga i storlek 16.

Den som inte har kvar något gammalt saddleskinn från jungle cock, kan med fördel använda fjäder från gräsand. Med andra ord som gamla trogna E-12:an, men bunden med fallskärmshackel. Det är lättast att binda hacklet ovanpå krokskaftet, men den som är lite händigare, kan med fördel binda hacklet på undersidan istället. Denna förändring har enligt vår uppfattning väsentligt ökat flugornas fångstförmåga, eftersom nattsländeimitationen därmed står mer likt sin förebild på vattnet.

J C PARACHUTE

Krok: Mustad 94840 nr 10-16

Kropp: Fly-Rite (bruna nyanser)

Rib: Gul bindtråd (kan utelämnas)

Vinge: 1-2 fjädrar från bakskinnet på jungle cock nacken, eller vinge lik Europea 12.

Hackel: Badger som binds parachute.

Superlätt Rackelhane

Av Tomas Johansson

Nattsländeimitationer med fallskärmshackel har blivit favoritflugor för medlemmarna i "Krok-Krökarna".

Rackelhanen – eller Tivolipilen, som den ibland lite elakt har kallats – har visat sig vara farlig för fisken runt om i världen, och är idag ett "måste" i de flesta flugfiskares askar. Det är därför inte så underligt att den inspirerat många av oss till egna varianter på samma tema. Så har till exempel Tomas Johansson i Karlskoga skapat en superlätt Rackelhane, och hans luftiga polykropp kan säkert med fördel också användas till andra typer av flugor. Med en tunn och lätt krok ger Tomas teknik nära nog osänkbara flugor, eftersom kroppen dels är mycket lätt, men dessutom genom sin volym kan hålla kvar stora

forts. på nästa sida

Superlätta kroppar behöver vi till många olika torrflugor. Här har Tomas Johansson använt sin teknik på en Rackelhane.

Följande väl sorterade redskapshandlare säljer
FLUGFISKE I NORDEN
 i lösnummer:

Göteborg

Strömvals
 Östra Larmgatan 16
 EL-GE Sportfiske
 Gustav Dahléns gatan 13
 Fiskehuset
 Södra vägen 36

Landskrona

Artillerigatans
 Sport & Cykel
 Artillerigatan 24 A

Malmö

Wobblers Sportfiske
 Tessins väg 6

Stockholm

Karpens
 Valhallavägen 46
 Utters
 Kommendörsgatan 11
 Royal Coachman
 Kungsholmsgatan 12

Tidaholm

Fiskelyckan
 Barkvägen 4

Örebro

Östlunds Sportaffär
 Stortorget 11

Umeå

Flugfiskaren
 Box 6

Sundborn

Karlsbyhedens Sportfiske
 Storsveden

Olofström

Harasjömåla Fiskecamp
 Gillesnäsvägen

Norge

Alfred Sport A/S
 Storgatan 16
 Porsgrunn
 Pers Intersport
 Storgatan 108
 Porsgrunn
 Fly Fisher A/S
 Baldersgt. 26
 Oslo 2
 Lorang Andersen A/S
 Torshovsgt. 2
 Oslo 4

Danmark

Pandion Split Cane
 Helsingørsgade 34
 Hillerød

forts. från föreg. sida

mängder luft. Vingen ger sedan flugan en god silhuett.

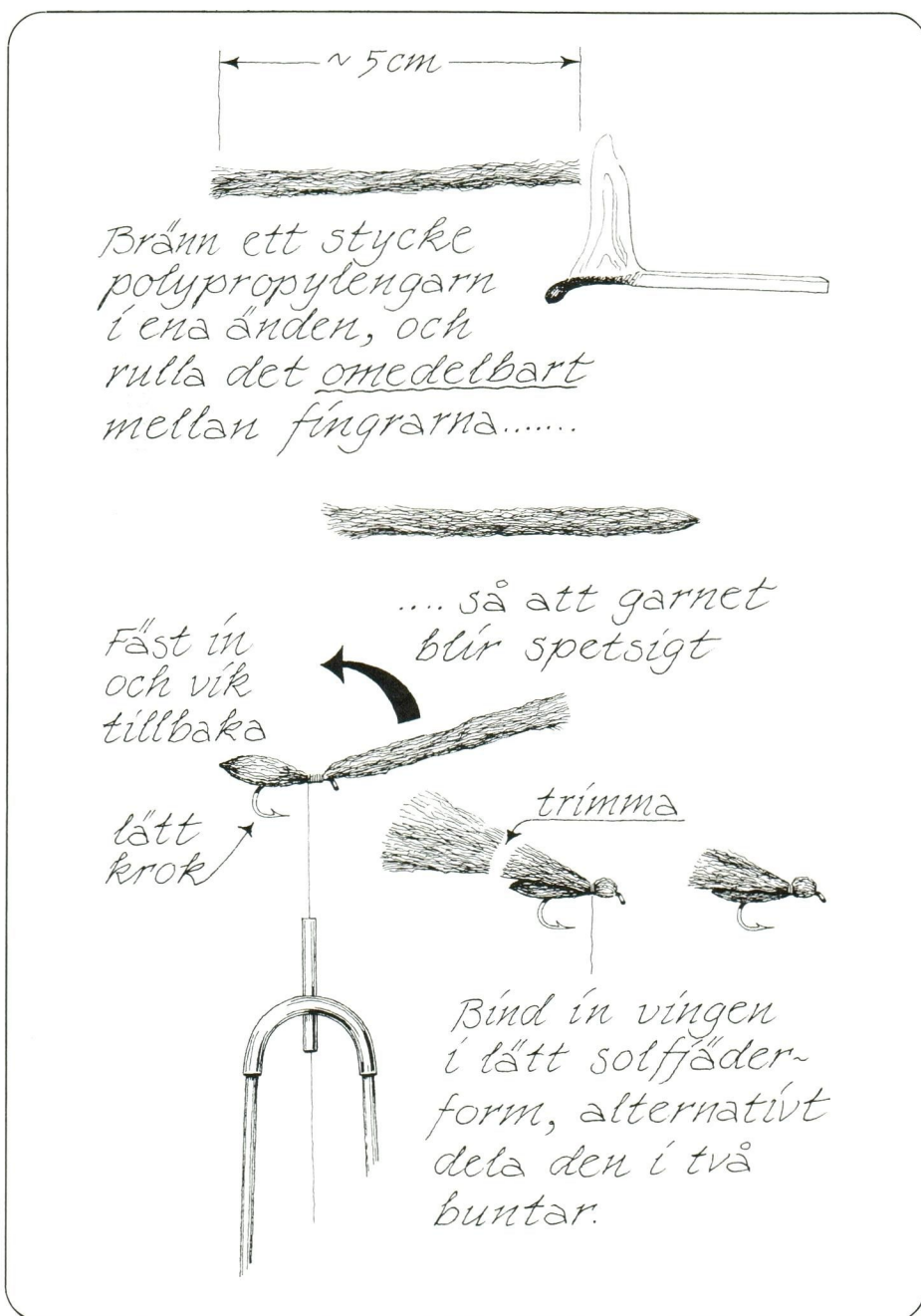
"Som instruktör på flugbindningskurser", berättar Tomas, "så har jag märkt hur många tycker att grovt polypropylen eller nylongarn är svårt att dubba, eftersom fibrerna ibland kan vara lite motspänstiga. Med min teknik slipper man helt ifrån det momentet, och flugorna blir därför både lätta och snabba att binda.

Jag börjar med att fästa in bindtråden vid kroköglan och linda en bädd på krokskafet. Sedan för jag tråden i en gles spiral fram till en punkt cirka 2 mm bakom öglan.

Därefter klipper jag av en 5 cm lång bit polypropylengarn. Min tek-

nik fungerar inte med nylongarn, eftersom nylon har för hög smältpunkt. Det måste vara polypropylen. Idén bakom min flugkropp är nämligen den, att jag smälter den yttersta änden på garnstumpen, och sedan omedelbart rullar den till en avsmalnande spets mellan tumme och pekfinger.

Sedan fäster jag in kroppen ovanpå krokskafet med spetsen riktad bakåt. Jag brukar applicera lite lim på lindningarna, och viker därefter tillbaka vingen, så att en liten puckel bildas. Därefter avslutar jag med whipfinish och friserar slutligen vingen, så att den blir något längre än kroppen. Efter behandling med flytmedel är den superlätta flugan klar att knytas till tafsen."

Nr 4 okt 1983

Årgång 5

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

Redaktionskommitté:
Kennet Boström
Preben Torp Jacobsen
Gunnar Johnson
Jerry Pettersson
Nore Sundin
Bengt Öste

Redaktionsråd: Carl Adlercreutz;
Tommy Bengtsson; Jan Forssander;
Nils Färnström; Svend Saabye;
Rolf Smedman; Steen Ulnits.

REDAKTION: Gunnar Johnson,
Box 22, 570 20 Bodafors, Tel. 0380/
303 90-303 91

ANNONSER och PRENUMERA-
TIONER (även uteblivna tidning-
ar, lösnnummer etc): Bertil Ekholm
Erb, Box 82, 294 01 Sölvesborg, tel.
0456/107 09, 124 10.

Prenumerationspris: Från 1983:
Helår 120 svenska kronor. I Dan-
mark, Norge och Finland motsva-
rande pris omräknat efter gällande
valutakurser vid prenumerations-
tillfället.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA NÄR
DU FLYTTAR!

Vid all korrespondens med tid-
ningen rörande prenumerationer,
adressändring etc uppge alltid
prenumerationsnummer!

Redaktionen tar gärna emot artik-
lar, reportage och bilder från läsar-
na. För ej beställt material ansvaras
icke.

Eftertryck eller annat mångfaldig-
ande av innehållet i denna tid-
ning, helt eller delvis, är ej tillåtet
enligt lagen om upphovsmanna-
rätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlags-
aktiebolaget Flugfiske i Norden, Box
11062, 250 11 Helsingborg. Tidning-
en utkommer med sex nr om året, för-
delade på tre nr på våren och tre nr på
hösten/förvintern.

Tryckt 1983 hos Abetryck, Helsing-
borg.

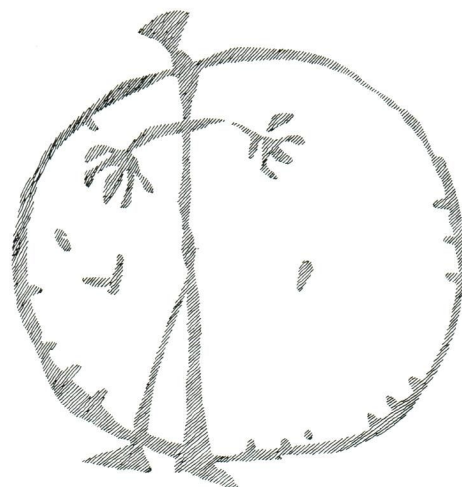
ISSN 0349-3849.

Nummer 5/6 av Flugfiske i Nor-
den 1983 beräknas utkomma i dec.

Tankar på strandkanten

Under den här vinjetten kan kända och okända gästkrönikörer med-
arbeta. Små filosofiska funderingar, arga åthutningar, tankar och ref-
lexioner kring det där med flugfiske – allt är välkommet. Skriv högst 1,5
A4-papper och skicka in till redaktionen.

Införda gästkrönikor belönas med ett signerat konsttryck av Gunnar
Johnson.

*Indianmålning på en
klippa i
Rattlesnake Fork Canyon*

”V i är en del av jorden och den är en del av oss. De doftande blommorna är våra systrar. Hjorten, hästen, den stora örnen – dessa är våra bröder. Detta glittrande vatten som rinner i bäckarna och floderna är inte bara vatten, utan våra förfäders blod. Om vi säljer mark till er, måste ni komma ihåg att den är helig, och att varje gåtfull återspeglning i sjöarnas klara vatten förtäljer om händelser och minnen ur mitt folks liv. Vattnets sorlande är min faders och förfaders röst.

Floderna är våra bröder, de släcker vår törst.

Floderna bär våra kanoter och föder våra barn.

Vi vet att den vite mannen inte förstår våra seder. Han behandlar sin moder jorden och sin broder himlen som saker vilka man köper, plundrar, säljer som får eller glänsande pärlor. Hans girighet kommer att uppsluka jorden och efterlämna blott öken.

Vad är människan utan vilddjuren? Om alla djur vore försvunna skulle människan dö av stor ensamhet i själen, ty allt som händer djuren händer snart människan. Allt är sammanlänkat. Vad helst som drabbar jorden drabbar också jordens söner. Om människorna spottar på jorden, spottar de på sig själva. Detta vet vi. Jorden hör inte till människan – människan hör till jorden. Allting hör ihop. Allting är sammanlänkat som blodsbandet i en familj. Människan vävde inte livets väv. Hon är blott en tråd i den. ”

Ur ett tal hållet
av indianhövdingen
Seattle år 1855

Balanserad utrustning ger lyckat flugfiske

Dragonfly den moderna flugrullen

Extra lätt flugrulle med patentsökt, tyst, variabelt bromssystem. Modern termoplastteknologi har använts vid konstruktionen av denna kompositrulle. Den innehåller inte bara grafit utan även orienterade glasfibrer för ökad styrka. Unik friktionsfri linförare. Enkel att ändra från höger- till vänsterhandsvevning. Idealisk för grafitspön. Tre storlekar.

Det är linan som »gör» kastet Cortland original

Leder utvecklingen av den moderna fluglinan. Genom erfarenhet redan från råsilketiden har Cortland ett enastående kunnande, som byggs in i linorna. Cortland var dessutom först i världen med den syntetiska fluglinan och ligger därför även före när det gäller modern plastteknologi.

Det är därför Cortland kan »skräddarsy» linor för varje typ av flugfiske i alla slags vatten från strida strömmar till lugna put-and-take-vatten.

Men det gäller att välja rätt

Dubbel-taperade eller klump må vara vars och ens ensak.

Vad som kan sägas är väl möjligen att klumplinan ger bästa utbyte med de alla populärare grafitspöna. Att man sedan bör ha rätt linklass till varje spö är en självklarhet.

Cortland har linor för alla fiskedjup

Flytande, Intermediate med specifik vikt 1.06 (obetydligt tyngre än vatten). Denna lina »flyter» strax under ytan. Sink tip med ca 3 m sjunkande främre del. Denna linspets kan antingen vara sakta sjunkande, sjunkande eller snabbsjunkande beroende på vilket fiskedjup som är aktuellt. SL-linorna har mera »body» för längre kast och är flytande. I sortimentet ingår naturligtvis flera varianter av sjunklinor med de så kallade »strykjärns»-linorna (snabbsjunkande) som ett gångbart alternativ speciellt vid värfiske i stora vatten. Om man sedan väljer att fiska med shooterhead finns alla varianter.

Cortland tar ut maximal aktion ur varje spö. Det är därför så många väljer Cortland.

Mera information i Normark-Daiwa-katalogen som Du kan hämta hos Din handlare.

Nor[®]mark
Box 74, 782 00 Malung. Telefon 0280/125 65 växel